

О б р а з л о ж е њ е

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Правни основ за доношење Одлуке о буџету Града Новог Сада за 2024. годину садржан је у члану 43. став 1. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 118/21 - др. закон, 138/22 и 92/23), којим је утврђено да скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету локалне власти.

Исти правни основ садржан је и у члану 32. тачка 2. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18 и 111/21 - др. закон), којим је одређено да скупштина општине, у складу са законом, доноси буџет и завршни рачун општине, с обзиром на одредбу члана 66. ст. 1. и 3. овог закона, сагласно којој "органи града обављају послове предвиђене овим законом за органе општине" те се одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују и на градску скупштину.

За доношење ове одлуке правни основ је садржан и у члану 39. тачка 2. Статута Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 11/19), којим је одређено да Скупштина Града Новог Сада, у складу са законом, доноси буџет Града и усваја завршни рачун буџета Града.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Разлози за доношење ове одлуке садржани су у Уставу Републике Србије, којим је одређено да "Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе имају буџете у којима морају бити приказани сви приходи и расходи којима се финансирају њихове надлежности"¹, као и у закону и то: Закону о локалној самоуправи и Закону о буџетском систему. Тако је у Закону о локалној самоуправи, чланом 20, односно 23. одређена надлежност јединице локалне самоуправе (општине и градови), која, преко својих органа, у складу са Уставом и законом, између осталог, доноси буџет и завршни рачун, док је чланом 6. Закона о буџетском систему, којим је утврђена одговорност за доношење буџета, одређено да "скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету локалне власти".

Доношење буџета на свим нивоима власти ближе је уређено Законом о буџетском систему, који буџет дефинише као "свеобухватан план прихода и примања и план расхода и издатака". Овим законом је одређено да се буџет доноси за период од једне фискалне године и важи за годину за коју је донет, а фискалном годином сматра се период од дванаест месеци, који се "поклапа" са календарском годином јер траје од 1. јануара до 31. децембра.

Према утврђеној процедури за припрему и доношење буџета, сагласно члану 31. Закона о буџетском систему, припрема буџета Града Новог Сада за наредну годину започела је када је Градска управа за финансије доставила директним буџетским корисницима у законом предвиђеном року Упутство за припрему буџета Града Новог Сада за 2024. годину, са пројекцијама за 2025. и 2026. годину, које је сачинила према Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину, које је из Министарства финансија достављено Градској управи за финансије 4. јула 2023. године.

Упутством Градске управе за финансије корисницима буџета Града Новог Сада дате су смернице и опште напомене за припрему предлога финансијског плана за наредну годину, као и обим буџетских средстава за финансирање расхода

¹ Одредба члана 92. став 1. Устава Републике Србије

који може да садржи предлог финансијског плана сваког директног буџетског корисника, узимајући за основне економске претпоставке за 2024. годину пројектоване стопе реалног раста БДП од 3,5% и раста инфлације од 4,9%.

По разматрању захтева корисника буџетских средстава (садржаних у предлозима њихових финансијских планова), са становишта усаглашености захтеваних расхода са датим смерницама за планирање буџета (нарочито расхода код којих је непоштовање смерница за планирање Законом санкционисано) и са билансним могућностима буџета, сачињен је Нацрт одлуке о буџету Града за наредну годину, који је у погледу садржаја сагласан са Законом о буџетском систему, а у формалном смислу и са прописаним системом јединствене буџетске класификације, која обухвата: економску класификацију прихода и примања и расхода и издатака, организациону класификацију, функционалну класификацију и програмску класификацију расхода и издатака, као и класификацију према изворима финансирања, сагласно Правилнику о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем ("Службени гласник РС", бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 20/18, 36/18, 93/18, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 84/19, 151/20, 19/21, 66/21, 130/21, 144/22, 26/23 и 83/23).

У Нацрту одлуке о буџету поштован је принцип бруто буџета, прописан чланом 92. став 1. Устава Републике Србије, сагласно којем у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе "морају бити приказани сви приходи и расходи којима се финансирају њихове надлежности".

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОДРЕДАБА ПРЕДЛОЖЕНЕ ОДЛУКЕ

Закон о буџетском систему дефинише одлуку о буџету као одлуку "којом се процењују приходи и примања те утврђују расходи и издаци за једну или три године", а доноси је скупштина локалне власти, пошто надлежни извршни орган локалне власти утврди предлог одлуке о буџету локалне власти и достави га скупштини локалне власти на усвајање, у року утврђеном буџетским календаром.

Сходно томе, Градско веће Града Новог Сада утврдило је Предлог одлуке о буџету Града Новог Сада за 2024. годину, која се, сагласно члану 28. Закона о буџетском систему (којим је уређена припрема буџета и финансијских планова, а у оквиру тога и садржај буџета), састоји "из општег дела, посебног дела и образложења".

Саставни део одлуке о буџету чини и такозвани нормативни део, са одредбама којима се уређује начин извршавања буџета, с обзиром на дефиницију одлуке о буџету из члана 2. тачка 2. Закона о буџетском систему, по којој одлука о буџету "садржи и одредбе битне за извршење те одлуке" те предложена одлука о буџету, поред обавезног општег и посебног дела, садржи и део са одредбама о извршењу буџета, односно норме које се односе на обавезе и овлашћења, како надлежних органа, тако и корисника буџета (у овом предлогу одлуке, у делу IV, ближе се уређује извршавање буџета, односно одлуке о буџету, док део V садржи прелазне и завршне одредбе за реализацију предложене одлуке).

Општи део предложене одлуке о буџету садржи рачун прихода и расхода, односно планиране приходе и примања и планиране расходе и издатке по економској класификацији прихода и примања и расхода и издатака, као и нето набавку нефинансијске имовине, исказану као разлику продаје и набавке нефинансијске имовине. У Општем делу је, такође, утврђен и буџетски дефицит, односно укупни фискални дефицит и рачун финансирања, односно извори за финансирање дефицита. Општи део, поред тога, садржи и "преглед планираних капиталних издатака буџетских корисника за текућу и наредне две буџетске године", као и одредбе којима су утврђена средства за сталну и текућу буџетску резерву, што је обавезан део садржаја општег дела буџета.

У Општем делу буџета преглед укупних средстава која се планирају у 2024. години и утврђених расхода и издатака исказан је по прописаној економској класификацији и према изворима финансирања, а расходи и издаци још и по функционалној и програмској класификацији.

Посебни део буџета, сагласно Закону, "исказује финансијске планове директних корисника буџетских средстава", а финансијски планови "укључују расходе и издатке директног корисника буџетских средстава, у складу са економском, функционалном, програмском и класификацијом према изворима финансирања, дефинисаним у члану 29. овог закона". Дакле, у Посебном делу буџета извршен је распоред планираних средстава по корисницима, њиховим програмима и ближим наменама, односно по организационој, функционалној, програмској и економској класификацији расхода и издатака и према извору финансирања, полазећи од законске поделе власти.

У предложеној одлуци, после Посебног дела, приказан је и такозвани Програмски део буџета, у којем су планирани програми (тачније програмска структура расхода и издатака) повезани са организационом и функционалном класификацијом, као и класификацијом према изворима финансирања. Отуда Програмски део буџета приказује све програме који ће се финансирати из буџета за 2024. годину, носиоце програма, то јест надлежне кориснике за њихову реализацију, функцију у оквиру које се програми спроводе и изворе средстава из којих ће се финансирати.

С обзиром на поменућу законску одредбу о садржају буџета, и образложење предложене одлуке о буџету (које је, дакле, сагласно Закону, поред општег и посебног дела, саставни део буџета) сачињено је у форми коју прописује члан 28. Закона о буџетском систему, што потврђује његов садржај, с обзиром на то да се састоји од образложења Општег дела буџета и Програмских информација, како је одређено ставом 5. овог члана Закона.

Програмске информације садрже описе програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду спровођењем програма, програмских активности и пројеката, као и показатеље учинка за праћење постизања наведених циљева.

Увођење принципа родне равноправности у буџетски процес, изменама Закона о буџетском систему крајем 2015. године, подразумева родно одговорно буџетирање, односно реструктурирање прихода и расхода, са циљем унапређења родне равноправности и у том смислу родну анализу буџета и укључивање родне перспективе у дефинисање циљева и индикатора учинка програма, програмских активности или пројекта буџетских корисника.

Како је већ наведено, у складу са Законом, поред општег и посебног дела, саставни део нацрта, односно предлога одлуке о буџету јесте и образложење одлуке о буџету, које је локална власт обавезна да достави Министарству финансија са донетом Одлуком о буџету, како је одређено у "Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину", које је донео министар финансија, у току овогодишњег буџетског циклуса.

Општи део Предлога одлуке о буџету започиње **чланом 1**, којим је одређено шта уређује ова одлука.

Чланом 2. Предлога одлуке утврђен је обим буџета Града Новог Сада за 2024. годину, односно укупан износ средстава који се планира у наредној буџетској години, исказан по изворима финансирања, прописаним чланом 8. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

Чланом 3. Предлога одлуке процењена су само средства из буџета, без такозваних додатних прихода (сопствених прихода које остварују индиректни буџетски корисници изузети од примене законске одредбе о укидању сопствених прихода, укључујући и пренета неутрошена средства од сопствених прихода из ранијих година која ови корисници остварују на подрачуну сопствених средстава), као и структура средстава из буџета, посматрана према години њиховог остварења, то јест периоду за који се процењују (на који се односе), а затим и структура прихода и примања процењених за 2024. годину, према прописаној економској класификацији прихода и примања.

Чланом 4. Предлога одлуке процењени су додатни приходи корисника и њихова структура према периоду за који се процењују или на који се односе, као и структура процењених додатних прихода за 2024. годину, према економској класификацији прихода и примања.

Чланом 5. Предлога одлуке уређено је коришћење текуће буџетске резерве, односно одређен је износ и намене за које се користе средства распоређена у текућу буџетску резерву, као и начин и ефекти употребе ових средстава, у складу са чланом 69. Закона о буџетском систему.

Чланом 6. Предлога одлуке утврђена је стална буџетска резерва, намене за које се користе средства планирана као стална буџетска резерва и процедура у поступку употребе ових средстава, у складу са чланом 70. Закона о буџетском систему.

Чланом 7. Предлога одлуке утврђени су укупни текући расходи и издаци из средстава буџета, са средствима буџетске резерве (текуће и сталне).

Чланом 8. Предлога одлуке утврђени су укупни текући расходи и издаци из додатних прихода индиректних корисника буџета.

Чланом 9. Предлога одлуке дат је преглед планираних капиталних издатака корисника буџета за 2024, 2025. и 2026. годину, у складу са чланом 28. став 2. тачка 8. Закона о буџетском систему, сагласно којем се у општем делу одлуке о буџету локалне власти капитални издаци исказују за три године ("за текућу и наредне две буџетске године").

Чланом 10. Предлога одлуке утврђен је финансијски резултат, односно нето набавка нефинансијске имовине, буџетски дефицит, укупни фискални дефицит и рачун финансирања, односно извори за покриће буџетског дефицита, у складу са чланом 28. став 2. тачка 2. Закона о буџетском систему.

Чланом 11. Предлога одлуке дат је "преглед очекиваних средстава из финансијске помоћи Европске уније", сагласно члану 28. став 2. тачка 4. Закона о буџетском систему.

Чланом 12. Предлога одлуке укупна средства (средства из буџета и средства из додатних прихода) исказана су према економској класификацији, као и изворима финансирања, док су расходи и издаци исказани према истим класификацијама, као и према функционалној и програмској класификацији.

Чланом 13. Предлога одлуке започиње Посебни део предложене одлуке, који исказује финансијске планове директних корисника буџетских средстава, у којем су, због тога, укупна средства буџета распоређена према организационој, функционалној, програмској и економској класификацији расхода и издатака и према извору финансирања.

Чланом 14. Предлога одлуке приказан је Програмски део буџета, заправо програмска структура буџетских корисника, према организационој и функционалној класификацији расхода и издатака и изворима финансирања.

Чланом 15. Предлога одлуке, којим започиње IV део предложене одлуке, који уређује извршавање буџета, то јест одлуке о буџету, одређен је наредбодавац за извршење буџета, који је одговоран за извршење ове одлуке.

Чланом 16. Предлога одлуке одређен је наредбодавац директног, односно индиректног корисника и његова одговорност у коришћењу одобрених буџетских средстава, сагласно члану 71. Закона о буџетском систему.

Чланом 17. Предлога одлуке одређен је акт у складу са којим се предложена одлука извршава.

Чланом 18. уређен је поступак за доношење финансијских планова корисника, по усвајању предложене одлуке, односно процедура, рокови, активности и обавезе субјеката у поступку доношења финансијских планова, у складу са чланом 50. Закона о буџетском систему, мада је чланом 18. Предлога одлуке предвиђен краћи рок од законског (20 дана, уместо 45 дана од дана ступања на снагу одлуке о буџету) за доношење финансијског плана директног корисника, како би се створили услови за несметано функционисање буџетских корисника од почетка буџетске године и истовремено је утврђена обавеза Градске управе за финансије да наредног дана од дана доношења ове одлуке, као и одлуке којом се ова одлука мења, обавести директне кориснике о додељеним апропријацијама.

Чланом 19. Предлога одлуке уређено је доношење планова извршења буџета, односно поступак и методологија у припреми и доношењу ових планова, у складу са чланом 51. Закона о буџетском систему.

Чланом 20. Предлога одлуке утврђена је обавеза Градске управе за финансије да периодичним плановима за извршење буџета, одређује квоте за потрошњу апропријација, за директне кориснике, сагласно члану 53. Закона о буџетском систему.

Чланом 21. Предлога одлуке уређено је преусмеравање апропријација одобрених у току године из извора 01 - Општи приходи и примања буџета, у складу са одредбом члана 61. став 7. Закона о буџетском систему, која је ограничила ову промену само на расходе и издатке који се финансирају из општих прихода буџета.

Чланом 22. Предлога одлуке одређен је извршни орган који доноси одлуку о промени апропријације и о преносу неискоришћених апропријација у текућу буџетску резерву, сагласно члану 61. Закона о буџетском систему.

Чланом 23. Предлога одлуке уређено је извршавање обавеза према корисницима буџета, сагласно члану 12. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину, а ст. 2. 3. и 4. овог члана Предлога одлуке одређени су приоритети и рокови у извршавању расхода, односно издатака, сагласно члану 15. истог Закона, с обзиром на одредбу у ставу 5. овог члана да "министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица", уколико корисници средстава буџета локалне власти у извршавању расхода и издатака поступе супротно одредбама става 2. члана 15. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину.

Чланом 24. Предлога одлуке уређено је преузимање обавеза на терет средстава буџета, у складу са чл. 54. и 56. Закона о буџетском систему.

Чланом 25. Предлога одлуке утврђена је обавеза корисника буџета у погледу наменског коришћења средстава, у складу са финансијским плановима корисника и тромесечним плановима за извршење буџета, као и обавеза да се у извршавању расхода и издатака, који се финансирају из средстава буџета и из других извора прихода, прво троше средства из тих других извора, сагласно члану 52. Закона о буџетском систему.

Чланом 26. Предлога одлуке утврђена је обавеза корисника буџета да обезбеде потпуно и правовремено уплаћивање прихода из своје надлежности, сагласно члану 49. Закона о буџетском систему.

Чланом 27. Предлога одлуке уређено је усмеравање наменских прихода корисницима буџета.

Чланом 28. Предлога одлуке утврђена су права и обавезе корисника буџета који остварују додатне приходе, у погледу коришћења ових средстава.

Чланом 29. Предлога одлуке одређен је акт у складу са којим се врши коришћење средстава са рачуна корисника буџета, укључених у КРТ Града и управљање привремено расположивим средствима на КРТ-у.

Чланом 30. Предлога одлуке утврђена је обавеза корисника буџета у погледу извршавања расхода и издатака у складу са правним основом и прописаном процедуром за плаћање, сагласно члану 58. Закона о буџетском систему, као и њихова обавеза, према члану 59. овог закона, да изврше повраћај у буџет средстава која су без правног основа коришћена за одређено плаћање.

Чланом 31. Предлога одлуке утврђена је обавеза корисника буџета да при избору добављача, извршиоца услуга или извођача радова, поступе у складу са Законом о јавним набавкама.

Чланом 32. Предлога одлуке уређено је плаћање трошкова по основу закупа пословног простора и покретних ствари којима управљају други корисници јавних средстава, односно корисници буџета.

Чланом 33. Предлога одлуке одређени су органи Града надлежни за доношење и реализацију програма инвестиционих активности за потребе директних корисника, тачније органа Града, као и програма у области образовања, културе, здравства, социјалне и дечије заштите и заштите животне средине.

Чланом 34. Предлога одлуке уређено је доношење програма инвестиционих активности које спроводе Градска управа за имовину и имовинско-правне послове и Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције.

Чланом 35. Предлога одлуке уређено је прибављање сагласности на финансијски план и програме других корисника јавних средстава.

Чланом 36. Предлога одлуке уређено је финансирање програма и пројеката од значаја за Град, које реализују установе, удружења и друге организације, које није основао Град.

Чланом 37. Предлога одлуке уређено је одобравање дотација из буџета.

Чланом 38. Предлога одлуке уређује се доношење и садржај годишњег програма Дирекције за робне резерве Града Новог Сада.

Чланом 39. Предлога одлуке уређује се доношење, садржај и реализација програма буџетског фонда који се оснива у складу са чланом 64. Закона о буџетском систему.

Чланом 40. Предлога одлуке утврђена је обавеза директних корисника у погледу извештавања о извршењу буџета и финансијског плана.

Чланом 41. Предлога одлуке утврђена је обавеза Градске управе за финансије да, у складу са Законом, информисе Градско веће о извршењу буџета.

Чланом 42. Предлога одлуке утврђена је обавеза Градског већа да у складу са Законом (члан 76. Закона о буџетском систему) подноси Скупштини извештај о извршењу предложене одлуке.

Чланом 43. Предлога одлуке, у Прелазним и завршним одредбама, дато је право Градоначелнику да, на предлог Градске управе за финансије, донесе акт са одговарајућим изменама предложене одлуке, уколико у току године дође до измена прописа који уређују буџетску класификацију.

Чланом 44. Предлога одлуке дато је овлашћење Градском већу, сходно члану 27а Закона о буџетском систему, за спровођење фискалне политике и управљање јавном имовином, приходима и примањима и расходима и издацима буџета, а Градоначелнику да у законском року поднесе захтев Министарству финансија за одобрење фискалног дефицита изнад Законом дозвољеног износа, у смислу члана 27ж овог закона.

Чланом 45. Предлога одлуке одређен је број запослених на неодређено и одређено време, сагласно Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину, које је донео министар финансија.

Чланом 46. Предлога одлуке дато је овлашћење Градском већу да својим актом измени члан 45. предложене одлуке, у случају одобреног повећања броја запослених од стране надлежног министарства.

Чланом 47. Предлога одлуке уређено је утврђивање висине и исплата накнаде трошкова превоза запослених у директним корисницима буџета Града Новог Сада.

Чланом 48. Предлога одлуке уређено је извршавање расхода по решењу судова.

Чланом 49. Предлога одлуке уређено је извршавање обавеза по основу задуживања Града на домаћем и страном финансијском тржишту.

Чланом 50. Предлога одлуке одређени су директни буџетски корисници који могу да врше трансфере према индиректним буџетским корисницима.

Чланом 51. Предлога одлуке одређено је распоређивање средстава планираних за финансирање редовног рада политичких странака, у складу са законом.

Чланом 52. Предлога одлуке одређене су позиције буџета на којима су планирана средства за реализацију Програма коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине за 2024. годину, као и позиције на којима су средства планирана за реализацију мера енергетске ефикасности.

Чланом 53. Предлога одлуке одређена је позиција буџета на којој су планирана средства за трошкове платног промета за све директне кориснике.

Чланом 54. Предлога одлуке одређене су функције и одговарајућа економска класификација за обавезе директних корисника у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом.

Чланом 55. Предлога одлуке одређене су позиције буџета на којима су планирана средства за коришћење услуга и роба и за основна средства за све директне кориснике.

Чланом 56. Предлога одлуке уређен је начин обезбеђивања Града у случају неизмиривања обавеза ЈКП "Водовод и канализација" према Уговору о подзајму са Градом Новим Садом.

Чланом 57. Предлога одлуке уређено је исказивање амортизације за све кориснике буџета, директне и индиректне.

Чланом 58. Предлога одлуке уређена је висина и рок за уплату утврђене добити јавних предузећа и других облика организовања у буџет Града Новог Сада, у складу са законом (чланом 58. Закона о јавним предузећима из "Службеног гласника РС", бр. 15/16 и 88/19, односно чланом 16. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину).

Чланом 59. Предлога одлуке корисницима буџета је утврђена обавеза повраћаја средстава неутрошених до краја 2023. године на рачун извршења буџета Града Новог Сада.

Чланом 60. Предлога одлуке одређено је ступање на снагу предложене одлуке и индиректно је утврђена обавеза објављивања Одлуке у "Службеном листу Града Новог Сада", што је у складу са чланом 45. Закона о буџетском систему, сагласно којем "одлуке о буџетима локалне власти објављују се у службеним гласилима локалне власти", а и са Уставом Републике Србије, тачније уставном одредбом (члан 196.), по којој се статут и општи акти јединица локалне самоуправе објављују у локалним службеним гласилима, имајући у виду да је одлука о буџету јединице локалне самоуправе општи акт.

IV. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ОПШТЕГ ДЕЛА БУЏЕТА

1. У в о д

Буџет Града Новог Сада за 2024. годину сачињен је у формалном смислу, али и процедурално, у складу са Законом о буџетском систему и подзаконским општим актима који су донети у складу са овим законом.

При планирању буџета за наредну годину, у пројекцијама приходне и расходне стране буџета, узете су у обзир основне макроекономске и билансне пројекције и на њима засноване смернице и препоруке, односно параметри за планирање, дати у Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину.

Од свих пројектованих параметара у поменутом Упутству, за буџетирање су посебно важни они који се односе на раст бруто домаћег производа (БДП) и инфлације. Поред пројекција реалног и номиналног раста БДП од 3,5% и 8,3% у 2024. години и раста инфлације од 4,9%, у утврђивању буџета за наредну годину узете су у обзир и испољене тенденције у остваривању средстава буџета Града током 2023. године, као и пројекције прихода корисника и важећа законска регулатива која уређује фискални капацитет локалне самоуправе.

Приликом утврђивања потребних средстава буџета за наредну годину, пошло се и од предлога финансијских планова директних корисника, тачније њихових захтева, који су, током процеса усклађивања са датим смерницама за планирање буџета, усаглашени са билансним могућностима буџета.

Уважавајући дате параметре макроекономске политике и препоруке и инструкције за планирање буџета (нарочито, појединих категорија расхода) из Упутства министра финансија, предложеном одлуком о буџету планирана су средства у обиму који ће омогућити несметано функционисање свих корисника буџета у 2024. години.

Предложени износ буџета Града Новог Сада за 2024. годину распоређен је на расходној страни по свим корисницима буџета који се финансирају из буџета Града Новог Сада, дакле, средства су распоређена према важећем броју директних корисника у 2024. години и њиховим исказаним потребама у предлогу финансијског плана, усаглашеним са финансијским могућностима буџета.

У утврђеном буџету Града Новог Сада за 2024. годину, у износу од 42.787.401.516,81 динар, садржана су и пренета неутрошена средства из ранијих година у планираном износу од 2.550.913.516,81 динар, како може да се види у Табели 1.

Исказани буџетски дефицит у Предлогу одлуке о буџету Града Новог Сада за 2024. годину у планираном износу од 2.121.785.561,81 динар, који је утврђен у складу са чланом 2. тачка 24. Закона о буџетском систему, резултат је само планирања потрошње на терет пренетих неутрошених средстава из ранијих година и примања од задуживања у финансирању потрошње, односно расхода и издатака у 2024. години, с обзиром на то да се у исказивању резултата у смислу члана 2. тачка 24. овог закона не узима у обзир и класа 3 економске класификације прихода

и примања која се односи на пренета средства (суфицит) из ранијих година, као ни класа 9 која се односи на примања од задуживања.

С обзиром на законску одредбу да се буџет припрема и извршава на основу система јединствене буџетске класификације¹, која обухвата економску класификацију прихода и примања, економску класификацију расхода и издатака, организациону, функционалну и програмску класификацију расхода и издатака и класификацију према изворима финансирања, буџет Града је исказан према прописаним буџетским класификацијама.

Док су за приходну страну буџета релевантне економска класификација прихода и примања и класификација према изворима финансирања, која "повезује изворе финансирања са конкретним расходима и издацима"², дотле се на расходну страну буџета односе све прописане класификације у оквиру система јединствене буџетске класификације, дакле економска класификација расхода и издатака и све друге класификације које чине прописани стандардни класификациони оквир за буџетски систем (управо на тај начин су, у члану 13. предложене одлуке, посматране приходна и расходна страна планираног буџета).

2. Приходи и примања

Приходи и примања буџета Града Новог Сада за 2024. годину планирани су полазећи од прописа који уређују врсте и висину јавних прихода, као и припадност појединих врста прихода јединицама локалне самоуправе, а на основу анализе остварења средстава буџета у протеклом периоду, имајући, при том, у виду и Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину, које је донео министар финансија, и то, пре свега, указивање на обавезу локалне власти "да реално планира своје приходе буџета".

У складу са овим прописима утврђен је буџет Града Новог Сада за 2024. годину из свих извора финансирања у износу од 42.787.401.516,81 динар.

Кључну улогу у одређивању извора средстава за буџет на овом нивоу власти има Закон о финансирању локалне самоуправе ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13 - усклађени дин. изн, 125/14 - усклађени дин. изн, 95/15 - усклађени дин. изн, 83/16, 91/16 - усклађени дин. изн, 104/16 - др. закон, 96/17 - усклађени дин. изн, 89/18 – усклађени дин. изн, 95/18 - др. закон, 86/19 - усклађени дин. изн, 126/20 - усклађени дин. изн, 99/21 - усклађени дин. изн, 111/21 - др. закон, 124/22 - усклађени дин. изн. и 97/23 - усклађени дин. изн.), којим је уређено финансирање послова јединица локалне самоуправе (општине и градови), односно обезбеђивање средстава јединицама локалне самоуправе за обављање изворних и поверених послова, а затим и Закон о буџетском систему, којим су уређене врсте прихода којима се финансирају надлежности јединице локалне самоуправе и други закони, као и бројни подзаконски акти и градске одлуке који уређују појединачне приходе и примања буџета, док су Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем утврђене класификације средстава - према изворима финансирања и према економској класификацији прихода и примања.

¹ члан 29. став 1. Закона о буџетском систему

² члан 8. став 2. Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем

а) Класификација средстава према изворима финансирања

Ова класификација средстава исказује приходе и примања, "према основу остварења тих средстава" и повезује изворе средстава са конкретним расходима, односно издацима у складу са посебним прописима.

Поред општих прихода и примања буџета (извора са ознаком 01), то могу да буду још и сопствени приходи буџетских корисника, затим иностране и домаће донације и трансфери, као и примања од иностраног и домаћег задуживања и примања од продаје финансијске и нефинансијске имовине и други извори утврђени Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем.

Средства пренета из ранијих година, као нераспоређени вишак прихода и примања (или суфицит средстава) означена су шифром 13, а неутрошена средства од приватизације шифром 14.

Остатак неутрошених средстава на име примљених донација преноси се у наредну годину (и та средства имају ознаку извора 15), а самим уговором о донацији уређује се намена остатка донираних средстава, након реализације обавеза из уговора о донацији - враћа се донатору или се, по његовом одобрењу, задржава и користи за исте или друге намене.

Неутрошени трансфери из претходне године, ако се, по одобрењу другог нивоа власти – даваоца средстава, преносе у наредну годину, имају ознаку извора 17 и званичан назив: "неутрошена средства трансфера из ранијих година".

Класификација средстава према изворима финансирања (исказана у члану 2. предложене одлуке и приказана у Табели 1, у овом образложењу, коју прати и графички приказ ради бољег сагледавања приказаних података у табели) показује учешће сваког од извора у предложеном обиму буџета за 2024. годину.

Како може да се види у Табели 1, по овом предлогу одлуке о буџету Града Новог Сада, планирани буџет за 2024. годину, из свих извора финансирања (укључујући и пренета неутрошена средства из ранијих година), износи укупно 42.787,40 милиона динара, а састоји се од средстава из буџета која су (са очекиваним "суфицитом" ових средстава који се преноси у 2024. годину) планирана у укупном износу од 42.310,91 милион динара и средстава која се очекују из додатних прихода у износу од 476,49 милиона динара.

Без обзира на дате инструкције за планирање, то јест препоручено повећање прихода, применом поменутих макроекономских параметара на процењено остварење прихода у 2023. години ("при чему укупан раст прихода не сме да буде већи од номиналног раста БДП", који је у 2024. години пројектован на 8,3%), у пројекцији средстава за наредну годину није напуштен крајње реалан приступ у планирању, то јест утврђивању потребног обима буџета, а што је и Упутством министра захтевано, с обзиром на инструкцију: "приликом планирања прихода локална власт је у обавези да исте реално планира".

Уважавајући цитирану инструкцију, овим предлогом одлуке о буџету Града, за 2024. годину пројектовани су текући приходи и примања који чине средства из буџета у износу од 39.760,0 милиона динара. Исту инструкцију уважили су и индиректни корисници који остварују сопствене приходе (градске установе културе) те су додатни приходи за 2024. годину пројектовани у износу од 476,5 милиона динара. Овај износ са планираним износом средстава из буџета даје у збиру износ од 40.236,5 милиона динара, који чини целину средстава која се очекују да ће се остварити у буџету Града у 2024. години.

Како је већ сада извесно (с обзиром на реализацију приходне и расходне стране буџета у 2023. години), по истеку ове године у буџет за 2024. годину биће пренета и неутрошена средства из буџета (такозвани суфицит), који је овим предлогом одлуке планиран у очекиваном износу од 2.550,9 милиона динара (коначан износ суфицита биће познат по утврђивању завршног рачуна буџета Града Новог Сада за 2023. годину).

Дода ли се овај износ суфицита планираним средствима из буџета, укупна средства из буџета износе 42.310,9 милиона динара (како може да се види у колони 4 Табеле 1, која приказује само очекивана средства из буџета са пренетим средствима из ранијих година), а укупна средства за јавну потрошњу у Граду 2024. године, односно укупан буџет из свих извора финансирања, износи 42.787,4 милиона динара (како је приказано у колони 12).

Табела 1.

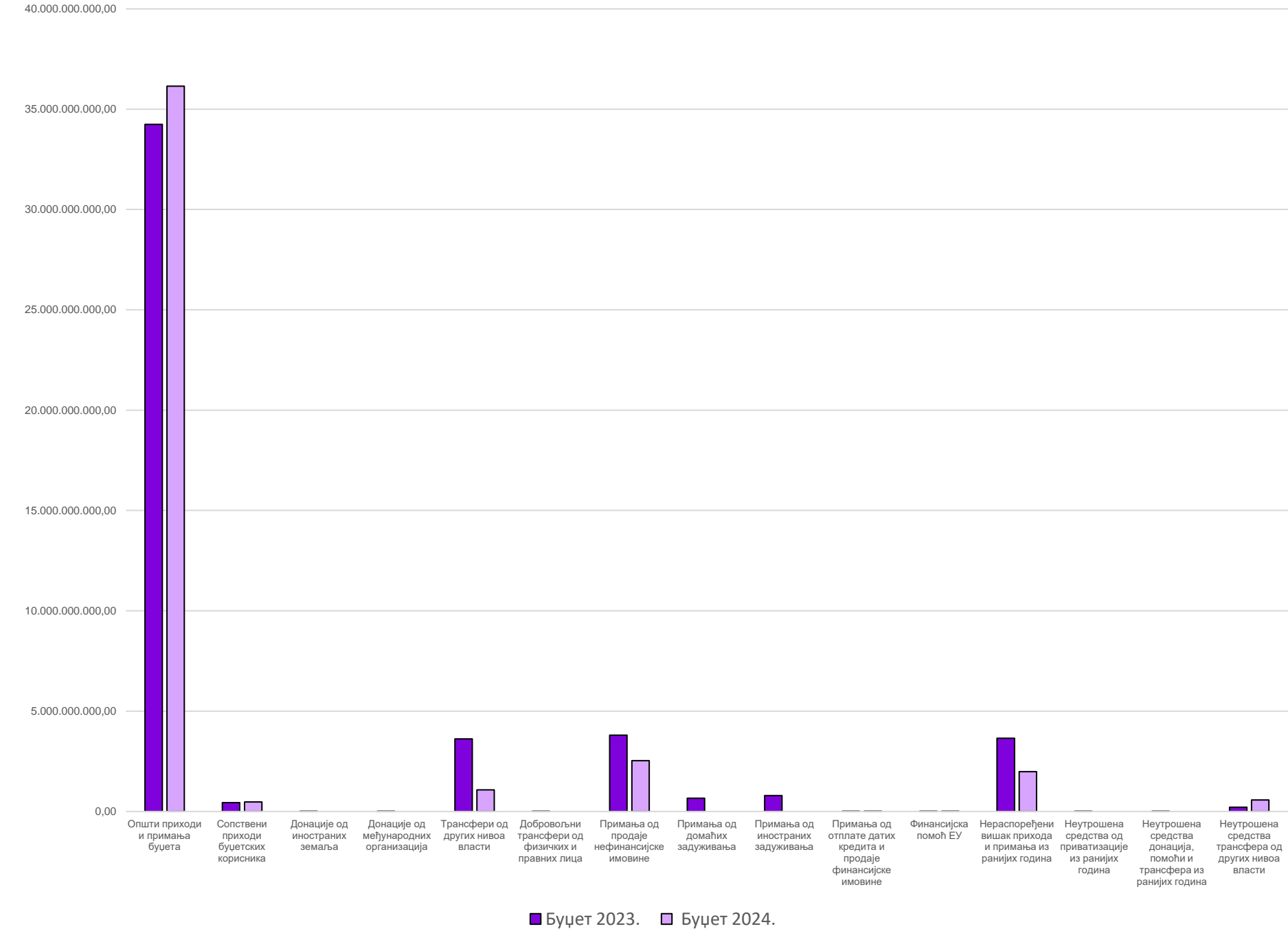
ПЛАНИРАНИ БУЏЕТ ГРАДА НОВОГ САДА
(из свих извора финансирања)

- у динарима

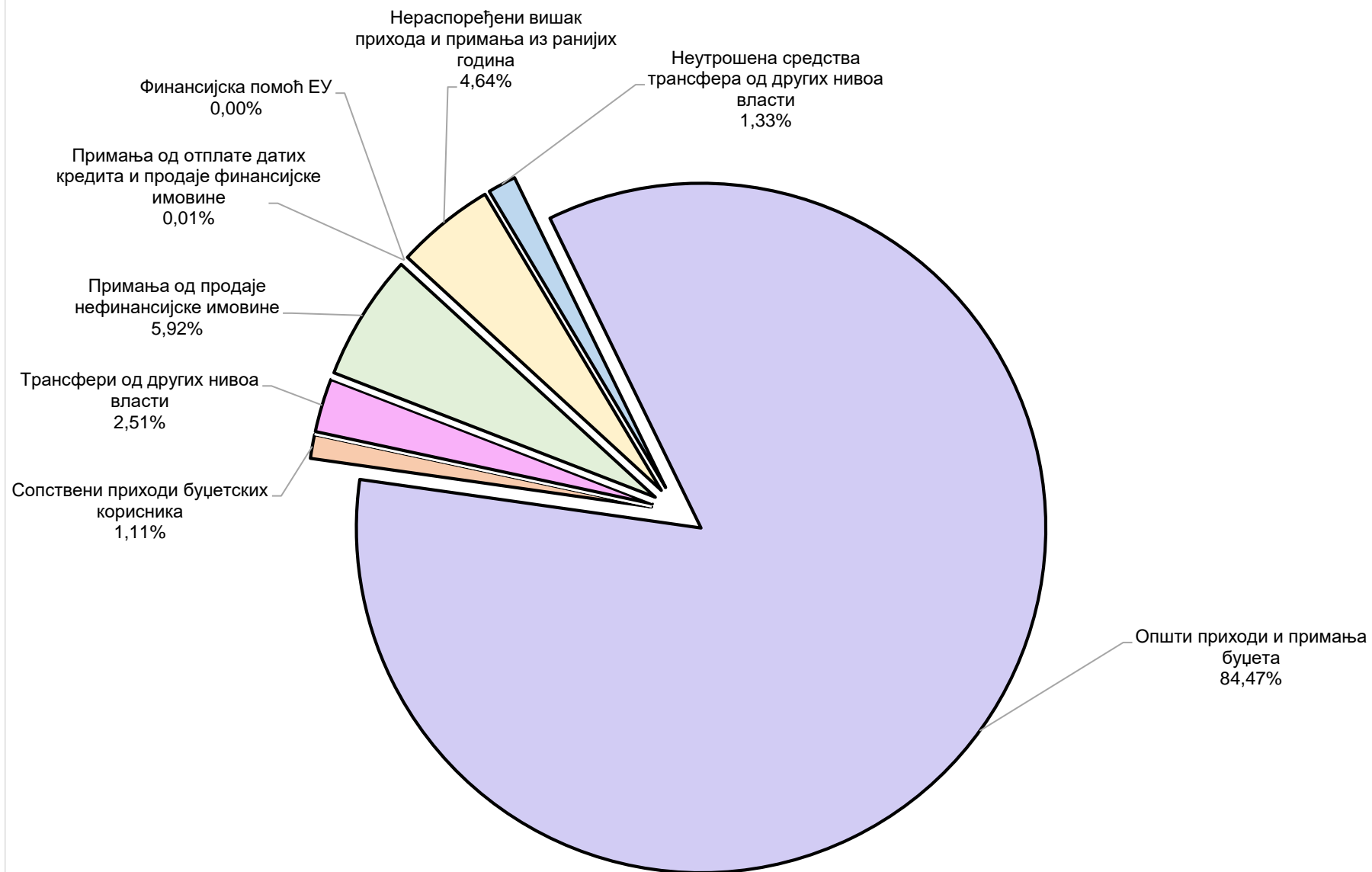
ИЗВ.ФИН.	ОПИС	Средства из буџета				Средства из додатних прихода				Укупна средства			
		Буџет 2023.*	Буџет 2024.	стр. кол 4 у %	Инд. 4/3	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	стр. кол 8 у %	Инд. 8/7	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	стр. кол 12 у %	Инд. 12/11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
01	Општи приходи и примања буџета	34.238.301.454,08	36.144.365.859,80	85,43	105,57	0,00	0,00	0,00	0,00	34.238.301.454,08	36.144.365.859,80	84,47	105,57
04	Сопствени приходи буџетских корисника	0,00	0,00	0,00	0,00	443.877.000,00	476.488.000,00	100,00	107,35	443.877.000,00	476.488.000,00	1,11	107,35
05	Донације од иностраних земаља	4.175.553,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.175.553,46	0,00	0,00	0,00
06	Донације од међународних организација	3.243.466,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.243.466,00	0,00	0,00	0,00
07	Трансфери од других нивоа власти	3.611.969.261,02	1.075.849.330,20	2,54	29,79	0,00	0,00	0,00	0,00	3.611.969.261,02	1.075.849.330,20	2,51	29,79
08	Добровољни трансфери од физичких и правних лица	3.378.890,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.378.890,00	0,00	0,00	0,00
09	Примања од продаје нефинансијске имовине	3.802.050.000,00	2.535.000.000,00	5,99	66,67	0,00	0,00	0,00	0,00	3.802.050.000,00	2.535.000.000,00	5,92	66,67
10	Примања од домаћих задуживања	665.496.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	665.496.000,00	0,00	0,00	0,00
11	Примања од иностраних задуживања	797.212.430,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	797.212.430,00	0,00	0,00	0,00
12	Примања од отплате датих кредита и продаје финансијске имовине	6.500.000,00	3.000.000,00	0,01	46,15	0,00	0,00	0,00	0,00	6.500.000,00	3.000.000,00	0,01	46,15
56	Финансијска помоћ ЕУ	3.799.200,00	1.784.810,00	0,00	46,98	0,00	0,00	0,00	0,00	3.799.200,00	1.784.810,00	0,00	46,98
УКУПНО (01+04+05+06+07+08+09+10+11+12+56):		43.136.126.254,56	39.760.000.000,00	93,97	92,17	443.877.000,00	476.488.000,00	100,00	107,35	43.580.003.254,56	40.236.488.000,00	94,04	92,33
13	Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година	3.630.716.689,08	1.983.403.607,16	4,69	54,63	24.348.788,36	0,00	0,00	0,00	3.655.065.477,44	1.983.403.607,16	4,64	54,26
14	Неутрошена средства од приватизације из ранијих година	1.411.468,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.411.468,50	0,00	0,00	0,00
15	Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	280.884,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	280.884,00	0,00	0,00	0,00
17	Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти	206.296.212,23	567.509.909,65	1,34	275,09	0,00	0,00	0,00	0,00	206.296.212,23	567.509.909,65	1,33	275,09
УКУПНО (13+14+15+17):		3.838.705.253,81	2.550.913.516,81	6,03	66,45	24.348.788,36	0,00	0,00	0,00	3.863.054.042,17	2.550.913.516,81	5,96	66,03
УКУПНО:		46.974.831.508,37	42.310.913.516,81	100,00	90,07	468.225.788,36	476.488.000,00	100,00	101,76	47.443.057.296,73	42.787.401.516,81	100,00	90,19

* Према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23), са свим изменама у складу са законом

Графикон 1. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПЛАНИРАНИХ СРЕДСТАВА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА

Графикон 2. СТРУКТУРА ПЛАНИРАНИХ СРЕДСТАВА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА ЗА 2024. ГОДИНУ

б) према економској класификацији прихода и примања

Економска класификација прихода и примања показује како се (убирањем којих врста прихода и примања) прикупљају, то јест остварују средства буџета, јер ова класификација разврстава јавне приходе и примања по врстама, које су законом утврђене, пре свега Законом о буџетском систему и Законом о финансирању локалне самоуправе, којим је детаљније уређена припадност појединих јавних прихода буџету јединице локалне самоуправе за обављање изворних и поверених послова.

У складу са овим и другим прописима сачињен је Предлог одлуке о буџету Града Новог Сада за 2024. годину, којим је утврђен буџет, односно процењен износ прихода и примања који се очекује у буџету Града у 2024. години.

Док Табела 1 приказује укупно планирана средства у буџету Града Новог Сада из свих извора финансирања (укључујући и пренета средства из ранијих година), следећа табела (Табела 2) показује пројекцију текућих прихода и примања за 2023. и 2024. годину, без пренетих средстава, односно суфицита из ранијих година, при чему су текући приходи исказани у складу са чланом 2. Закона о буџетском систему, сходно којем је установљена подела прихода на пореске и непореске.

Подела прихода на пореске и непореске установљена је, како је наведено, Законом о буџетском систему, при чему су порески приходи одређени као "врста јавних прихода које држава прикупља обавезним плаћањима пореских обвезника, без обавезе извршења специјалне услуге заузврат", а непорески приходи као "врста јавних прихода који се наплаћују правним или физичким лицима за коришћење јавних добара (накнаде), пружање одређене јавне услуге (таксе), због кршења уговорених или законских одредби (пенали и казне), као и приходи који се остваре употребом јавних средстава".

Приходи буџета Града за 2024. годину пројектовани су на основу остварења средстава буџета током 2023. године, узимајући у обзир, истовремено, и испољене тенденције, то јест досадашња кретања у обухвату пореских обвезника и на тржишту рада (у погледу запослености и висине зарада), као и неке, већ уобичајене, поставке у планирању прихода (порески приходи пројектују се у складу са номиналним растом БДП, а непорески у складу са инфлацијом), очекујући, при том, да ће се досадашњи тренд у наплати прихода, са непромењеном стопом учешћа Града у републичким приходима, наставити и даље.

Примања буџета Града за 2024. годину, која се остварују од продаје нефинансијске и финансијске имовине, пројектована су у складу са реално очекиваним приливом средстава по овом основу, а по предлогу корисника.

Индиректни корисници (установе културе основане од стране Града Новог Сада), којима припадају сопствени приходи, планирали су приходе које очекују на подрачуну сопствених средстава (назване додатним приходима у овом предлогу одлуке). Према пројекцијама ових корисника буџета, на име додатних прихода (који су исказани у колони 10 Табеле 2) планирано је 476,5 милиона динара, тако да су укупна средства буџета за наредну годину (колони 12 у Табели 2) планирана у очекиваном износу од 40.236,5 милиона динара.

Табела 2.

ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА
(према економској класификацији прихода и примања)

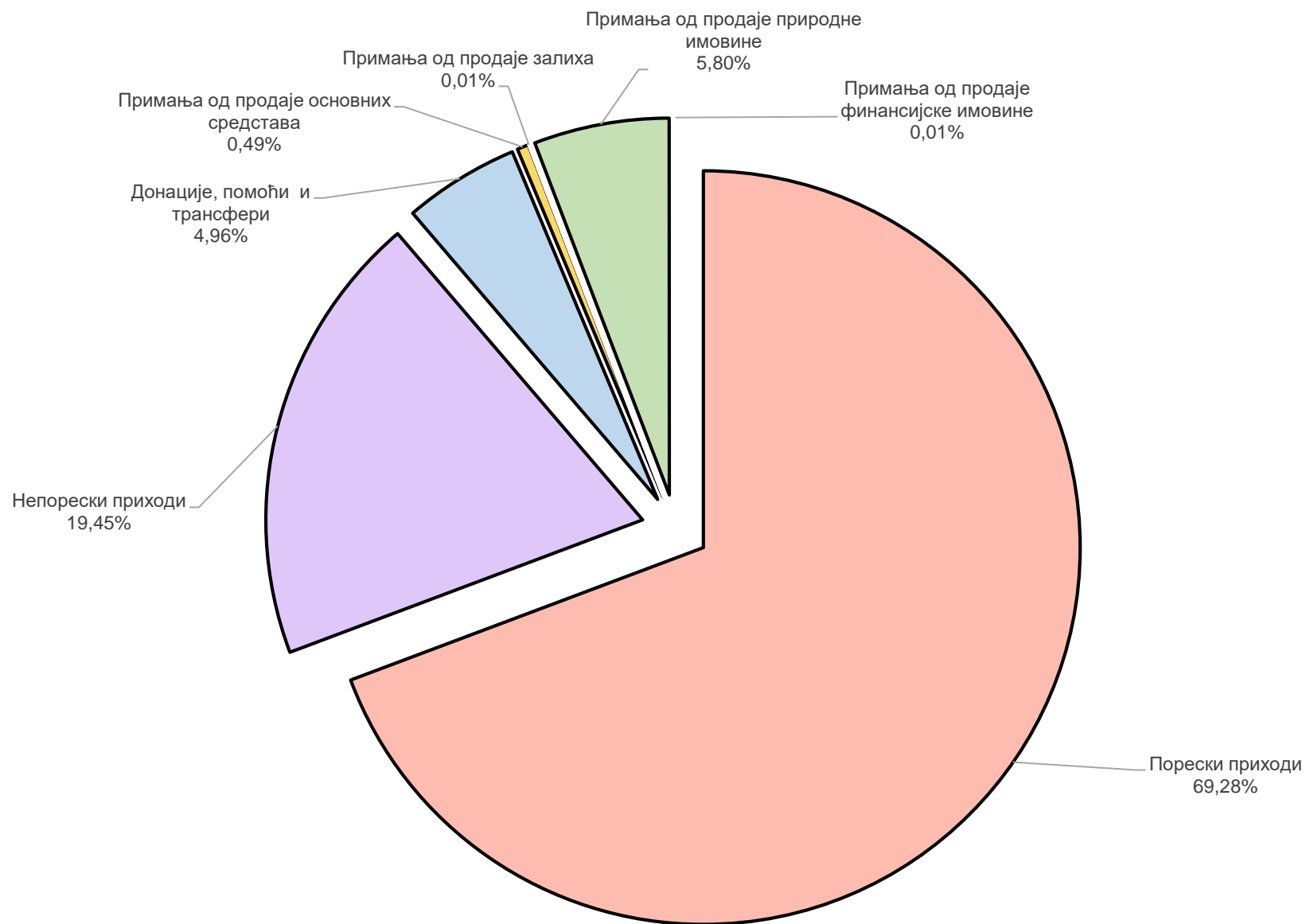
- у динарима

Ред. Број	ОПИС	Екон. Клас. (класа, катег, група..)	Средства из буџета		Инд. 4/3	Структура у %			Средства из додатних прихода корисника		Укупна средства		Инд. 12/11
			Буџет 2023.*	Буџет 2024.		кол 4.	кол 4.	кол 4.	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	УКУПНА СРЕДСТВА (1+2+3)	7+8+9	43.136.126.254,56	39.760.000.000,00	92,2	-	-	100,0	443.877.000,00	476.488.000,00	43.580.003.254,56	40.236.488.000,00	92,3
1.	ТЕКУЋИ ПРИХОДИ	7	37.864.867.824,56	37.222.000.000,00	98,3	-	100,0	93,6	443.877.000,00	476.488.000,00	38.308.744.824,56	37.698.488.000,00	98,4
1.1	Порески приходи	71	26.254.726.219,75	27.877.010.900,00	106,18	100,00	74,89	70,11	0,00	0,00	26.254.726.219,75	27.877.010.900,00	106,2
1.1.1	Порез на доходак, добит и капиталне добитке	711	18.644.600.000,00	19.916.350.000,00	106,8	71,4	53,5	50,1	0,00	0,00	18.644.600.000,00	19.916.350.000,00	106,8
1.1.2	Порез на фонд зарада	712	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
1.1.3	Порез на имовину	713	6.486.930.000,00	6.773.630.000,00	104,4	24,3	18,2	17,0	0,00	0,00	6.486.930.000,00	6.773.630.000,00	104,4
1.1.4	Порез на добра и услуге	714	806.195.719,75	870.030.400,00	107,9	3,1	2,3	2,2	0,00	0,00	806.195.719,75	870.030.400,00	107,9
1.1.5	Други порези	716	317.000.500,00	317.000.500,00	100,0	1,1	0,9	0,8	0,00	0,00	317.000.500,00	317.000.500,00	100,0
1.2	Непорески приходи	74+77	7.068.271.883,33	7.348.672.718,80	104,0	100,0	19,7	18,5	443.877.000,00	476.488.000,00	7.512.148.883,33	7.825.160.718,80	104,2
1.2.1	Приходи од имовине	741	4.866.000.000,00	5.226.900.000,00	107,4	71,1	14,0	13,1	300.000,00	300.000,00	4.866.300.000,00	5.227.200.000,00	107,4
1.2.2	Приходи од продаје добара и услуга	742	1.787.282.000,00	1.841.285.000,00	103,0	25,1	4,9	4,6	442.016.000,00	466.788.000,00	2.229.298.000,00	2.308.073.000,00	103,5
1.2.3	Новчане казне и одузета имовинска корист	743	188.373.000,00	99.750.000,00	53,0	1,4	0,3	0,3	0,00	0,00	188.373.000,00	99.750.000,00	53,0
1.2.4	Добровољни трансфери од физичких и правних лица	744	3.378.890,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	3.378.890,00	0,00	0,0
1.2.5	Мешовити и неодређени приходи	745	149.862.230,11	97.412.000,00	65,0	1,3	0,3	0,2	1.561.000,00	9.400.000,00	151.423.230,11	106.812.000,00	70,5
1.2.6	Меморандумске ставке за рефундацију расхода	771	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
1.2.7	Меморандумске ставке ра рефундацију расхода из претходне године	772	73.375.763,22	83.325.718,80	113,6	1,1	0,2	0,2	0,00	0,00	73.375.763,22	83.325.718,80	113,6
1.3	Донације, помоћи и трансфери	73	4.541.869.721,48	1.996.316.381,20	44,0	100,0	5,4	5,0	0,00	0,00	4.541.869.721,48	1.996.316.381,20	44,0
1.3.1	Донације од иностраних држава	731	4.175.553,46	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	4.175.553,46	0,00	0,0
1.3.2	Донације од међународних организација	732	7.042.666,00	1.784.810,00	25,3	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	7.042.666,00	1.784.810,00	25,3
1.3.3	Трансфери од других нивоа власти	733	4.530.651.502,02	1.994.531.571,20	44,0	7,2	5,4	5,0	0,00	0,00	4.530.651.502,02	1.994.531.571,20	44,0
	УКУПНА ПРИМАЊА (2+3)	8+9	5.271.258.430,00	2.538.000.000,00	48,1	-	100,0	6,4	0,00	0,00	5.271.258.430,00	2.538.000.000,00	
2.	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	8	3.802.050.000,00	2.535.000.000,00	66,7	-	99,9	6,4	0,00	0,00	3.802.050.000,00	2.535.000.000,00	66,7
2.1	Примања од продаје основних средстава	81	199.550.000,00	197.500.000,00	99,0	100,0	7,8	0,5	0,00	0,00	199.550.000,00	197.500.000,00	99,0

Ред. Број	ОПИС	Екон. Клас. (класа, катег, група..)	Средства из буџета		Инд. 4/3	Структура у %			Средства из додатних прихода корисника		Укупна средства		Инд. 12/11
			Буџет 2023.*	Буџет 2024.		кол 4.	кол 4.	кол 4.	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2.1.1	Примања од продаје непокретности	811	199.050.000,00	197.500.000,00	99,2	100,0	7,8	0,5	0,00	0,00	199.050.000,00	197.500.000,00	99,2
2.1.2	Примања од продаје покретне имовине	812	500.000,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	500.000,00	0,00	0,0
2.2	Примања од продаје залиха	82	2.500.000,00	2.500.000,00	100,0	100,0	0,1	0,0	0,00	0,00	2.500.000,00	2.500.000,00	100,0
2.2.1	Примања од продаје робних резерви	821	2.500.000,00	2.500.000,00	100,0	100,0	0,1	0,0	0,00	0,00	2.500.000,00	2.500.000,00	100,0
2.3	Примања од продаје природне имовине	84	3.600.000.000,00	2.335.000.000,00	64,9	100,0	92,0	5,9	0,00	0,00	3.600.000.000,00	2.335.000.000,00	64,9
2.3.1	Примања од продаје земљишта	841	3.600.000.000,00	2.335.000.000,00	64,9	100,0	92,0	5,9	0,00	0,00	3.600.000.000,00	2.335.000.000,00	64,9
3.	ПРИМАЊА ОД ЗАДУЖИВАЊА И ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	9	1.469.208.430,00	3.000.000,00	0,2	-	0,1	0,0	0,00	0,00	1.469.208.430,00	3.000.000,00	0,2
3.1	Примања од задуживања	91	1.462.708.430,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	1.462.708.430,00	0,00	0,0
3.1.1	Примања од домаћег задуживања	911	665.496.000,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	665.496.000,00	0,00	0,0
3.1.2	Примања од иностраног задуживања	912	797.212.430,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	797.212.430,00	0,00	0,0
3.2	Примања од продаје финансијске имовине	92	6.500.000,00	3.000.000,00	46,2	100,0	0,1	0,0	0,00	0,00	6.500.000,00	3.000.000,00	46,2
3.2.1	Примања од продаје домаће финансијске имовине	921	6.500.000,00	3.000.000,00	46,2	100,0	0,1	0,0	0,00	0,00	6.500.000,00	3.000.000,00	46,2

* Према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23), са свим изменама у складу са законом

Графикон 3. СТРУКТУРА ПЛАНИРАНИХ ПРИХОДА И ПРИМАЊА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА
ЗА 2024. ГОДИНУ

У структури планираних средстава из буџета (не узимајући у обзир пренета средства из ранијих година), а према економској класификацији прихода и примања коју приказује Табела 2, највеће учешће (93,6%) имају текући приходи, који се процењују у износу од 37.222,0 милиона динара (како може да се види у колони 4), док примања планирана у износу од 2.538,0 милиона динара чине 6,4% укупних средстава из буџета.

Подела прихода на пореске и непореске показује веће учешће фискалне категорије прихода, то јест **пореза** (економска категорија 71), у структури текућих прихода и укупних средстава буџета јер се процењују у износу од 27.877,0 милиона динара (што је 74,9% текућих прихода и 70,1% укупног буџета), док **непорески приходи** износе 7.348,7 милиона динара или 19,7% текућих прихода, а 18,5% укупних средстава буџета.

Појединачно посматрано, највеће учешће у планираном износу **пореских прихода**, чак и у укупним средствима буџета, има **порез на доходак, добит и капиталне добитке**, који се планира у износу од 19.916,35 милиона динара¹, чинећи тако половину планираних средстава, тачније 53,5% текућих прихода и чак 50,1% укупних средстава буџета.

Следи, затим **порез на имовину** са планираним износом од 6.773,6 милиона динара, који чини 18,2% укупних текућих прихода буџета.

Учешће **пореза на добра и услуге**, у планираном износу од 870,0 милиона динара, у приходима од пореза и у укупним средствима буџета релативно је мало (2,3%), као и учешће **других пореза** (0,9%), који се планирају у износу од 317,0 милиона динара.

Непорески приходи, пројектовани на нивоу од 7.348,7 милиона динара, претежно се односе на изворне приходе буџета Града (таксе и накнаде), који се остварују устаљеном динамиком током године, у приближно сличним износима на месечном нивоу, уз одређене сезонске варијације, а које Правилник о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем сврстава у **приходе од продаје добара и услуга и приходе од имовине** у оквиру категорије **Д р у г и п р и х о д и** (шифра економске класификације 74), која се планира у износу од 7.265,3 милион динара. У ову категорију прихода сврстани су и други изворни приходи (казне, приходи органа и организација и остали приходи), тачније **новчане казне и одузета имовинска корист, добровољни трансфери од физичких и правних лица**, као и **мешовити и неодређени приходи у корист нивоа градова**, који обухватају део добити јавних предузећа, према одлуци управних одбора јавних предузећа, у корист нивоа градова и остале приходе у корист нивоа градова. Мањи део непореских прихода односи се на приходе сврстане у категорију **М е м о р а н д у м с к е с т а в к е з а р е ф у н д а ц и ј у р а с х о д а** (економска класификација 77), које обухватају приходе по основу рефундације расхода за текућу годину и расхода из претходне године, а које су планиране у износу од 83,3 милиона динара.

¹ Овај износ је у односу на овогодишњи план Пореза на доходак, добит и капиталне добитке (економска класификација 711) већи за 6,8%, захваљујући повећању планираних средстава од Пореза на зараде (који је преовлађујући облик ове групе пореза, с обзиром на његов износ од 16.593,85 милиона динара) и пореза на приходе од самосталних делатности, у саставу групе 711, за 7,4%, односно 2,1%, због очекиваног повећања зарада, како у приватном тако и у јавном сектору и веће запослености (према Фискалној стратегији за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину, "кретања на тржишту радне снаге су позитивна и изнад очекивања у погледу раста просечних зарада и раста запослености, што се повољно одражава на наплату пореза на рад").

Појединачно посматрано, највећи део планираног износа непореских прихода (тачније 71,1% ових прихода) чине **приходи од имовине** планирани у износу од 5.226,9 милиона динара, у којима највеће учешће имају средства по основу доприноса за уређивање грађевинског земљишта, који се планира у износу од 4.613,0 милиона динара, а поред овог прихода, приходи од имовине обухватају и камате на пласирана средства консолидованог рачуна трезора Града код пословних банака (планиране у износу од 582,0 милиона динара) и приходе од закупа непроизводне имовине, у оквиру којих су: накнада за коришћење грађевинског земљишта (у планираном износу потраживања по основу ове накнаде у висини од 15,0 милиона динара), средства остварена од давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини (у износу од 12,4 милиона динара), накнада за коришћење ресурса и резерви минералних сировина када се експлоатација врши на територији аутономне покрајине, уведена Законом о накнадама за коришћење јавних добара¹, по основу које се планирају средства у износу од 2,5 милиона динара, као и накнада за коришћење дрвета (истим Законом уведена) у износу од 2,0 милиона динара.

Следећи по учешћу у непореским приходима буџета су **приходи од продаје добара и услуга**, који чине 25,1% овог облика прихода, а 4,6% укупних прихода и примања, с обзиром на то да су планирани у износу од 1.841,3 милиона динара, који се очекује, пре свега, по основу прихода по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама у износу од 870,0 милиона динара (које ће уплаћивати Градска управа за образовање, сагласно Одлуци о изменама и допунама Одлуке о правима на финансијску подршку породици са децом), затим од прихода од давања у закуп, односно на коришћење непокретности у државној својини у износу од 700,0 милиона динара, од градске административне таксе у износу од 135,0 милиона динара, таксе за озакоњење објеката у износу од 57,0 милиона динара, прихода које својом делатношћу остваре органи и организације града у износу од 35,0 милиона динара, прихода од накнаде за уређивање грађевинског земљишта² у износу од 30,0 милиона динара, прихода од давања у закуп, односно на коришћење непокретности у градској својини у износу од 11,0 милиона динара и прихода од закупнине за грађевинско земљиште у износу од 3,0 милиона динара.

Мешовити и неодређени приходи, планирани су у износу од 97,4 милиона динара, што чини 1,3% непореских прихода, а 0,24% укупних средстава, док **новчане казне и одузета имовинска корист** чине 1,4% непореских прихода, односно 0,25% укупних буџетских средстава у 2024. години јер су планиране у износу од 99,75 милиона динара, који је у односу на њихов план за претходну годину мањи за 47,0%, пре свега, због измене Закона о безбедности саобраћаја на путевима³, тачније одредаба које уређују финансирање безбедности саобраћаја, односно припадност наплаћених прихода од новчаних казни за саобраћајне прекршаје, након доношења Закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", број 76/23), који је ступио на снагу 15. септембра 2023. године, а примењиваће се од 1. јануара 2024. године.

¹ ("Службени гласник РС", бр. 95/18, 49/19, 86/19 - усклађени дин. изн, 156/20 - усклађени дин. изн, 15/21 – доп. усклађених дин. изн, 15/23 - усклађени дин. изн. и 92/23)

² накнада за уређивање грађевинског земљишта планирана је и за 2024. годину, иако се више не обрачунава и не уговара јер у Градској управи за грађевинско земљиште и инвестиције постоје евидентиране обавезе по актуелним уговорима које су странке закључиле у ранијем периоду са ЈП "Завод за изградњу града", а које подразумевају плаћање на рате које и даље доспевају. Како се активно ради на наплати потраживања, слању опомена и опомена пред тужбу, овај приход се и даље остварује, али са трендом пада, због окончања значајног броја уговора.

³ Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 - одлука УС, 55/14, 96/15 - др. закон, 9/16 - одлука УС, 24/18, 41/18, 41/18 - др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20 - др. закон)

По овом закону, средства прикупљена на територији јединице локалне самоуправе од наплате новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима, више се не деле између буџета Републике и буџета јединице локалне самоуправе у односу 70:30, већ у целини припадају буџету Републике Србије, републички су приход. У планираном износу за новчане казне садржана су средства која се очекују од прихода од новчаних казни изречених у прекршајном поступку за прекршаје прописане актима скупштине оштине, односно града и одузете имовинске користи у том поступку, планираних у износу од 95,0 милиона динара, прихода по основу увећања пореског дуга у поступку принудне наплате који је правна последица принудне наплате изворних прихода јединица локалне самоуправе у износу од 4,0 милиона динара, прихода од пенала у корист градова у износу од 700,0 хиљада динара и од прихода од казни за прекршаје по прекршајном налогу и казни изречених у управном поступку у корист нивоа градова у износу од 50,0 хиљада динара.

Меморандумске ставке за рефундацију расхода из претходне године, у планираном износу од 83,3 милиона динара, имају најмање учешће у укупним средствима буџета (0,21%).

Донације, помоћи и трансфери (категорија 73) планирани су у укупном износу од 1.996,3 милиона динара, што чини 5,0% укупних средстава буџета, а по основу **донација од међународних организација**, у њиховом саставу, које су планиране у износу од 1,8 милиона динара и **трансфера од других нивоа власти**, у износу од 1.994,5 милиона динара од чега су трансферна средства из републичког буџета, која се уступају буџету јединица локалне самоуправе у складу са законом (Законом о финансирању локалне самоуправе), а која се јединицама локалне самоуправе са подручја АП Војводине уплаћују преко покрајинског буџета, као ненаменски трансфер, планирана у истом износу који је Граду Новом Саду био опредељен у Закону о буџету Републике Србије за 2023. годину ("Службени гласник РС", бр. 138/22 и 75/23), како је већ Упутством министра финансија одређено, а потврђено Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину, у члану 39, којим је годишњи износ укупног ненаменског трансфера из републичког буџета распоређен јединицама локалне самоуправе, при чему је буџету Града додељен трансфер у овогодишњем (и прошлогодишњем) износу од 918.682.241,00 динар.

Поред тога, у оквиру планираних трансфера од других нивоа власти (који у смислу прописане класификације извора финансирања чине извор 07), садржани су и трансфери које су планирали директни корисници, сагласно одобреним трансферима Граду Новом Саду из републичког буџета (који су планирани у износу од 18,0 милиона динара) и из покрајинског буџета (у планираном износу од 1.057,8 динара).

Примања планирана по основу продаје нефинансијске и финансијске имовине, у укупном износу од 2.538,0 милиона динара, чине 6,4% очекиваних средстава буџета у 2024. години.

Планирани износ **примања од продаје нефинансијске имовине**, у висини од 2.535,0 милиона динара, очекује се, пре свега, од примања од продаје земљишта, односно природне имовине, с обзиром на планирани износ по овом основу од 2.335,0 милиона динара, а затим и од продаје непокретности, од које се очекује 197,5 милиона динара и тек мањим делом од продаје градских робних резерви у износу од 2,5 милиона динара.

Примања од задуживања и продаје финансијске имовине планирана су у укупном износу од 3,0 милиона динара, само по основу примања од продаје финансијске имовине, која се очекују од отплате датих кредита (према предлогу Градске управе за имовину и имовинско-правне послове).

Планирана средства буџета Града за 2024. годину, исказана у Табели 2 по економској класификацији, могу да се посматрају и са аспекта Закона о финансирању локалне самоуправе, то јест по врстама примања утврђеним у овом закону који средства буџета јединице локалне самоуправе дели на изворне приходе и приходе од осталих нивоа власти, у оквиру којих су трансфери и уступљени приходи (уступљени порези и уступљене накнаде), а затим и на примања по основу задуживања и друге приходе и примања утврђене законом.

Под изворним приходима јединице локалне самоуправе, у смислу овог закона, сматрају се приходи чију стопу, односно начин и мерила за утврђивање висине износа, утврђује јединица локалне самоуправе, при чему се законом може ограничити висина пореске стопе, односно утврдити највиши и најнижи износ накнаде, односно таксе.

Уступљени приходи (од уступљених пореза и од уступљених накнада) јесу приходи чија се основица и стопа, односно начин и мерила за утврђивање висине износа, утврђују законом, а приход остварен на територији јединице локалне самоуправе се уступа у целини или делимично тој јединици локалне самоуправе.

Део средстава од изворних и уступљених накнада, који је намењен за реализацију посебних програма у области, туризма, пољопривреде, комуналне потрошње и заштите животне средине, које доноси или на које даје сагласност Скупштина Града Новог Сада, односно Градско веће Града Новог Сада, планиран је на основу предлога градских управа које прате реализацију ових програма.

Део средстава по основу локалних комуналних такси, планиран је на основу пројекција градских управа које су Одлуком о локалним комуналним таксама ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 56/12, 69/13, 21/14 - решење о усклађивању дин. изн, 33/14, 35/14 - испр, 47/14 - решење о усклађивању дин. изн, 69/14, 74/16, 21/17, 68/17, 59/18 и 42/20) задужене за наплату таксе, односно вођење евиденције таксених обвезника, а средства од боравишне таксе, према пројекцији Градске управе за привреду, која врши надзор над спровођењем Одлуке о боравишној такси ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 31/19, 35/19 и 49/19).

Подела прихода у смислу Закона о финансирању локалне самоуправе (у Табели 3) показује веће учешће прихода од осталих нивоа власти, који су планирани у износу од 23.990,8 милиона динара, у односу на изворне приходе, у износу од 13.231,2 милиона динара, у структури укупних средстава буџета планираних за 2024. годину.

Табела 3

Ред. број	ВРСТА ПРИХОДА	2023.	2024.	Инд. `24/`23
1.	Изворни приходи	12.660.604.322,54	13.231.203.428,80	104,51
1.1	Порез на имовину, осим пореза на пренос апсолутних права и пореза на наслеђе и поклон	4.612.300.000,00	4.768.000.000,00	103,38
1.2	Таксе	775.250.500,00	795.000.500,00	102,55
1.3	Накнаде	575.445.719,75	559.530.400,00	97,23
1.4	Новчане казне	93.773.000,00	95.750.000,00	102,11
1.5	Остали изворни приходи	6.603.835.102,79	7.012.922.528,80	106,19
2.	Приходи од осталих нивоа власти	25.204.263.502,02	23.990.796.571,20	95,19
2.1	Уступљени порези	20.519.230.000,00	21.921.980.000,00	106,84
2.2	Уступљене таксе	46.000.000,00	57.000.000,00	123,91
2.3	Уступљене накнаде	17.782.000,00	17.285.000,00	97,21
2.4	Остали уступљени приходи (новчане казне)	90.600.000,00	0,00	0,00
2.5	Трансфери од осталих нивоа власти	4.530.651.502,02	1.994.531.571,20	44,02
3.	Примања	5.271.258.430,00	2.538.000.000,00	48,15
3.1	Примања од продаје нефинансијске имовине	3.802.050.000,00	2.535.000.000,00	66,67
3.2	Примања од задуживања и продаје финансијске имовине	1.469.208.430,00	3.000.000,00	0,20
	УКУПНО (1+2+3)	43.136.126.254,56	39.760.000.000,00	92,17

Посматрано по врстама прихода, највеће учешће имају уступљени порези (21.922,0 милиона динара) и остали изворни приходи (7.012,9 милиона динара), а затим и изворни порез на имовину (4.768,0 милиона динара), примања од продаје нефинансијске имовине (2.535,0 милиона динара) и трансфери од осталих нивоа власти (1.994,5 милиона динара).

2.1 Средства из додатних прихода корисника буџета Града Новог Сада

У овом предлогу одлуке о буџету укупан буџет који се планира за 2024. годину приказан је као збир средстава из буџета и такозваних додатних прихода.

Средства из буџета чине јавни приходи и примања који се уплаћују у буџет Града у складу са Законом о буџетском систему и прописима донетим за спровођење овог закона.

Додатни приходи, који су нормативно уређени у члану 4. овог предлога одлуке, подразумевају сопствене приходе које својим активностима, односно продајом робе и вршењем услуга, остварују корисници буџетских средстава изузети од примене законске одредбе о њиховом укидању, али ће и за те кориснике ова одредба важити "кад се за то створе технички услови". С обзиром на то да потребни "технички услови" нису досад створени и да у Правилнику о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем сопствени приходи буџетских корисника нису брисани као извор финансирања (те је у класификацији издатака према изворима финансирања обухваћен и извор 04, као један од извора финансирања), до доношења законског решења о дефинитивном спровођењу одредбе о укидању сопствених прихода корисника, у буџету Града је задржана могућност остваривања и коришћења и сопствених прихода корисницима којима закон "дозвољава" располагање приходима које остварују својом делатношћу, као сопственим приходима (када је Град Нови Сад у питању, с обзиром на важећу законску регулативу, сопствене приходе могу да имају још само установе културе чији је оснивач Град Нови Сад). Због тога су установе основане од стране Града Новог Сада, на које се не односи законска одредба о укидању сопствених прихода, а које су индиректни корисници буџета Града, планирале ова средства у 2024. години.

У предложеној одлуци о буџету Града Новог Сада за 2024. годину (као и у ранијим одлукама о буџету) приходи из извора финансирања 04 названи су додатним приходима, иако појам додатних прихода није посебно дефинисан Законом о буџетском систему, као што ни сопствени приходи буџетских корисника нису уређени дефиницијама овог закона. Према важећим прописима, додатни приходи могу да буду само сопствени приходи и, евентуално, неутрошена средства од сопствених прихода из ранијих година.

Ради сагледавања додатних прихода корисника, посебно располагања овим средствима од стране буџетских корисника, у овом предлогу одлуке додатни приходи исказани су у посебној колони, у Општем, али и у Посебном делу и у такозваном Програмском делу буџета. Додатне приходе, дакле, имају само установе културе чији је оснивач Град Нови Сад (у Посебном делу предложене одлуке додељена им је глава 12.02 у разделу Градске управе за културу). Према пројекцијама ових корисника (како може да се види у табелама 1 и 2), додатни приходи износе 476,5 милиона динара, што је за 1,8% више од планираних додатних прихода у 2023. години (у којима је и суфицит сопствених прихода из претходне године), а планирани су само по основу сопствених прихода остварених из изворних активности корисника, имајући у виду важеће, већ поменуте, прописе, сходно којима додатни приходи обухватају само сопствене приходе, дакле, само извор 04 и неутрошена средства од сопствених прихода из ранијих година (извор 13), уколико се очекује. У овом износу (посматрано по прописаној економској класификацији прихода и примања) садржани су само текући приходи, с обзиром на то да примања нису ни планирана, као ни суфицит из претходне године (што показује Табела 2).

3. Расходи и издаци

Расходи и издаци у буџету исказују се у складу са прописаним системом јединствене буџетске класификације, имајући у виду одредбу члана 4. Закона о буџетском систему о принципима који се морају поштовати "приликом припреме и извршења буџета", међу којима је и принцип јединствене буџетске класификације, која је ближе уређена чланом 29. истог Закона.

Поштујући овај принцип, расходи и издаци буџета Града у овом предлогу одлуке исказани су према свим класификацијама у оквиру система јединствене буџетске класификације.

а) класификација према изворима финансирања

"Класификација расхода и издатака према изворима финансирања исказује приходе и примања, расходе и издатке према основу остварења тих средстава"¹. Ова класификација повезује изворе финансирања са конкретним расходима и издацима.

Уважавајући законску одредбу да "буџетски приходи и примања морају бити у равнотежи са буџетским расходима и издацима"² и расходи и издаци буџета Града Новог Сада планирани за 2024. годину, из свих извора финансирања (и из средстава буџета и из сопствених, односно додатних прихода корисника), износе 42.787,4 милиона динара јер су, у сврху уравнотежења буџета (с обзиром на начело буџетске равнотеже), планирани у висини планираних средстава на приходној страни буџета за ову годину, а што може да се види у табелама 1 и 4.

У Табели 4, у наставку, укупни расходи и издаци који се планирају у 2024. години исказани су управо према изворима њиховог финансирања и у односу на претходну буџетску годину. Ако се (ради реалније слике кретања потрошње) из укупног износа буџета искључе неутрошена средства из ранијих година, такозвани суфицит у планираном износу од 2.550,9 милиона динара (јер суфицит који се овим предлогом одлуке планира за 2024. годину само је део суфицита који ће бити утврђен у коначном износу тек у завршном рачуну буџета за 2023. годину и не може да се пореди са пренетим вишком средстава из 2022. године, који је утврђен у целовитом износу), расходи и издаци финансирани из прихода и примања који се очекују у 2024. години, износе 39.760,0 милиона динара, како може да се види у Табели 4.

Приказана структура планираних расхода и издатака у укупном буџету, према свим изворима њиховог финансирања, показује највеће учешће расхода и издатака који се финансирају из извора 01 - Општи приходи и примања буџета (у оквиру средстава из буџета), то јест средствима која се преносе кориснику буџетских средстава за финансирање расхода, којим се обезбеђује вршење функције за коју је основан.

Поред овог извора, који је планиран у износу од 36.144,4 милиона динара и други извори средстава из буџета укључени су, више или мање, у износ укупног буџета, који је планиран у буџету Града за 2024. годину из свих извора финансирања, у висини од 42.787,4 милиона динара.

Од овог износа, за финансирање предвиђених расхода и издатака корисника буџета на терет средстава из буџета (из свих извора финансирања, дакле прихода и примања која се очекују у 2024. години и пренетих неутрошених средстава из ранијих година) планирано је 42.310,9 милиона динара, док је 476,5 милиона динара износ који су индиректни корисници определили за финансирање планираних расхода и издатака из додатних прихода.

¹ члан 29. став 2. тачка 6. Закона о буџетском систему;

² члан 5. став 7. Закона о буџетском систему

Табела 4.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПЛАНИРАНИХ РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА

- у динарима

ИЗВ. ФИН.	ОПИС	Средства из буџета				Средства из додатних прихода				Укупна средства			
		Буџет 2023.*	Буџет 2024.	стр. кол. 4 у %	Инд. 4/3	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	стр. кол. 8 у %	Инд. 8/7	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	стр. кол. 12 у %	Инд. 12/11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
01	Општи приходи и примања буџета	34.238.301.454,08	36.144.365.859,80	85,43	105,57	0,00	0,00	0,00	0,00	34.238.301.454,08	36.144.365.859,80	84,47	105,57
04	Сопствени приходи буџетских корисника	0,00	0,00	0,00	0,00	443.877.000,00	476.488.000,00	100,00	107,35	443.877.000,00	476.488.000,00	1,11	107,35
05	Донације од иностраних земаља	4.175.553,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.175.553,46	0,00	0,00	0,00
06	Донације од међународних организација	3.243.466,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.243.466,00	0,00	0,00	0,00
07	Трансфери од других нивоа власти	3.611.969.261,02	1.075.849.330,20	2,54	29,79	0,00	0,00	0,00	0,00	3.611.969.261,02	1.075.849.330,20	2,51	29,79
08	Добровољни трансфери од физичких и правних лица	3.378.890,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.378.890,00	0,00	0,00	0,00
09	Примања од продаје нефин. имовине	3.802.050.000,00	2.535.000.000,00	5,99	66,67	0,00	0,00	0,00	0,00	3.802.050.000,00	2.535.000.000,00	5,92	66,67
10	Примања од домаћих задуживања	665.496.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	665.496.000,00	0,00	0,00	0,00
11	Примања од иностраних задуживања	797.212.430,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	797.212.430,00	0,00	0,00	0,00
12	Примања од отплате датих кредита и продаје фин. имовине	6.500.000,00	3.000.000,00	0,01	46,15	0,00	0,00	0,00	0,00	6.500.000,00	3.000.000,00	0,01	46,15
56	Финансијска помоћ ЕУ	3.799.200,00	1.784.810,00	0,00	46,98	0,00	0,00	0,00	0,00	3.799.200,00	1.784.810,00	0,00	46,98
укупно (01+04+05+06+07+08+09+10+11+12+56)		43.136.126.254,56	39.760.000.000,00	93,97	92,17	443.877.000,00	476.488.000,00	100,00	107,35	43.580.003.254,56	40.236.488.000,00	94,04	92,33
13	Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година	3.630.716.689,08	1.983.403.607,16	4,69	54,63	24.348.788,36	0,00	0,00	0,00	3.655.065.477,44	1.983.403.607,16	4,64	54,26
14	Неутрошена средства од приватизације из ранијих година	1.411.468,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.411.468,50	0,00	0,00	0,00
15	Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	280.884,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	280.884,00	0,00	0,00	0,00
17	Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти	206.296.212,23	567.509.909,65	1,34	275,09	0,00	0,00	0,00	0,00	206.296.212,23	567.509.909,65	1,33	275,09
УКУПНО (13+14+15+17)		3.838.705.253,81	2.550.913.516,81	6,03	66,45	24.348.788,36	0,00	0,00	0,00	3.863.054.042,17	2.550.913.516,81	5,96	66,03
УКУПНО:		46.974.831.508,37	42.310.913.516,81	100,00	90,07	468.225.788,36	476.488.000,00	100,00	101,76	47.443.057.296,73	42.787.401.516,81	100,00	90,19

* према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23) са свим изменама ове одлуке у складу са законом

Док Табела 4 приказује изворе финансирања свих планираних расхода и издатака за 2024. годину, у Табели 5, у наставку, приказана је економска структура само за расходе и издатке који ће бити финансирани средствима из буџета.

б) према економској класификацији расхода и издатака

Економска класификација на расходној страни подразумева разврставање планираних средстава према врсти расхода, односно издатака. Посматрајући расходе и издатке према њиховој економској намени, ова класификација показује како се (којим трошковима) финансира одређена функција буџетског корисника.

Планирани износ за расходе и издатке на терет средстава из буџета расподељен је у складу са прописаном економском класификацијом, како може да се види у Табели 5, која приказује износе и учешће појединачних расхода и издатака у укупним средствима из буџета.

Приказани однос између текућих и капиталних расхода мења се ако се, у циљу што реалнијег исказивања капиталне потрошње, планираним издацима на терет средстава из буџета додају и средства планирана за капиталне субвенције (1.887.349.421,00 динара), за капиталне трансфере осталим нивоима власти (928.523.573,00 динара), за капиталне дотације организацијама обавезног социјалног осигурања (100.065.000,00 динара) и за остале капиталне дотације и трансфере (347.000.000,00 динара). У том случају би капитална потрошња износила 12.516,4 милиона динара или 29,6% укупно планираних средстава, а текућа потрошња, сходно томе, 29.362,4 милиона динара или 69,4% укупне потрошње.

Текући расходи обухватају трошкове из редовног пословања корисника, које корисник финансира у обављању своје делатности. Ови расходи су планирани полазећи од затеченог нивоа реализованих расхода, сагласно упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за наредну годину, које је донео министар финансија. Наиме, при планирању буџета Града Новог Сада за 2024. годину, у пројекцији расходне стране буџета, узете су у обзир и "основне економске претпоставке" из овог упутства и, на њима засноване, смернице за припрему одлуке о буџету, то јест за планирање појединих категорија јавне потрошње, а пре свега препорука да "приликом планирања обима средстава, односно лимита расхода и издатака за сваког буџетског корисника, локални орган управе надлежан за финансије мора реално да их планира, у складу са законом, односно да пође од њиховог извршења у овој години, као и планираних политика у наредном периоду".

Распоред планираних средстава из буџета по ближим наменама, односно групама расхода и издатака, које садржи економска класификација расхода и издатака, приказан је у Табели 5.

Табела 5.

РАСХОДИ И ИЗДАЦИ ИЗ СРЕДСТАВА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА
(без расхода и издатака из додатних прихода)

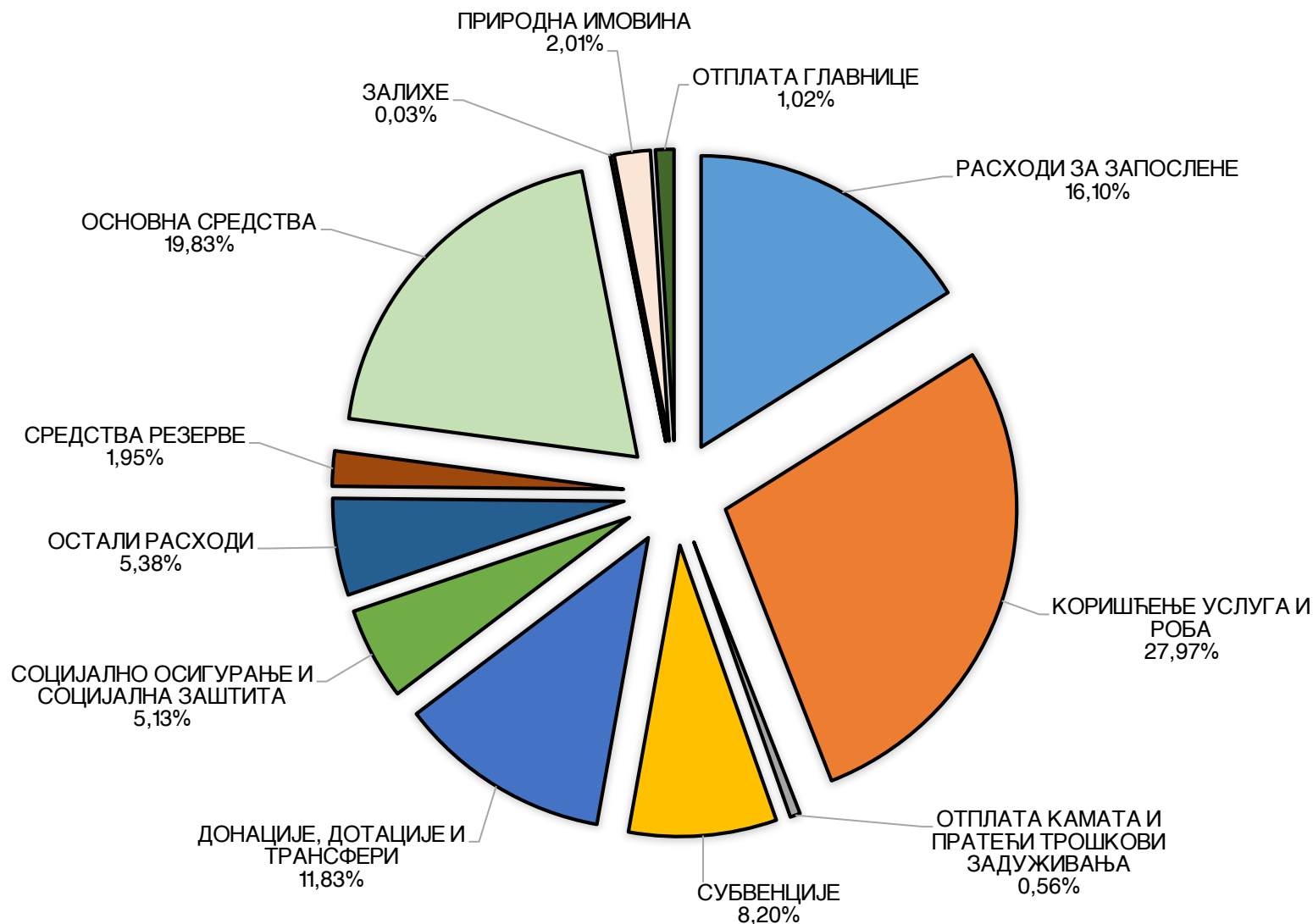
Ред. број	Опис	Ек. клас. класа, категорија, група	План средстава буџета за 2023.*		структура (са суфицитом) у %			План средстава буџета за 2024.		структура (са суфицитом) у %			Индекс	
			(без распоређеног суфицита)	(са распоређеним суфицитом)				(без распоређеног суфицита)	(са распоређеним суфицитом)				(8:3)	(9:4)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ (1+2+3)		4+5+6	43.136.126.254,56	46.974.831.508,37			100,0	39.760.000.000,00	42.310.913.516,81			100,0	92,2	90,1
1.	ТЕКУЋИ РАСХОДИ	4	32.752.079.289,71	34.041.020.574,40		100,0	72,5	31.776.362.023,80	32.625.336.276,29		100,0	77,1	97,0	95,8
1.1	РАСХОДИ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	41	5.994.338.017,85	5.994.338.017,85	100,0	17,6	12,8	6.811.663.018,36	6.811.663.018,36	100,0	20,9	16,1	113,6	113,6
1.1.1	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	411	4.615.541.439,00	4.615.541.439,00	77,0	13,6	9,8	5.293.137.387,00	5.293.137.387,00	77,7	16,2	12,5	114,7	114,7
1.1.2	Социјални доприноси на терет послодавца	412	699.254.512,00	699.254.512,00	11,7	2,1	1,5	801.910.299,00	801.910.299,00	11,8	2,5	1,9	114,7	114,7
1.1.3	Накнаде у натури	413	68.759.856,82	68.759.856,82	1,1	0,2	0,1	85.506.973,76	85.506.973,76	1,3	0,3	0,2	124,4	124,4
1.1.4	Социјална давања запосленима	414	358.904.320,91	358.904.320,91	6,0	1,1	0,8	327.378.560,70	327.378.560,70	4,8	1,0	0,8	91,2	91,2
1.1.5	Накнаде трошкова за запослене	415	111.013.593,98	111.013.593,98	1,9	0,3	0,2	133.330.402,90	133.330.402,90	2,0	0,4	0,3	120,1	120,1
1.1.6	Награде запосленима и остали посебни расходи	416	140.864.295,14	140.864.295,14	2,3	0,4	0,3	170.399.395,00	170.399.395,00	2,5	0,5	0,4	121,0	121,0
1.2	КОРИШЋЕЊЕ УСЛУГА И РОБА	42	12.572.814.186,02	12.672.994.071,34	100,0	37,2	27,0	11.593.658.508,81	11.832.862.715,30	100,0	36,3	28,0	92,2	93,4
1.2.1	Стални трошкови	421	2.273.293.376,95	2.273.439.876,95	17,9	6,7	4,8	2.660.147.485,87	2.660.279.485,87	22,5	8,2	6,3	117,0	117,0
1.2.2	Трошкови путовања	422	43.675.392,54	43.675.392,54	0,3	0,1	0,1	48.108.571,74	48.108.571,74	0,4	0,1	0,1	110,2	110,2
1.2.3	Услуге по уговору	423	1.720.155.880,00	1.731.355.745,99	13,7	5,1	3,7	1.820.811.962,00	1.840.404.808,81	15,6	5,6	4,3	105,9	106,3
1.2.4	Специјализоване услуге	424	3.111.059.351,04	3.184.236.418,94	25,1	9,4	6,8	2.905.085.461,52	3.114.564.821,20	26,3	9,5	7,4	93,4	97,8
1.2.5	Текуће поправке и одржавање	425	4.450.486.980,20	4.465.086.980,20	35,2	13,1	9,5	3.094.038.116,00	3.104.038.116,00	26,2	9,5	7,3	69,5	69,5
1.2.6	Материјал	426	974.143.205,29	975.199.656,72	7,7	2,9	2,1	1.065.466.911,68	1.065.466.911,68	9,0	3,3	2,5	109,4	109,3
1.3	АМОРТИЗАЦИЈА И УПОТРЕБА СРЕДСТАВА ЗА РАД	43	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4	ОТПЛАТА КАМАТА И ПРАТЕЋИ ТРОШКОВИ ЗАДУЖИВАЊА	44	148.443.834,00	148.443.834,00	100,0	0,4	0,3	237.846.155,00	237.846.155,00	100,0	0,7	0,6	160,2	160,2
1.4.1	Отплата домаћих камата	441	75.281.364,00	75.281.364,00	50,7	0,2	0,2	130.000.000,00	130.000.000,00	54,7	0,4	0,3	172,7	172,7
1.4.2	Отплата страних камата	442	25.086.585,00	25.086.585,00	16,9	0,1	0,1	97.684.810,00	97.684.810,00	41,1	0,3	0,2	389,4	389,4
1.4.3	Пратећи трошкови задуживања	444	48.075.885,00	48.075.885,00	32,4	0,1	0,1	10.161.345,00	10.161.345,00	4,3	0,0	0,0	21,1	21,1
1.5	СУБВЕНЦИЈЕ	45	4.291.324.709,00	5.183.123.485,75	100,0	15,2	11,0	3.154.345.185,00	3.470.488.127,00	100,0	10,6	8,2	73,5	67,0
1.5.1	Текуће субвенције	4511	2.030.545.471,00	2.030.545.471,00	39,2	6,0	4,3	1.420.377.706,00	1.420.377.706,00	40,9	4,4	3,4	70,0	70,0
1.5.2	Капиталне субвенције	4512	2.041.429.521,00	2.930.589.580,75	56,5	8,6	6,2	1.571.206.479,00	1.887.349.421,00	54,4	5,8	4,5	77,0	64,4
1.5.3	Текуће субвенције приватним финансијским институцијама	4521	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5.4	Текуће субвенције приватним предузећима	4541	219.349.717,00	221.988.434,00	4,3	0,7	0,5	162.761.000,00	162.761.000,00	4,7	0,5	0,4	74,2	73,3

Ред. број	Опис	Ек. клас. класа, категорија, група	План средстава буџета за 2023.*		структура (са суфицитом) у %			План средстава буџета за 2024.		структура (са суфицитом) у %			Индекс	
			(без распоређеног суфицита)	(са распоређеним суфицитом)				(без распоређеног суфицита)	(са распоређеним суфицитом)				(8:3)	(9:4)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.6	ДОНАЦИЈЕ, ДОТАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	46	4.687.299.308,10	4.953.225.125,35	100,0	14,6	10,5	4.739.617.200,76	5.006.367.200,76	100,0	15,3	11,8	101,1	101,1
1.6.1	Дотације међународним организацијама	462	2.935.136,69	2.935.136,69	0,1	0,0	0,0	1.340.000,00	1.340.000,00	0,0	0,0	0,0	45,7	45,7
1.6.2	Трансфери осталим нивоима власти	463	3.981.892.679,16	3.982.781.717,16	80,4	11,7	8,5	4.013.140.700,76	4.013.140.700,76	80,2	12,3	9,5	100,8	100,8
1.6.3	Дотације организацијама за обавезно социјално осигурање	464	416.994.713,00	416.994.713,00	8,4	1,2	0,9	429.242.500,00	429.242.500,00	8,6	1,3	1,0	102,9	102,9
1.6.4	Остале дотације и трансфери	465	285.476.779,25	550.513.558,50	11,1	1,6	1,2	295.894.000,00	562.644.000,00	11,2	1,7	1,3	103,6	102,2
1.7	СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	47	1.718.516.678,70	1.744.794.973,46	100,0	5,1	3,7	2.145.930.427,00	2.168.495.427,00	100,0	6,6	5,1	124,9	124,3
1.7.1	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	472	1.718.516.678,70	1.744.794.973,46	100,0	5,1	3,7	2.145.930.427,00	2.168.495.427,00	100,0	6,6	5,1	124,9	124,3
1.8	ОСТАЛИ РАСХОДИ	48	2.908.612.432,20	2.913.370.942,81	100,0	8,6	6,2	2.270.153.307,61	2.274.465.411,61	100,0	7,0	5,4	78,0	78,1
1.8.1	Дотације невладиним организацијама	481	1.797.021.579,20	1.797.021.579,20	61,7	5,3	3,8	1.576.568.507,61	1.576.568.507,61	69,3	4,8	3,7	87,7	87,7
1.8.2	Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	482	193.980.349,00	193.980.349,00	6,7	0,6	0,4	214.185.800,00	214.185.800,00	9,4	0,7	0,5	110,4	110,4
1.8.3	Новчане казне и пенали по решењу судова	483	568.153.000,00	568.153.000,00	19,5	1,7	1,2	238.143.000,00	238.143.000,00	10,5	0,7	0,6	41,9	41,9
1.8.4	Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока	484	500.000,00	4.812.104,00	0,2	0,0	0,0	3.000.000,00	7.312.104,00	0,3	0,0	0,0	0,0	152,0
1.8.5	Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа	485	348.957.504,00	349.403.910,61	12,0	1,0	0,7	238.256.000,00	238.256.000,00	10,5	0,7	0,6	68,3	68,2
1.9	СРЕДСТВА РЕЗЕРВЕ	49	430.730.123,84	430.730.123,84	100,0	1,3	0,9	823.148.221,26	823.148.221,26	100,0	2,5	1,9	191,1	191,1
1.9.1	Стална резерва	499	2.000.000,00	2.000.000,00	0,5	0,0	0,0	20.000.000,00	20.000.000,00	2,4	0,1	0,0	1.000,0	1.000,0
1.9.2	Текућа резерва	499	428.730.123,84	428.730.123,84	99,5	1,3	0,9	803.148.221,26	803.148.221,26	97,6	2,5	1,9	187,3	187,3
2.	КАПИТАЛНИ РАСХОДИ (Издаци за нефинансијску имовину)	5	10.027.011.793,85	12.576.775.762,97		100,0	26,8	7.551.510.021,20	9.253.449.285,52		100,0	21,9	75,3	73,6
2.1	ОСНОВНА СРЕДСТВА	51	7.180.115.927,87	8.920.570.262,97	100,0	70,9	19,0	6.926.391.120,20	8.389.949.285,52	100,0	90,7	19,8	96,5	94,1
2.1.1	Зграде и грађевински објекти	511	5.980.109.606,83	7.633.354.910,97	85,6	60,7	16,2	5.694.985.120,20	7.071.195.295,52	84,3	76,4	16,7	95,2	92,6
2.1.2	Машине и опрема	512	387.425.510,04	440.882.541,00	4,9	3,5	0,9	347.317.000,00	347.317.000,00	4,1	3,8	0,8	89,6	78,8
2.1.3	Остале некретнине и опрема	513	331.174.690,00	364.926.690,00	4,1	2,9	0,8	525.134.000,00	605.983.990,00	7,2	6,5	1,4	158,6	166,1
2.1.4	Култивисана имовина	514	7.100.500,00	7.100.500,00	0,1	0,1	0,0	1.000.000,00	1.000.000,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.5	Нематеријална имовина	515	474.305.621,00	474.305.621,00	5,3	3,8	1,0	357.955.000,00	364.453.000,00	4,3	3,9	0,9	75,5	76,8
2.2	ЗАЛИХЕ	52	13.300.000,00	13.300.000,00	0,1	0,1	0,0	14.000.000,00	14.000.000,00	100,0	0,2	0,0	105,3	105,3
2.2.1	Робне резерве	521	13.300.000,00	13.300.000,00	100,0	0,1	0,0	14.000.000,00	14.000.000,00	100,0	0,2	0,0	105,3	105,3

Ред. број	О п и с	Ек. клас. класа, категорија, група	План средстава буџета за 2023.*		структура (са суфицитом) у %			План средстава буџета за 2024.		структура (са суфицитом) у %			Индекс	
			(без распоређеног суфицита)	(са распоређеним суфицитом)				(без распоређеног суфицита)	(са распоређеним суфицитом)				(8:3)	(9:4)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2.2.2	Залихе робе за даљу продају	523	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3	ПРИРОДНА ИМОВИНА	54	2.833.595.865,98	3.642.905.500,00	100,0	29,0	7,8	611.118.901,00	849.500.000,00	100,0	9,2	2,0	21,6	23,3
2.3.1	Земљиште	541	2.833.595.865,98	3.642.905.500,00	100,0	29,0	7,8	611.118.901,00	849.500.000,00	100,0	9,2	2,0	21,6	23,3
3.	ИЗДАЦИ ЗА ОТПЛАТУ ГЛАВНИЦЕ И НАБАВКУ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	6	357.035.171,00	357.035.171,00		100,0	0,8	432.127.955,00	432.127.955,00		100,0	1,0	121,0	121,0
3.1	ОТПЛАТА ГЛАВНИЦЕ	61	355.635.171,00	355.635.171,00	100,0	99,6	0,8	432.127.955,00	432.127.955,00	100,0	100,0	1,0	121,5	121,5
3.1.1	Отплата главнице домаћим кредиторима	611	307.126.100,00	307.126.100,00	86,4	86,0	0,7	170.000.000,00	170.000.000,00	39,3	39,3	0,4	55,4	55,4
3.1.2	Отплата главнице страним кредиторима	612	48.509.071,00	48.509.071,00	13,6	13,6	0,1	262.127.955,00	262.127.955,00	60,7	60,7	0,6	540,4	540,4
3.2	ИЗДАЦИ ПО ОСНОВУ НАБАВКЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	62	1.400.000,00	1.400.000,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.1	Набавка домаће финансијске имовине	621	1.400.000,00	1.400.000,00	0,0	0,4	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23) са свим изменама ове одлуке у складу са законом

Графикон 4. РАСХОДИ И ИЗДАЦИ БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА ЗА 2024. ГОДИНУ
(без додатних прихода корисника)

Табела 5а

**ПЛАНИРАНА ТЕКУЋА И КАПИТАЛНА ПОТРОШЊА ИЗ СРЕДСТАВА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА
(без расхода и издатака из додатних прихода)**

- у динарима

Редни број	Класа	Синтетика	ОПИС	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	Стр. кол. 6 у %	Инд. 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
1.			ТЕКУЋА ПОТРОШЊА БЕЗ РАСХОДА КАПИТАЛНОГ КАРАКТЕРА (4-4512-4632-4642-4652)	29.910.373.428,21	29.362.398.282,29	69,40	98,17
2.			КАПИТАЛНА ПОТРОШЊА (5+4512+4632+4642+4652)	16.707.422.909,16	12.516.387.279,52	29,58	74,92
2.1	5		ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ	12.576.775.762,97	9.253.449.285,52	21,87	73,58
2.2		4512	Капиталне субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама	2.930.589.580,75	1.887.349.421,00	4,46	64,40
2.3		4632	Капитални трансфери осталим нивоима власти	858.057.565,44	928.523.573,00	2,19	108,21
2.4		4642	Капиталне дотације организацијама за обавезно социјално осигурање	99.000.000,00	100.065.000,00	0,24	101,08
2.5		4652	Остале капиталне дотације и трансфери	243.000.000,00	347.000.000,00	0,82	142,80
3.	6		ИЗДАЦИ ЗА ОТПЛАТУ ГЛАВНИЦЕ И НАБАВКУ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	357.035.171,00	432.127.955,00	1,02	121,03
УКУПНО: (1+2+3)				46.974.831.508,37	42.310.913.516,81	100,00	90,07

* према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23) са свим изменама ове одлуке у складу са законом

У погледу нижег нивоа економске структуре расхода и издатака, коју приказује Табела 5, у укупно планираним средствима за финансирање потрошње у 2024. години највеће је учешће расхода за **коришћење услуга и роба**, који планирани у износу од 11.832,9 милиона динара, чине 28,0% укупно планиране потрошње, а затим и **расхода за запослене**, планираних у износу од 6.811,7 милиона динара, што је 16,1% укупно планираних средстава из буџета за 2024. годину.

3.1 Расходи за запослене планирани су, како је наведено, у износу од 6.811,7 милиона динара, који је већи за 13,6% у односу на планирани износ расхода за запослене у 2023. години.

Највећи део (чак 89,5%) планираних средстава за ову категорију расхода односи се на планиране плате из буџета Града Новог Сада, а за запослене у директним и индиректним буџетским корисницима, чије се плате и други расходи за запослене финансирају из буџета Града. При планирању масе средстава за плате запослених код корисника буџета у 2024. години, које, у смислу прописане економске класификације расхода и издатака, обухватају расходе за плате, додатке и накнаде запослених и социјалне доприносе на терет послодавца (којима су у економској класификацији расхода и издатака додељене шифре 411 и 412), у потпуности су уважене одредбе члана 44. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину, сагласно којима "локална власт у 2024. години планира укупна средства потребна за исплату плата запослених које се финансирају из буџета локалне власти, тако да масу средстава за исплату дванаест месечних плата планирају полазећи од нивоа плата исплаћених за септембар 2023. године, као и увећања плата из члана 9. овог закона", по којем "у 2024. години запосленима код корисника буџетских средстава, односно корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање плате ће се повећати за 10,0%", почев од плате за јануар 2024. године.

Колико је важно на овај начин планирати плате говори и упозорење у Упутству, али и у Закону, да уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2024. годину и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на наведени начин, министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним законским ограничењем.

Осим што локална власт мора да поштује дати начин планирања плата запослених у јавном сектору, Упутством које је донео министар финансија дато је и друго "ограничење" при планирању плата у буџету за наредну годину, с обзиром на "инструкцију" да градови "не могу да планирају средства за плате за број запослених који је већи од обезбеђених средстава у буџету јединице у складу са одредбама Закона о буџету за 2024. годину". При том, "средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених", а "средства која су била планирана за новозапошљавање у 2024. години не могу се користити за повећање плата запослених који већ раде".

Уважавајући наведене инструкције и цитиране законске одредбе, маса средстава за обрачун и исплату плата запослених за 2024. годину утврђена је на законом прописан начин.

Планирањем плата на начин предвиђен законом, утврђен је обим средстава за плате у укупном износу од 6.095,0 милиона динара (овај износ односи се на укупно планиране плате из буџета Града на економским класификацијама 411 и 412), који је у односу на буџет за 2023. годину већи за 14,7%.

Планирани износ је намењен за финансирање плата за 1.424 запослена, изабраних, именованих и постављених лица у градским управама, посебним организацијама и службама, у складу са донетим актима о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, према Одлуци о градским управама Града Новог Сада и у другим органима Града (извршни и законодавни органи), укључујући и органе који самостално иступају као заштитници интереса Града и грађана (Правобранилаштво Града Новог Сада и Локални омбудсман), који су директни корисници буџета Града, као и плата за 2.633 запослена у индиректним корисницима буџета Града: 355 запослених у установама културе¹, 2.263 запослена у Предшколској установи "Радосно детињство"² и 15 запослених у Туристичкој организацији Новог Сада, што је укупно 4.057 запослених.

У табели која следи, а која је прилог Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину и тим Упутством одређена као обавезан садржај образложења одлуке о буџету, како би министарство надлежно за финансије пратило поштовање смерница датих овим упутством, исказана је планирана маса средстава за плате (на економским класификацијама 411 и 412), из буџетских средстава и из осталих извора финансирања, посебно за 2023. и 2024. годину, као и укупан број запослених и број запослених на неодређено и одређено време, упоређено по свим корисницима буџета Града Новог Сада:

¹ 14 установа културе чији је оснивач Град Нови Сад: Музеј Града Новог Сада, Градска библиотека, Историјски архив Града Новог Сада, Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада, Новосадско позориште-Ujvideki Szinhaz, Позориште младих, Стеријино позорје, Установа за израду таписерија "Атеље 61", Културни центар Новог Сада, Установа за културу, информисање и образовање Културни центар "Младост" Футог, Установа за културу, информисање и образовање Културни центар "Кисач" Кисач, Културни центар "Руменка" Руменка, Новосадски дечији културни центар и Мађарски културни центар "Петефи Шандор", Нови Сад - Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központ Újvidék, сагласно Одлуци о установама културе чији је оснивач Град Нови Сад ("Службени лист Града Новог Сада", број 16/22)

² према предложеном Предшколском програму за 2023/2024. годину

МАСА СРЕДСТАВА ЗА ПЛАТЕ ИСПЛАЋЕНА У 2023. ГОДИНИ И ПЛАНИРАНА У 2024. ГОДИНИ

Табела 2.		Маса средстава за плате исплаћена за период I-X 2023. године и планирана пројекција за период XI-XII према Одлуци о буџету ЈЛС за 2023. годину на економским класификацијама 411 и 412						Маса средстава за плате исплаћена за септембар 2023. године на економским класификацијама 411 и 412			Маса средстава за плате планирана за 2024. годину на економским класификацијама 411 и 412						
Редни број	Директни и индиректни корисници буџетских средстава локалне власти	Укупан број зап. у октобру 2023. године из извора 01	Маса средстава за плате на извору 01	Укупан број зап. у октобру 2023. године из извора 04	Маса средстава за плате на извору 04	Укупан број зап. у октобру 2023. године из извора 05-08	Маса средстава за плате на извору 05-08	Маса средстава за плате на извору 01	Маса средстава за плате на извору 04	Маса средстава за плате на извору 05-08	дозвољено по Закону о буџету РС за 2023. годину	Укупан планиран број зап. у децембру 2024. године из извора 01	Маса средстава за плате на извору 01	Укупан планиран број зап. у децембру 2024. године из извора 04	Маса средстава за плате на извору 04	Укупан планиран број зап. у децембру 2024. године из извора 05-08	Маса средстава за плате на извору 05-08
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	Органи и службе локалне власти	1.417	2.318.895.829	0		0		196.601.183			2.595.135.621	1.417	2.595.130.000	0		0	
	Изабрана лица	13		0		0					0	13		0		0	
	Постављена лица	188		0		0					0	188		0		0	
	Запослени	1.216		0		0					0	1.216		0		0	
2	Установе културе	350	445.362.515	0	47.078.958	0		37.121.315			490.001.356	355	490.002.000	0	54.825.621	0	
	Постављена лица	14		0		0					0	321		0		0	
	Запослени	336		0		0					0	34		0		0	
3	Остале установе из области јавних служби које се финансирају из буџета (навести назив установе):	15	18.506.246	0	0	0	0	1.732.343	0	0	22.866.927	15	22.868.000	0	0	0	
	1. Туристичка организација Града Новог Сада	15	18.506.246	0		0		1.732.343			22.866.927	15	22.868.000	0		0	
	Постављена лица	1		0		0					0	1		0		0	
	Запослени	14		0		0					0	14		0		0	
	2.	0		0		0					0	0		0		0	
	Постављена лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	
	3.	0		0		0					0	0		0		0	
	Постављена лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	
	4.	0		0		0					0	0		0		0	
	Постављена лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	
	5.	0		0		0					0	0		0		0	
	Постављена лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	
4	Дирекције основане од стране локалне власти	7	13.606.223	0		0		1.098.994			14.506.727	7	14.507.000	0		0	
	Постављена лица	2		0		0					0	2		0		0	
	Запослени	5		0		0					0	5		0		0	
5	Месне заједнице	0		0		0					0	0		0		0	
	Изабрана лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	
6	Предшколске установе	2.423	2.517.473.997	0		1	951.141	225.112.675		83.431	2.971.487.315	2.263	2.971.490.000	0		1.050.686	
	Постављена лица	1		0		0					0	1		0		0	
	Запослени	2.422		0		1					0	2.262		0		0	
7	Нове установе и органи (навести назив установа и органа):	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	1.	0		0		0					0	0		0		0	
	Постављена лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	
	2.	0		0		0					0	0		0		0	
	Постављена лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	
	3.	0		0		0					0	0		0		0	
8	Укупно за све кориснике буџета који се финансирају са економских класификација 411 и 412	4.212	5.313.844.810	0	47.078.958	1	951.141	461.666.511	0	83.431	6.093.997.946	4.057	6.093.997.000	0	54.825.621	1.050.686	
	Изабрана лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Постављена лица	0		0		0					0	0		0		0	
	Запослени	0		0		0					0	0		0		0	

Осим што су Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину уређене плате запослених које се финансирају из буџета локалне власти (већ поменути чланом 44.), овим законом (истим чланом) је, такође, одређено и да у буџетској 2024. години не може се вршити обрачун и исплата поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда и бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и услова рада, као и других примања по Закону о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - одлука УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење), предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима и другим актима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, осим јубиларних награда за запослене и новчаних честитки за децу запослених. Такође, према истом члану овог закона, "у 2024. години не могу се исплаћивати запосленима код корисника буџетских средстава локалне власти награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса" (ове одредбе у потпуности су испоштоване у предложеној одлуци о буџету Града Новог Сада за 2024. годину), а када су у питању други расходи за запослене, Упутством министра финансија стриктно је одређено: "остале економске класификације у оквиру групе 41 – Расходи за запослене, планирати крајње рестриктивно".

У расходе за запослене сврстане су и накнаде у натури и накнаде трошкова за запослене, којима се финансира превоз на посао и са посла запослених у свим директним корисницима, у складу са Посебним колективним уговором за запослене у јединицама локалне самоуправе ("Службени гласник РС", бр. 38/19, 55/20, 51/22 и 44/23), као и превоз запослених у индиректним корисницима буџета Града.

За **накнаде у натури**, којима се обезбеђују, између осталог, маркице за превоз у јавном саобраћају, планирано је 85,5 милиона динара, док је за **накнаде трошкова за запослене**, које се на име трошкова превоза запослених на посао и са посла исплаћују у готовини, у висини цене месечне претплатне карте за превоз у градском или приградском саобраћају или цене карте у међумесном саобраћају, планирано укупно 133,3 милиона динара, у складу са чланом 44. Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе. Планирани износ за накнаде у натури, међутим, не односи се само на трошкове превоза запослених до и са посла у свим директним и индиректним корисницима, с обзиром на то да се средствима планираним за ове намене, поред тога, финансирају и друге накнаде, пре свега поклони поводом Нове године за децу запослених, у складу са чланом 119. став 2. Закона о раду и чланом 49. Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе (зато су и у буџету за 2024. годину за децу запослених и децу лица која су радно ангажована по основу уговора, ван радног односа, у органима Града, посебним организацијама и службама, која су узраста до 15 година живота, планирани новогодишњи поклони – новчане честитке за Нову 2025. годину у овогодишњој вредности од 5.000,00 динара по детету).

Категорија "Расходи за запослене" обухвата и **социјална давања запосленима**, која обухватају исплате накнада на терет фондова (боловања преко 30 дана и породилска одсуства), отпремнина поводом одласка у пензију и помоћи у медицинском лечењу запосленог или члана уже породице и друге помоћи запосленима, у складу са законом¹ и са Посебним колективним уговором за запослене у јединицама локалне самоуправе, за која су планирана средства у укупном износу од 327,4 милиона динара, а реализација дела ових давања ближе је уређена Правилником о праву на солидарну помоћ постављених лица и запослених у градским управама, посебним организацијама и службама,

¹ Законом о раду

број 021-02/2005-25-II од 11. септембра 2006. године и Правилником о солидарној помоћи запосленима, број II-020-4/2019-36/s1 од 4. јула 2019. године, које је донело Градско веће Града Новог Сада.

Отпремнине приликом одласка у пензију планиране су у складу са чланом 119. став 1. тачка 1. Закона о раду, сагласно којем је послодавац дужан да, у складу са општим актом, исплати запосленом отпремнину при одласку у пензију - најмање у висини две просечне зараде у Републици Србији, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике¹ на дан исплате или (уколико је за запосленог повољније) са чланом 46. Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе, према којем је послодавац "дужан да запосленом који одлази у пензију исплати отпремнину сходном применом акта Владе којим се утврђује накнада трошкова и отпремнина државних службеника и намештеника" (у питању је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 98/07-пречишћен текст, 84/14, 84/15 и 74/21), тачније члан 51. ове уредбе, према којем се отпремнина државном службенику или намештенику који одлази у пензију исплаћује у висини 125% од плате коју би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, с тим што она не може бити нижа од две просечне зараде у Републици Србији, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате).

Награде запосленима и остали посебни расходи, у оквиру категорије "Расходи за запослене", планирани су у укупном износу од 170,4 милиона динара, којим ће се финансирати, пре свега, накнаде (дневнице) одборницима у Скупштини Града за учешће у раду Скупштине, њених радних тела и одборничких група и накнаде члановима комисија, које образује Скупштина Града, као и комисија и стручних тимова које образује Градоначелник или Градско веће Града Новог Сада, чији чланови су запослени, то јест у радном односу у органима Града, посебним организацијама и службама. Планираним средствима за ову групу расхода финансираће се и накнаде за рад председника, чланова, секретара и њихових заменика Градске изборне комисије, који су запослени у органима Града, посебним организацијама и службама, као и накнаде запосленима у органима Града, посебним организацијама и службама који су представници Града у Међуопштинској радној групи за управљање комуналним отпадом, на основу Споразума о сарадњи Града Новог Сада и општина Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Србобран, Темерин и Врбас у формирању региона за управљање комуналним отпадом од 2. јуна 2010. године и Анекса овог споразума.

С обзиром на већ поменуте одредбе члана 44. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину и инструкције дате у Упутству министра финансија, овим предлогом одлуке нису планирана средства за исплату божићних, годишњих и других врста награда и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике средстава буџета Града Новог Сада, осим јубиларних награда за запослене који то право остварују у 2024. години (за директне кориснике, у складу са Посебним колективним уговором за запослене у јединицама локалне самоуправе), а имајући у виду да по истом члану овог закона није дозвољена ни исплата награда и бонуса "који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса", у предложеном буџету Града Новог Сада за 2024. годину такве награде нису ни планиране.

¹ Према последњем објављеном податку за септембар 2023. године ("Службени гласник РС", број 104/23) просечна (брuto) зарада у Републици Србији износи 117.472,00 динара, а просечна зарада без пореза и доприноса (нето зарада) 85.066,00 динара.

3.2 Коришћење услуга и роба, у смислу Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, подразумева трошење средстава којима се финансирају: стални трошкови, трошкови путовања, услуге по уговору, специјализоване услуге, текуће поправке и одржавање и материјал. За тако одређено коришћење услуга и роба, овим предлогом одлуке планирана су средства у износу од 11.832,9 милиона динара, који је мањи за 6,6% у односу на планирани износ средстава из буџета за коришћење услуга и роба у 2023. години.

Руководећи се препорукама за планирање категорије 42 у Упутству министра финансија, сагласно којима "у оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2024. години, водећи рачуна да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 – Стални трошкови)", ови расходи су планирани реално, за све директне и индиректне кориснике буџета Града, али са растом до нивоа који неће угрозити њихово редовно измиривање и функционисање корисника.

Стални трошкови, по Контном плану за буџетски систем, обухватају трошкове, тачније накнаде за комуналне и друге сродне услуге по рачунима јавних и јавних комуналних предузећа, а за извршене услуге: енергетске (услуге за електричну енергију и трошкове грејања), комуналне и услуге комуникација (фиксни и мобилни телефон, телефакс, интернет, РТТ услуге и друго), затим трошкове платног промета и банкарских услуга (за учињене услуге плаћања) и трошкове осигурања имовине (зграде, возила и опреме) и запослених, који ће бити финансирани свим корисницима буџета, као и закуп имовине и опреме (у случају Града Новог Сада ови трошкови обухватају: закуп складишног простора за лагер робе коју поседује и коју ће набавити Дирекција за робне резерве Града Новог Сада по свом годишњем програму образовања, обнављања и коришћења робних резерви, закуп сајамског и другог простора, закуп опреме за учешће на сајмовима у земљи и иностранству за више корисника и друго) и остале трошкове (остали непоменути трошкови, у које су сврстани чланарина и провизија Продуктној берзи АД Нови Сад коју планира Дирекција за робне резерве Града Новог Сада, за потребе продаје и куповине робе којом се тргује на Продуктној берзи Нови Сад, чланарина Удружењу локалних омбудсмана Србије и друге чланарине, то јест накнаде за чланство Града Новог Сада у домаћим организацијама и удружењима).

За сталне трошкове планирана су средства, у укупном износу од 2.660,3 милиона динара, који је у односу на њихов план за 2023. годину већи за 17,0% и чини 6,3% укупне потрошње планиране на терет средстава из буџета за 2024. годину.

Планираним средствима за ове намене, финансираће се, поред трошкова из редовне делатности органа Града и других директних корисника, које извршава Служба за заједничке послове, сагласно Одлуци о градским управама Града Новог Сада (у чијем разделу су, сходно томе, и планирана средства за сталне трошкове Службе и за сталне трошкове других директних корисника) и остали стални трошкови из надлежности Града, који су планирани у разделу надлежне Градске управе за комуналне послове, а односе се на трошкове електричне енергије за јавну расвету у Граду и приградским насељима (за које су планирана средства у износу од 725,0 милиона динара), по рачунима Јавног предузећа Електропривреда Србије Београд, као и на одржавање чистоће на јавним површинама на територији Града (у износу од 534,1 милион динара), које обавља Јавно комунално предузеће "Чистоћа" Нови Сад, у складу са Одлуком о одржавању чистоће ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 25/10, 37/10 - испр, 3/11 - испр, 21/11, 13/14, 34/17, 16/18, 31/19, 59/19 и 16/23), а затим и на трошкове осигурања (у износу од 407,2 хиљаде динара) поводом регистрације набављених возила (путничких возила и аутоцистерне) која су уступљена на коришћење Управи за ванредне ситуације

Нови Сад, у оквиру Сектора за ванредне ситуације при Министарству унутрашњих послова, а за потребе Ватрогасно спасилачке јединице Нови Сад, у складу са Анексом I Уговора о давању специјализованог путничког возила са ватрогасном опремом на коришћење.

Код Градске управе за имовину и имовинско-правне послове, у функцији стамбеног развоја, планирана су средства за сталне трошкове у износу од 1,0 милион динара, за одржавање хигијене у становима са којима располаже Град Нови Сад, док су у функцији развоја заједнице за сталне трошкове планирана средства у износу од 365,0 милиона динара, ради реализације програмских активности на унапређењу привредног и инвестиционог амбијента, у оквиру Програма: Локални економски развој, а за измирење обавеза за електричну енергију, услуге грејања, комуналне услуге и друго за објекте у јавној својини (пословне просторе и станове) које Градска управа за имовину и имовинско-правне послове није издала у закуп, а којима располаже, као и за ове трошкове који се рефундирају закупцима, који имају активне уговоре, односно споразуме о закупу пословног простора, а затим и за трошкове прибављања енергетских сагласности због повећања инсталисане снаге у пословним просторима на захтев купаца. Такође, ова средства су планирана и за трошкове осигурања имовине (зграда, објекта и опреме) којом управља Градска управа за имовину и имовинско-правне послове, као и за остале трошкове (за радио-телевизијску претплату исказану на рачунима за утрошену електричну енергију у складу Законом о јавним медијским сервисима ("Службени гласник РС", бр. 83/14, 103/15, 108/16, 161/20, 129/21, 142/22 и 92/23) и услуге комуникација (фиксне телефоније и услуге интернета), а за потребе спортских хала, базена и других објекта којима управља Градска управа за имовину и имовинско-правне послове.

У истој функцији су и стални трошкови које планира Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције, а који се односе на годишње полисе за осигурање имовине - полисе осигурања објекта градске инфраструктуре (семафори и пратећа опрема, Мост слободе и друга опрема путне нискоградње), на утрошак електричне енергије на градилишним прикључцима за поједине инвестиције планиране Програмом уређивања грађевинског земљишта, као и за станове за расељавање, на утрошак воде на градилишним прикључцима за многе инвестиције планиране овим програмом и друге трошкове, за које је укупно планирано 33,0 милиона динара.

У сталне трошкове убрајају се и годишње чланарине домаћим удружењима и организацијама (пored већ поменутих чланарина Продуктној берзи АД Нови Сад и Удружењу локалних омбудсмана Србије): чланарина у Националној асоцијацији за локални економски развој (НАЛЕД), према Споразуму о учлањењу Града Новог Сада у удружење Национална алијанса за локални економски развој, од 31. марта 2014. године, за коју су (у разделу Службе извршних органа) планирана средства у износу од 1,3 милиона динара, као и чланарина Града Новог Сада у Сталној конференцији градова и општина - Савезу градова и општина Србије, за коју је у разделу Скупштине Града Новог Сада планирано 10,1 милион динара, у складу са чланом 1. Одлуке о обрачуна чланског доприноса Сталној конференцији градова и општина – Савезу градова и општина Србије од 9. децембра 2015. године, према којем се износ чланарине за Град Нови Сад обрачунава у износу 0,045% од укупно остварених пореских прихода у претходној години у односу на годину у којој се врши обрачун чланарине за наредну буџетску годину, а затим и годишња чланарина Регионалној развојној агенцији Бачка, доо Нови Сад (РРА Бачка), са седиштем у Новом Саду, у износу од 11,2 милиона динара, који је планиран у складу са Одлуком о приступању Града Новог Сада Регионалној развојној агенцији Бачка доо Нови Сад ("Службени лист Града Новог Сада", број 59/16) и друге чланарине (чланарине Туристичке организације Града Новог Сада за домаће асоцијације).

Планираним средствима за сталне трошкове код Градске управе за привреду, у износу од 760,0 хиљада динара, финансираће се трошкови закупа имовине и опреме за организовање сајмова запошљавања, док је 4,2 милиона динара намењено за закуп сајамског и другог простора из области привреде у земљи и иностранству, а код Градске управе за заштиту животне средине 1,0 милион динара намењен је за учешће на сајмовима заштите животне средине, односно трошкове закупа имовине и опреме, а 100,0 хиљада динара планирано је за трошкове платног промета за потребе реализације Пројекта „Advancing Municipal Circular Economy (TBD)“, број 2021-1-EL01-KA220-VET-000033247, у складу са Партнерским споразумом – програм доживотног учења од 14.09.2022. године између Националног техничког универзитета у Атини (НТУА) и Града Новог Сада – Градске управе за заштиту животне средине.

Градска управа за саобраћај и путеве планирала је сталне трошкове у укупном износу од 1,05 милиона динара, од чега је износ од 132,0 хиљада динара намењен за услуге комуникација за потребе реализације Програма унапређења безбедности саобраћаја, док је износ од 500,0 хиљада динара намењен за покриће трошкова закупа простора поводом учешћа ове управе на једној од манифестација Новосадског сајма, а 360,0 хиљада динара за трошкове закупа сале за одржавање "такси испита" у случајевима када је капацитет сала у згради Скуштине Града недовољан или су заузете у заказаном термину испита (остатак средстава за ове трошкове у разделу исте Управе намењен је за друге пројекте које ће ова управа реализовати).

Трошкови путовања (економска класификација 422), у оквиру исте категорије расхода, планирани су у износу од 48,11 милиона динара, што је свега 0,1% укупне потрошње планиране за 2024. годину. Планираним средствима финансираће се, у складу са Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 98/07 - пречишћен текст, 84/14, 84/15 и 74/21), којом је уређено право на накнаду, као и начин и висина накнаде наведених трошкова, трошкови службених путовања у земљи и у иностранство, односно трошкови дневница (исхране), трошкови превоза, смештаја и остали трошкови на службеном путу (најчешће ради учешћа на стручним скуповима, радионицама и другим облицима стручног усавршавања (семинари и саветовања) из области права, јавних финансија, јавних набавки, планирања и изградње и других области из надлежности града, као и на сајмовима из области привреде, пољопривреде, туризма и запошљавања), а затим и други трошкови путовања (трошкови путовања у оквиру редовног рада и остали трошкови транспорта, за услуге транспорта роба за потребе Дирекције за робне резерве и код установа културе, за превоз музејских експоната, уметничких дела и опреме из једног објекта у други) које буду имали корисници буџета.

Планирана средства за ову групу расхода, у највећем делу, намењена су индиректним корисницима: установама културе, којима је распоређено 13,4 милиона динара, а за трошкове превоза учесника у реализацији програма установа културе (уколико се гостује у другим градовима или у иностранству) и за трошкове транспорта, приликом изнајмљивања возила за превоз извођача и опреме неопходне за одржавање програма (озвучење, бина, расвета и сл.), Предшколској установи "Радосно детињство", Нови Сад, код које су трошкови путовања планирани у износу од 4,8 милиона динара и Туристичкој организацији, којој су за ове намене планирана средства у износу од 6,7 милиона динара, којима ће се финансирати трошкови превоза и смештаја учесника на стручним саветовањима, семинарима и радионицама из области туризма и на туристичким сајмовима у земљи и иностранству и друго.

Код директних корисника значајније трошкове путовања планирају Служба за заједничке послове (3,2 милиона динара), Служба извршних органа (1,8 милиона динара), Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције (1,3 милиона динара) и Правобранилаштво Града Новог Сада (1,2 милиона динара). Остале трошкове транспорта планира Дирекција за робне резерве у износу од 200,0 хиљада динара, а на име плаћања услуга транспорта роба за потребе Дирекције.

Услуге по уговору планиране су у износу од 1.840,4 милиона динара, који је за 6,3% већи од овогодишњег плана средстава за ове услуге. Планираним средствима финансираће се расходи (накнаде) на име услуга за чије се обављање ангажују стручна лица или други субјекти по уговору (уговор о делу, уговор о привременим и повременим пословима, уговор о ауторском праву).

Услуге по уговору планирали су, у већем или мањем износу, сви директни буџетски корисници, али је највећи део планираних средстава за ову групу расхода распоређен код Градске управе за комуналне послове, на име услуга које су у функцији развоја заједнице, а за реализацију програма у комуналној области, пре свега Програма финансирања одређених комуналних делатности као делатности од локалног интереса у 2024. години, односно дела активности и послова обухваћених овим програмом, који су Одлуком о одређивању комуналних делатности од локалног интереса и поверавању обављања комуналне делатности од локалног интереса ("Службени лист Града Новог Сада", број 69/13) одређени као комуналне делатности од локалног интереса, а који се односе: на одржавање урбаног мобилијара и других урбаних елемената у Граду, на декорацију Града за јавне манифестације у Граду и државне празнике, постављање табли са називима улица, тргова и пренумерација кућних бројева и друге послове, односно активности предвиђене овим програмом, за чију реализацију је планирано 128,0 милиона динара, док је 90,7 милиона динара планирано за одржавање Општег информационог система Града Новог Сада, по поменутом Програму финансирања одређених комуналних делатности, као делатности од локалног интереса у 2024. години, које, сагласно Одлуци о Општем информационом систему Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 59/18), односно Одлуци о усклађивању Одлуке о организовању Јавног предузећа "Информатика" Нови Сад ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 47/16 и 28/21), поред послова изградње и вођења информационог система органа Града и осталих послова, обавља Јавно предузеће "Информатика", са којим надлежна Градска управа за комуналне послове закључује уговор о обављању услуга одржавања Општег информационог система Града Новог Сада, а стручни надзор над обављањем услуга врши Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције.

Истим Програмом, али у функцији Управљање отпадом, за услуге по уговору планирана су средства у укупном износу од 233,3 милиона динара, којима ће се финансирати Програмом предвиђене активности које се односе на уклањање дивљих депонија, одржавање јавне хигијене поводом одржавања манифестација од значаја за Град Нови Сад и у случају ванредних догађаја, као и рад зимске службе, које ће обављати Јавно комунално предузеће "Чистоћа" Нови Сад, у складу са Одлуком о одржавању чистоће ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 25/10, 37/10-испр, 3/11-испр, 21/11, 13/14, 34/17, 16/18, 31/19, 59/19 и 16/23), а затим и активности које се односе на постављање, одржавање и уклањање мобилних тоалета и санитарних кабина, одржавање јавних тоалета, елемената визуелних комуникација и плакатних места, одржавање фонтана, уклањање графита са фасада јавних зграда и споменика, уклањање нечистоћа са тротоара и других јавних површина и прање јавних површина изграђених од бехатона и сличних материјала.

У истој функцији су и средства планирана у износу од 576,0 хиљада динара, на име накнада за стручне услуге представника у Међуопштинској радној групи за управљање комуналним отпадом, који нису запослени у органима Града, а у складу са Споразумом о сарадњи Града Новог Сада и општина Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Србобран, Темерин, и Врбас у формирању региона за управљање комуналним отпадом број: 352-1339/2010-II од 2. јуна 2010. године и Анексом Споразума о сарадњи Града Новог Сада и општина Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Србобран, Темерин, и Врбас у формирању региона за управљање комуналним отпадом број: 352-1339/2010-II/1, док је 2,5 милиона динара планирано за услуге Ревизионе комисије, у складу са законом¹.

У функцији услуга противпожарне заштите за услуге по уговору, код ове управе, планирана су средства у износу од 6,0 милиона динара, на име услуга израде аката у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", број 87/18), и то: локални план смањења ризика од катастрофа и екстерни план заштите од великог удеса, док је 3,0 милиона динара планирано за припремање и обуку штаба за ванредне ситуације, јединица цивилне заштите, повереника и заменика повереника, за трошкове спровођења мера заштите и спасавања и трошкове ангажовања субјеката од посебног значаја у складу са уговором за извршавање задатака заштите и спасавања, поправљање сирена за узбуњивање, као и регистрацију и поправку ватрогасних возила и пратеће услуге приликом коришћења софтверске апликације Disaster Risk Information System, односно информационог система ДРИС – СИУВС (Систем за интегрисано управљање ванредним ситуацијама).

У истој функцији (услуге противпожарне заштите) су и средства планирана за услуге по уговору у разделу Градске управе за привреду, која је, у складу са Законом о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закони), планирала средства у износу од 1,2 милиона динара за услуге у реализацији пројекта заштите пољопривредног земљишта од пожара, тачније заштите стрних усева и жетве од пожара у 2024. години. Планирана средства за ове намене предвиђена су за накнаде члановима комисија из ове области, који нису запослени у органима Града: Комисије за технички преглед пољопривредне механизације и обуку учесника у жетви и Комисије за стална дежурства и осматрачку службу у жетви, као и за накнаду члановима Градског штаба за заштиту од пожара, стрних усева и жетве у складу са решењем Градоначелника Града Новог Сада о образовању Градског штаба за заштиту од пожара, стрних усева и жетве у 2024. години, али и за израду налепница о извршеном техничком прегледу пољопривредних машина, блокова записника о извршеном техничком прегледу машина, упутства за учеснике у жетви и плаката "Чувајмо житарице од пожара".

За услуге по уговору у функцији пољопривреде, код ове управе, планирана су средства у износу од 4,5 милиона динара којима ће се финансирати реализација програма у овој области, пре свега, Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Новог Сада за 2024. годину, у складу са Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08 - др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 -др.закон), а затим и Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на територији Града Новог Сада, у складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС",

¹ Сагласно члану 118. став 2. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 – испр. 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/2019 – др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23), "идејни пројекат се израђује и за потребе изградње објеката и извођења радова за објекте из члана 133. овог закона, у ком случају подлеже стручној контроли од стране ревизионе комисије".

бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16), који ће се спроводити по претходно прибављеној сагласности надлежног министарства (Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде). Планирана средства за реализацију првог Програма, у износу од 3,5 милиона динара, односе се, мањим делом, на услуге информисања којима ће се обезбедити објављивање огласа за издавање у закуп државног пољопривредног земљишта у писаним медијима и објављивање огласа о јавним набавкама, у складу са чланом 105. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 91/19), а већим делом на стручне услуге израде карата и идентификовање катастарских парцела за потребе јавних надметања, као и услуге, односно активности у складу са Одлуком о скидању усева са пољопривредног земљишта у државној својини које се налази на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 32/17). Како су Годишњим програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Града Новог Сада обухваћене и стручне услуге, односно накнаде члановима Комисије за спровођење поступка давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини на територији Града Новог Сада, формиране сагласно члану 1. Одлуке о одређивању органа надлежног за давање на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 32/17), а у вези са чланом 64. поменутог Закона о пољопривредном земљишту, средства планирана за њихово финансирање укључена су у планирани износ средстава за спровођење овог програма. Планирана средства за услуге по уговору у оквиру другог Програма, у износу од 1,0 милион динара, намењена су за штампање брошура, приручника и пословне галантерије из области органске и контролисане пољопривредне производње и понуде пољопривредних производа на територији Града Новог Сада.

За услуге у функцији туризма, код исте Управе планирана су средства у износу од 363,0 хиљаде динара, која ће се користити за одржавање софтвера за издавање решења о категоризацији угоститељских објекта за смештај у домаћој радиности и сеоском туристичком домаћинству на територији Града, у складу са Програмом развоја туризма Града Новог Сада за период 2023-2025. године ("Службени лист Града Новог Сада", број 28/23) и Стратегијом развоја туризма Републике Србије за период од 2016-2025. године ("Службени гласник РС", број 98/16).

Услуге у функцији туризма планиране су и код Туристичке организације Града Новог Сада, у раз делу надлежне Градске управе за привреду, а у складу са Правилником о раду Туристичке организације Града Новог Сада, за које су овом индиректном буџетском кориснику планирана средства у износу од 84,6 милиона динара, за потребе финансирања трошкова, односно услуга у спровођењу програмских активности на управљању развојем туризма и промоцији туристичке понуде.

За услуге по уговору у раз делу Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције, а за реализацију Програма уређивања грађевинског земљишта за 2024. годину, планирана су средства у износу од 77,7 милиона динара, којима ће се финансирати услуге у оквиру спровођења програмске активности: Управљање грађевинским земљиштем у функцији Развоја заједнице.

Планирана средства за стручне услуге у износу од 31,0 милион динара¹, у разделу Градске управе за имовину и имовинско-правне послове, намењена су за накнаде по уговорима о привременим и повременим пословима, ради обављања послова на припреми документације у поступцима озакоњења непокретности у јавној својини, док су за услуге по уговору у функцији развоја заједнице, код исте Управе, планирана средства у истом износу од 31,0 милиона динара, којима ће бити финансиране стручне услуге у процењеној вредности од 17,0 милиона динара, односно накнаде за извршене услуге вештачења у судским споровима, у складу са Законом о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13, 74/13, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 - др. закон), услуге процене вредности непокретности и друге стручне услуге у спровођењу активности на унапређењу привредног и инвестиционог амбијента, а затим и остале опште услуге у вредности од 14,0 милиона динара, поводом рушења објеката по решењима инспекције, рушења делова објеката у Кинеској четврти и других објеката, као и услуге техничког прегледа објеката (трибине уз стадион Нови Сад, Објекат 6 и Објекат 8 у Креативном дистрихту, Вртић у улици Мише Димитријевића, Градска кућа – дојава пожара, објекат ватрогасаца у Футогу и други), у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 – испр, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23), ради контроле усклађености изведених радова са документацијом у вези са извођењем грађевинских радова и техничком документацијом на основу које се објекат градио, као и са техничким прописима и стандардима који се односе на поједине врсте радова, односно материјала, опреме и инсталација. Овим средствима финансираће се и накнаде за рад у режиму слободне зоне² на име обавеза по основу Уговора о обављању делатности број 01-30/15-45-7 од 15. новембра 2016. године, са припадајућим анексима, а у складу са чланом 2. Закона о слободним зонама ("Службени гласник РС", број 62/06).

У функцији друмског саобраћаја, код Градске управе за саобраћај и путеве, планиране су услуге по уговору у износу од 13,9 милиона динара, на име финансирања стручних услуга израде студија, као и других услуга поводом учешћа Града у манифестацијама из ове области и на научно-стручним домаћим и међународним симпозијумима (Конференција Velo-city 2024 - Берлин, Немачка и 19. Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници"), у циљу промоције Града као "BikeFriendly Zone", за које су планирана средства у износу од 894,0 хиљаде динара, као и за активности у оквиру Недеље мобилности, која се одржава сваке године, од 16-22. септембра у земљама Европе, са циљем промовисања здравог начина живота у урбаним срединама и идеја мобилности без загађења животне средине, подстицањем развоја бициклистичких и осталих видова немоторизованих кретања, за које су планирана средства у износу од 1,0 милион

¹ Средства ће се користити за плаћање накнада за рад по уговорима о обављању привремених и повремених послова за 50 запослених који ће, у складу са Законом о озакоњењу објеката, обављати послове озакоњења нелегално саграђених објеката у Граду Новом Саду. У настојању Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Владе Републике Србије да се унапреди, то јест убрза имплементација Закона о озакоњењу објеката и допринесе окончању поступка озакоњења објеката на територији Републике Србије, свим јединицама локалне самоуправе омогућено је да се додатно запосле лица која ће искључиво радити на пословима озакоњења те да се, сходно томе, планирају средства за рад лица која ће бити ангажована. Како активности око озакоњења нису окончане, Министарство периодично даје сагласност на продужење рока за ангажовање запослених на овим пословима.

² Висина накнаде за рад у режиму слободне зоне је утврђена у складу са важећим ценовником закупа пословног простора и земљишта за изградњу објекта које је донело Привредно друштво за управљање Слободном зоном "Слободна зона" Нови Сад, под бројем 209/18 од 21.12.2018. године, а највише у износу од 2.800,00 EUR месечно у динарској противвредности, рачунато по средњем курсу Народне банке Србије на дан издавања рачуна.

динара, којима ће се финансирати услуге организације целонедељне акције Дан без аутомобила, тачније Недеља мобилности.

У истој функцији код ове управе планирана су и средства у износу од 4,3 милиона динара за накнаде стручним лицима (накнаде за стручне услуге, то јест рад у Комисији за полагање испита о познавању прописа којима се уређује такси-превоз и област о познавању Града Новог Сада) и друге услуге у вези са одржавањем испита за таксисте, у складу са Одлуком о такси превозу на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 12/19, 13/19–испр, 20/19–испр, 31/19, 61/19, 1/20–испр, 55/20, 24/21 и 51/21) и Правилником о програму, начину и трошковима полагања испита о познавању Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 25/19, 51/19 и 42/23), док су за преузете обавезе по Програму коришћења средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима на територији Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 3/23, 14/23 и 40/23), из извора 13 (неуtroшених средстава из ранијих година) планирана средства у износу од 5,3 милиона динара, дакле, не више из прихода од наплаћених новчаних казни за прекршаје предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима, с обзиром на Закон о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", број 76/23), који је ступио на снагу 15. септембра 2023. године, али се примењује од 1. јануара идуће године, а по којем јединице локалне самоуправе више не учествују у расподели остварених средстава од новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима, већ та средства у целости припадају буџету Републике Србије и користиће се у складу са актом, који за сваку календарску годину доноси Влада, на предлог министра надлежног за унутрашње послове.

У функцији заштите животне средине планиране услуге по уговору, у износу од 13,2 милиона динара, односе се на услуге информисања и друге услуге поводом реализације Програма коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине Града Новог Сада, који за сваку календарску годину доноси Градоначелник Града Новог Сада, по претходно прибављеној сагласности министарства задуженог за питања животне средине, сагласно Закону о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18 - др. закон). Планираним средствима за ове услуге финансираће се компјутерске услуге у вредности од 7,9 милиона динара, везано за услуге сервисирања и одржавања смарт система за мониторинг буке и одржавања базе података за катастар зеленила Града Новог Сада, као и одржавање и иновирање интернет презентације Градске управе за заштиту животне средине, а затим и услуге информисања у вредности од 5,3 милиона динара, за потребе израде публикација и другог едукативног материјала, као и објављивања огласа у средствима јавног информисања. Код исте Управе планирана су и средства за услуге у вредности од 1,4 милиона динара, на име накнаде за рад за два енергетска менаџера Града Новог Сада, које именује Градоначелник, сагласно обавези по члану 14. став 1. тачка 3. Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије ("Службени гласник РС", број 40/21) и у складу са чланом 4. став 3. Правилника о ближим условима за именовање енергетских менаџера ("Службени гласник РС", број 137/22). Ова управа је планирала и 480,0 хиљада динара из извора 56 на име услуга организације конференције на тему "Унапређења управљања отпада од хране", у циљу реализације Пројекта "Advancing Municipal Circular Economy (TBD)", а у складу са Партнерским споразумом – програм доживотног учења – број пројекта 2021-1-EL01-KA220-VET-000033247 од 14.09.2022. године између Националног техничког универзитета у Атини (НТУА), с једне стране и Града Новог Сада – Градске управе за заштиту животне средине, с друге стране.

За услуге по уговору код Градске управе за привреду, у оквиру пројекта Промоција и унапређење привреде Града Новог Сада, планирана су средства у укупном износу од 4,1 милион динара, док су за услуге у реализацији мера из Акционог плана запошљавања Града Новог Сада за 2024. годину, којим су обухваћене и започете мере, односно раније потписани уговори из 2023. године, планирана средства у износу од 300,0 хиљада динара.

У разделу Градске управе за културу планирана су средства за услуге по уговору за потребе индиректних корисника, установа културе, које ће планирани износ од 325,4 милиона динара користити за услуге неопходне за реализацију својих програмских активности, док је Управа за своје потребе (за функције које извршава) планирала средства у износу од 7,2 милиона динара.

Накнаде коју остварују одборници по основу права на месечни износ одборничког додатка за обављање одборничких дужности ван седница Скупштине Града, радних тела и одборничке групе сврстане су у услуге по уговору, а на нижем нивоу економске класификације у стручне услуге (конто 4235), а планиране су у висини од 50% просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике Србије, сагласно Одлуци о накнадама одборника, платама, накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 27/05, 16/06-др. Одлука, 31/13 и 69/14).

И накнаде одборника за учествовање у раду Скупштине, њених радних тела и одборничких група (дневнице), које се исплаћују у складу са истом Одлуком и решењима о образовању појединих радних тела, као и накнаде члановима Градског већа Града Новог Сада, који нису запослени у органима Града или у посебним организацијама и службама, финансираће се средствима планираним за услуге по уговору.

Планираним средствима за услуге по уговору финансираће се и накнаде члановима радних тела, које образује Градоначелник или Градско веће Града Новог Сада, ако нису у радном односу у органима Града, посебним организацијама и службама, а на име оцене програма и пројеката у спровођењу поступака јавних конкурса за избор пројеката у разним областима (у комуналној области, области културе, издаваштва, спорта и другим областима), чијим се члановима накнаде обрачунавају и исплаћују у складу са решењима о њиховом образовању и именовању. Такве су и накнаде за рад чланова комисија формираних у складу са Статутом Града Новог Сада, у оквиру реализације програма који се односе на област пољопривреде (већ поменуте: Комисија за спровођење поступка давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини на територији Града Новог Сада, Комисија за технички преглед пољопривредне механизације и обуку учесника у жетви и Комисија за стална дежурства и осматрачку службу у жетви) и Градског штаба за заштиту од пожара стрних усева и жетве, као и комисије чије је деловање у функцији заштите животне средине, односно спровођења програма комуналне делатности (Комисија за опште и комунално уређење Града, Комисија за спровођење конкурса за доделу локација за постављање киоска на јавној површини, Комисија за процену основаности предлога за мирно решавање спорова за накнаду штете настале услед уједа напуштених животиња, пада у шахт, рупу и оклизнућа на снегу и леду на територији Града Новог Сада) којима се накнаде финансирају, такође, као услуге по уговору.

Поред тога, планираним средствима за ове услуге финансираће се и додела годишњих признања (Фебруарска награда¹, Октобарска награда² и Новембарска повеља³), установљених одлукама Скупштине Града, која укључују и новчани износ, чију висину утврђује Скупштина Града, на основу предлога Комисије за обележавање празника, доделу признања и међуградску сарадњу у земљи и иностранству, као и додела Годишње награде "Мирослав Антић" за књигу поезије на српском језику која је, као изузетно остварење у области књижевног стваралаштва, објављена у претходној години, сходно Одлуци о установљавању сталне манифестације у области културе од значаја за Град Нови Сад "Антићев дани" ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 25/07, 60/10 и 58/21).

Планираним средствима за услуге по уговору биће обезбеђене и услуге информисања, које се односе на услуге штампања и услуге информисања јавности и односа са јавношћу код корисника који их планирају, објављивање јавних огласа, јавних позива и конкурса у штампаним медијима, објављивање јавних седница Комисије за планове, што је утврђена обавеза по прописима из области планирања и изградње, као и оглашавање јавних набавки у средствима јавног информисања и на службеним порталима у Републици Србији, у поступку јавне набавке за прикупљање понуда за набавку роба на које се примењује Закон о јавним набавкама.

Средства за ове услуге, планирана у износу од 4,5 милиона динара, намењена су и за уређење архиве (сређивање, нумерисање и упис у архивску књигу целокупне документације настале радом органа Града Новог Сада у 2023. години), коју обавља по уговору Историјски архив Града Новог Сада, а распоређена су у разделу Градске управе за опште послове, која, сагласно Одлуци о градским управама Града Новог Сада, обавља послове који се односе на архиву органа Града, а који обухватају архивирање и чување архивираних предмета, излучивање безвредног регистратурског материјала и предају архивске грађе надлежном архиву, у складу са Уредбом о канцеларијском пословању органа државне управе ("Службени гласник РС", бр. 21/20 и 32/21 и 14/23).

Планирана средства за услуге по уговору обухватају и износ од 2,0 милиона динара у разделу Градске управе за опште послове, који је намењен за финансирање бесплатне правне помоћи, односно накнада пружаоцима бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке, сагласно праву које је утврђено Законом о бесплатној правној помоћи ("Службени гласник РС", број 87/18)⁴.

У услуге по уговору сврстане су и услуге на име потреба ученика са сметњама у развоју и са инвалидитетом, тачније превоз ових ученика, односно финансирање трошкова превоза, као и интернатског смештаја и исхране ученика са посебним потребама (ученика са сметњама у развоју и са инвалидитетом)

¹ Фебруарска награда Града Новог Сада додељује се поводом Дана Града – 1. фебруара, дана када је 1748. године Нови Сад проглашен слободним краљевским градом, као друштвено признање за најзначајнија дела и достигнућа грађана Новог Сада која су у духу неговања слободарске традиције Града и јединства свих његових грађана и афирмишу име и традицију, славу и углед Града Новог Сада.

² Октобарска награда Новог Сада додељује се поводом обележавања 23. октобра – Дана ослобођења Новог Сада, као друштвено признање за изузетне резултате у раду и највиша достигнућа и остварења, постигнута у току једне или више година, у области науке, привреде, културе, уметности и других делатности, односно свих видова стваралаштва, грађанину или групи грађана за заједничко дело или остварења, који раде или су радили на територији Града Новог Сада, као и предузећима, установама и другим организацијама чије је седиште на територији Града.

³ Новембарска повеља Новог Сада, додељује се као друштвено признање за изузетне резултате и достигнућа у области привреде, друштвених и других делатности, поводом обележавања 9. новембра 1918. године, дана када је српска војска ослободила Нови Сад и 25. новембра 1918. године, дана када је Велика Народна Скупштина Срба, Буњеваца и других Словена Баната, Бачке и Барање, донела Одлуку о присаједињењу Војводине Краљевини Србији

⁴ Јединице локалне самоуправе имају обавезу финансирања овог права од 1. октобра 2019. године

и њихових пратилаца, без обзира на удаљеност места становања од школе. За ову намену су у разделу Градске управе за образовање планирана средства за школску 2023/2024. годину, у износу од 400,0 хиљада динара, којима ће се финансирати трошкови превоза и смештај ученика у Школи "Вељко Рамадановић" у Земуну и трошкови превоза ученика са посебним потребама из Кисача до Гимназије у Бачком Петровцу и у Центар за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју, Београд, сагласно Закону о основама система образовања и васпитања и Одлуци о обезбеђивању превоза ученика основне школе, превоза, смештаја и исхране деце и ученика са сметњама у развоју, превоза деце ради похађања припремног предшколског програма и учешћа ученика на такмичењима ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 63/15, 47/16, 32/17, 35/17 - испр. и 68/17). Ови трошкови имају карактер услуга по уговору јер се средства намењена за њихову партиципацију исплаћују превозницима, односно даваоцима услуга, са којима су закључени уговори.

Специјализоване услуге подразумевају ангажовање спољних сарадника, хонорараца, специјализованих института, завода и других организација за услуге у реализацији значајних пројеката из разних области, које нису стандардно класификоване у Контном плану, а појединачно се различито, то јест нестандартно исказују код буџетских корисника. Наведене услуге планиране су овим предлогом одлуке у износу од 3.114,6 милиона динара, што је за 2,2% мање у односу на план специјализованих услуга за 2023. годину.

Највећи део ових средстава (више од половине, тачније 60,6%) намењен је за специјализоване услуге које финансира Градска управа за комуналне послове. Средствима планираним за специјализоване услуге у разделу Градске управе за комуналне послове, у износу од 880,0 милиона динара, финансираће се услуге у функцији заштите биљног и животињског света, које се односе на одржавање јавног и блоковског зеленила, уређење и одржавање паркова, реконструкцију и подизање зелених површина и друге активности према годишњем програму Јавног комуналног предузећа "Градско зеленило" Нови Сад, а у складу са Одлуком о обављању комуналне делатности одржавање јавних зелених површина ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 69/13, 13/14, 28/14, 63/14, 74/16, 16/18, 31/19, 59/19 и 61/22), док је износ од 124,6 милиона динара у функцији заштите животне средине планиран за реализацију дела Програма финансирања одређених комуналних делатности у 2024. години, који обухвата активности на уништавању комараца и других штетних инсеката и биљака, као и послове на заштити дрвенастог биља.

Према истом Програму, а у функцији развоја заједнице, финансираће се и специјализоване услуге које се односе на уређење и одржавање зеленила и објеката на гробљима у Новом Саду, Петроварадину, Ветернику, Футогу, Ковиљу, Сремској Каменици, Буковцу, Новим Лединцима, Старим Лединцима, као и на осталим гробљима која су у надлежности ЈКП "Лисје" Нови Сад, у складу са Одлуком о обављању комуналне делатности управљање гробљима и погребне услуге ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 34/13, 13/14, 47/16, 68/17, 59/19 и 35/23), за које су планирана средства у износу од 450,0 милиона динара, док је износ од 215,0 милиона динара, у оквиру исте функције, планиран за услуге одржавања јавних отворених канала и насипа за одвођење воде са површина јавне намене, сагласно Закону о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон).

Планираним средствима за специјализоване услуге код ове управе финансираће се и услуге зоохигијене и ветерине, које ће обављати Јавно комунално предузеће "Зоохигијена и ветерина Нови Сад" Нови Сад, у складу са Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 88/11, 104/16 и 95/18) и Законом о ветеринарству ("Службени гласник РС", бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19 - др.закон), као и Одлуком о обављању делатности зоохигијене

("Службени лист Града Новог Сада", бр. 65/13, 13/14, 47/16, 16/18 и 59/19), а за које су планирана средства у износу од 175,0 милиона динара.

Део планираних средстава за специјализоване услуге у износу од 40,0 милиона динара намењен је за контролу исправности воде за пиће, у складу са законом, односно Уредбом о програму здравствене заштите становништва од заразних болести ("Службени гласник РС", број 22/16) и Правилником о хигијенској исправности воде за пиће ("Службени лист СРЈ", бр. 42/98 и 44/99 и "Службени гласник РС", број 28/19), док је износ од 280,0 хиљада динара код исте Управе планиран за финансирање трошкова прикључака на јавно осветљење за време одржавања јавних манифестација и других ванредних догађаја.

Планираним средствима за специјализоване услуге у укупном износу од 341,9 милиона динара финансираће се услуге које Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције мора да обезбеди ради реализације свог Програма уређивања грађевинског земљишта, пре свега услуге у делу Програма који се односи на трошкове услуга руковођења пројектом реализације концесије изградње јавних гаража на територији Града, стручног надзора над изградњом истих, трошкове сагласности, трошкове локацијских и урбанистичких услова, трошкове техничког пријема објеката, трошкове израде анализа и техничког описа радова по групама инфраструктурних објеката, трошкове израде услова и мера заштите за потребе израде просторнопланске документације и друге, за које је укупно планирано 251,7 милиона динара, а затим и на финансирање радова у Програму уређивања грађевинског земљишта и то за трошкове уклањања објеката и рашчишћавања земљишта на више локалитета, измештање, каблирање и заштита далековаода, СН и НН вода на територији Града, измештање других инсталација, археолошке радове на територији Града, геодетска снимања стубова Моста слободе, пијезометарска и инклинометарска снимања клизишта у насељу Боцке и друге услуге, за чију реализацију је планирано укупно 173,2 милиона динара. Ова управа, такође, планира и специјализоване услуге у вредности од 29,3 милиона динара, којима ће се обезбедити студије, анализе и катастри објеката комуналне инфраструктуре; геодетске услуге за потребе рада Управе; контролна геомеханичка, асфалтна и бетонска испитивања на територији Града.

Планирана средства за специјализоване услуге у функцији заштите животне средине, а у разделу надлежне Градске управе за заштиту животне средине, у укупном износу од 133,2 милиона динара, намењена су за реализацију дела Програма коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине за 2024. годину који, по прописаној програмској класификацији, обухвата програмске активности усмерене на управљање заштитом животне средине, заштиту природе и праћење квалитета елемената животне средине. Овим средствима ће се финансирати услуге у реализацији активности које се, у смислу Правилника о обрасцу програма коришћења средстава буџетског фонда и извештаја о коришћењу средстава буџетског фонда, начину и роковима њиховог достављања ("Службени гласник РС", број 80/19), односе на "контролу и заштиту природе, биодиверзитет и јавне зелене површине" (за заштиту и развој заштићених природних добара за која је акт о заштити донела Скупштина Града Новог Сада), у оквиру програмске активности Заштита природе, на "контролу и заштиту од буке" (за праћење нивоа буке у животној средини на територији Града), на "контролу и заштиту ваздуха и сузбијања инхалационих алергена" (финансираће се услуге праћења квалитета ваздуха на територији Града Новог Сада, у складу са Програмом контроле квалитета ваздуха на територији Града Новог Сада и услуге праћења стања и прогноза аерополена на територији Града, у складу са истим Програмом) и на "контролу и заштиту површинских и подземних вода", у оквиру програмске активности Праћење квалитета елемената животне средине, док су средства за специјализоване услуге у спровођењу програмске активности која се односи на управљање заштитом животне средине, намењена за реализацију чишћења и санирања јавних површина на територији Града Новог Сада,

очувања и унапређења зеленила на јавним површинама на територији Града Новог Сада и реализацију других активности у складу са поменутиим Програмом коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине.

Поред тога, код исте Управе планирана су и средства у износу од 16,5 милиона динара за услуге у оквиру реализације пројекта санације јавних зелених површина након временских непогода, којима ће се обезбедити санирање јавних зелених површина на територији Града Новог Сада од оштећења насталих као последица олујног невремена у 2023. години, а по Плану реконструкције јавних зелених површина на територији Града Новог Сада за период од 2023 - 2027. године.

За специјализоване услуге у **области пољопривреде**, у оквиру подршке за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници, које се односе, пре свега, на перманентно образовање и усавршавање примарних пољопривредних произвођача, а затим и на геодетске услуге за увођење у посед и узурпацију државног пољопривредног земљишта, планирана су средства у укупном износу од 4,7 милиона динара, која су распоређена у разделу Градске управе за привреду, као надлежне за спровођење програма у области пољопривреде. Код ове управе планирана су и средства потребна за специјализоване услуге у сврху образовања и стручног усавршавања запослених, односно незапослених у туризму, у износу од 8,0 милиона динара, док су за ове услуге у реализацији мера из Акционог плана запошљавања Града Новог Сада за 2024. годину планирана средства у износу од 4,5 милиона динара, којима ће се финансирати различити видови обуке и едукације: обука за дефицитарна занимања (обука из области ИТ технологије) и обука за старе и уметничке занате, чиме се незапосленима и запосленима за чијим радом је престала потреба код послодавца пружа могућност да, кроз процес теоријског и практичног оспособљавања, стекну нова знања и вештине, ради запошљавања или стварања могућности за запошљавање и samozapošljavanje, са циљем да се, превазилажењем недовољне усклађености профила радника са стварним потребама на тржишту рада (кроз прилагођавање понуде рада са захтевима послодаваца), повећа запосленост и продуктивност незапослених лица.

Специјализоване услуге у области културе односе се, углавном, на хонораре ауторима поводом реализације планираних програмских активности 14 установа културе, индиректних корисника буџета Града, којима су за ове услуге планирана средства у износу од 661,8 милиона динара.

За специјализоване услуге у **области здравства** планирано је више од 8,5 милиона динара, за медицинске услуге анализе, односно утврђивања хранљиве (нутритивне) вредности и контроле здравствене безбедности хране и чистоће брисева површина и руку запослених у свим објектима друштвене исхране у Граду (објектима за припрему и расподелу хране у установама за организовани друштвени смештај деце предшколског узраста, у основним школама и у социјалним установама за смештај деце и омладине ометене у развоју и деце и омладине са поремећајем друштвеног понашања, као и у објектима кухиње за социјално угрожена лица), што представља законску обавезу која је ближе уређена Правилником о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи ("Службени гласник РС", број 39/18), Правилником о општим и посебним условима хигијене хране у било којој фази производње, прераде и промета ("Службени гласник РС", бр. 72/10 и 62/18) и Правилником о условима хигијене хране ("Службени гласник РС", број 73/10), као и унапређење инфраструктурних, кадровских и организационих капацитета кухиња основних школа на територији Града Новог Сада, у складу са Правилником о ближим условима за организовање, остваривање и праћење исхране ученика у основној школи ("Службени гласник РС", број 68/18).

Ове услуге, по посебном програму¹ који доноси Скупштина Града Новог Сада, спроводиће Институт за јавно здравље Војводине, који је надлежан за послове праћења и контроле здравствене исправности животних намирница и предмета опште употребе, с обзиром на Правилник о ближим условима за спровођење јавног здравља у области животне средине и здравља становништва ("Службени гласник РС", број 34/19), тачније одредбу члана 3. овог правилника, по којој су за послове праћења и контролу здравствене исправности животних намирница и предмета опште употребе и процену утицаја на здравље становништва, надлежни институти и заводи за јавно здравље за територију за коју су основани у складу са Законом.

За специјализоване услуге у функцији предшколског образовања, Предшколској установи су планирана средства у износу од 41,0 милион динара, којима ће се финансирати обавезни здравствени прегледи радника и законска обавеза узорковања и контроле намирница и узорковања припремљене хране, која се спроводи као унутрашња контрола² исхране деце у установи, у складу са поменутиим Правилником о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи, као и услуге контроле чистоће предмета опште употребе и санитарно-хигијенских услова у свим објектима установе.

За специјализоване услуге за потребе органа Града, посебних организација и служби, у разделу надлежне Службе за заједничке послове, планирано је 945,0 хиљада динара, а за финансирање редовних лекарских прегледа запослених у Одсеку за угоститељске услуге и здравствених прегледа запослених у Градској управи за инспекцијске послове, као и осталих специјализованих услуга, на име годишње накнаде за коришћење радио фреквенција за радио станицу, а за потребе Одсека за обезбеђење објеката, према Закону о накнадама за коришћење јавних добара ("Службени гласник РС", бр. 95/18, 49/19, 86/2019 - усклађени дин. изн, 156/20 - усклађени дин. изн, 15/21 - доп. усклађених дин. изн, 15/23 - усклађени дин. изн. и 92/23) и других услуга.

¹ На програмски начин финансирања ове законске обавезе прешло се имајући у виду одредбе Закона о јавном здрављу, по којем, између осталог, јединица локалне самоуправе доноси и финансира посебне програме из области јавног здравља за своју територију, које сачињава у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље, у складу са законом, а чланом 22. став 3. тачка 5. Закона прописано је да се програми односе и на контролу организоване исхране специфичних категорија становништва (предшколске и школске деце, студената, социјално-материјално угрожених, болничке исхране, исхране у домовима за старе и др.). И Правилником о ближим условима за спровођење јавног здравља у области животне средине и здравља становништва, у члану 6. утврђено је, између осталог, да се праћење и контрола здравствене исправности животних намирница и предмета опште употребе у циљу надзора, у смислу процене утицаја на здравље становништва, спроводи кроз посебне програме јединице локалне самоуправе у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље као носиоцима активности у систему јавног здравља, док став 2. истог члана одређује да институт или завод за јавно здравље за територију за коју је основан спроводи програмске активности у сарадњи са јединицом локалне самоуправе у погледу праћења и контроле квалитета организоване колективне исхране осетљивих популационих група, са циљем очувања и унапређења здравља и смањења епидемиолошких ризика повезаних са храном.

² Унутрашња контрола обухвата: контролу намирница при пријему, контролу документације - атеста о здравственој безбедности и декларација достављених намирница и контролу припреме и дистрибуције хране.

Код Градске управе за имовину и имовинско-правне послове за специјализоване услуге планирана су средства потребна за услуге испитивања бактериолошке исправности воде у базену у спортској хали "Слана бара" у износу од 500,0 хиљада динара, а на основу Уговора о закупу са Ватерполо клубом "Војводина", Нови Сад и Правилника о здравственој исправности базенских вода ("Службени гласник РС", број 30/17 и 97/17), као и за геодетске услуге у износу од 3,9 милиона динара, а због потребе укњижбе, легализације и израде нацрта у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09–испр, 64/10–одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13–одлука УС, 50/13–одлука УС, 98/13–одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19–др.закон, 9/20 и 52/21).

За **текуће поправке и одржавање** планирана су средства у износу од 3.104,0 милиона динара, који је мањи за 30,5% у односу на планирани износ средства за ову групу расхода у 2023. години. Овим средствима ће се финансирати поправке и одржавање опреме (намештаја, медицинске и лабораторијске опреме, електричне и електронске опреме, административне опреме, возног парка, остале опреме), као и поправке и одржавање пословног простора, зграда и објеката (зидарски, столарски, молерски, водоинсталатерски, електричарски и слични радови), које користе директни и индиректни корисници буџета Града.

Планираним средствима за ове расходе у износу од 1.801,0 милион динара код Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције финансираће се радови планирани у Програму одржавања објеката путне привреде, у делу који се односи на редовно одржавање објеката путне привреде, одржавање у зимским условима и уређивање атарских путева и отресишта, одржавање пружних прелаза на територији Града и приградских насеља, одржавање хоризонталне и верикалне сигнализације и други радови у функцији Друмског саобраћаја, све у циљу безбедног одвијања саобраћаја и кретања пешака, док је износ од 1,0 милион динара намењен за финансирање мањих грађевинских радова на објектима на преузетим парцелама, а ради спречавања неправног усељења до привођења локалитета намени.

Код Градске управе за имовину и имовинско-правне послове распоређен је износ од 460,0 милиона динара за потребе одржавања објеката којима управља ова управа, као и објеката корисника буџета (месне заједнице, домови пензионера) и других објеката у својини Града, а затим и за реконструкцију и уређење фасада на непокретностима у јавној својини Града Новог Сада, које су у центру Града под заштитом као споменик културе, као и за трошкове прибављања енергетских сагласности због повећања инсталисане снаге у пословним просторима на захтев купаца, за трошкове учешћа у текућим поправкама и одржавањима код стамбених заједница и друге радове у објектима којима управља ова управа: радове на обезбеђењу објеката који су намењени рушењу или су у рушевном стању и радове на обезбеђењу прикључака за електричну, топлотну енергију, водовод и канализацију и других прикључака за објекте у својини Града Новог Сада, док је износ од 60,0 милиона динара намењен за одржавање опреме, видео надзора, лифтова и покретних степеница и остале поправке и одржавања опреме у објектима којима управља ова управа. Планираним средствима за ову групу расхода у функцији Стамбеног развоја, у износу од 70,0 милиона динара, финансираће се, сагласно члану 60. Закона о становању и одржавању зграда ("Службени гласник РС", бр. 104/16 и 9/20), а у складу са Одлуком о финансирању стамбене подршке Града Новог Сада у 2024. години, и текуће поправке и одржавање 10 станова из стамбеног фонда Града Новог Сада, на којима је неопходно извести радове на обнови и привести их функцији становања.

За текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме, које користе органи Града, посебне организације и службе, код Службе за заједничке послове планирана су средства у износу од 159,1 милион динара, док је 45,0 милиона динара планирано у разделу Градске управе за саобраћај и путеве, за потребе одржавања надстрешница на аутобуским стајалиштима на територији Града, према посебном програму који доноси Градско веће Града Новог Сада, у складу са Одлуком о јавном превозу путника на територији Града Новог Сада¹ ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 60/10, 28/14, 69/14 и 74/16 и "Службени гласник РС", бр. 104/17 – одлука УС и "Службени лист Града Новог Сада", бр. 29/18, 14/18, 27/19, 49/19, 61/19, 22/20, 24/21, 27/21-испр, 58/21, 24/22 и 41/22).

Код Градске управе за комуналне послове планирана су средства у износу од 244,2 милиона динара којима ће се финансирати трошкови одржавања јавне расвете у Граду Новом Саду и приградским насељима, у складу са Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 88/11, 104/16 и 95/18). Код ове управе су планирана и средства за одржавање водоводне и канализационе мреже у Граду, имајући у виду одредбу члана 11. став 3. Закона о јавној својини ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 - др. закон, 108/16, 113/17, 95/18 и 153/20), по којој је мрежа којом се обавља привредна делатност пружања услуга од стране правних лица, основаних од носилаца јавне својине, у јавној својини, као и чињеницу да је Град Нови Сад власник 100% удела у основном капиталу ЈКП "Водовод и канализација" Нови Сад. Тако ће средствима у износу од 80,0 милиона динара бити финансирано одржавање канализационе мреже у Граду Новом Саду, а средствима у износу од 60,0 милиона динара финансираће се одржавање водоводне мреже у Граду.

Остатак средстава планираних за ову групу расхода распоређен је код индиректних корисника: Предшколске установе 133,7 милиона динара, установа културе 48,5 милиона динара, Туристичке организације, 1,4 милиона динара и код месних заједница 1,2 милиона динара (за објекте које користе месне заједнице, а нису у својини Града Новог Сада).

За **материјал** су планирана средства у износу од 1.065,5 милиона динара, која су намењена за финансирање набавке стручне литературе, службене одеће, униформи, ХТЗ опреме, канцеларијског и другог потрошног материјала, за потребе директних корисника буџета Града, за које су у разделу Службе за заједничке послове планирана средства у износу од 257,4 милиона динара, као и набавке ХТЗ опреме и другог материјала за посебне намене у случају ванредних ситуација, које могу да задесе Град, а за потребе јединица цивилне заштите, у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", број 87/18) и Одлуком о организацији и функционисању цивилне заштите на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 58/21), за које је код Градске управе за комуналне послове планирано укупно 4,5 милиона динара. Део планираних средстава у износу од 8,0 милиона динара намењен је за набавку материјала за потребе спортских хала, базена и других објеката којима управља Градска управа за имовину и имовинско-правне послове, а 1,0 милион динара за набавку материјала за посебне намене за опремање станова са којима располаже Град Нови Сад, а намењени су за стамбену подршку.

¹ Како је овом одлуком одређено, надстрешницу поставља, опрема и одржава Градска управа за саобраћај и путеве, на основу програма који доноси Градско веће, а средства за постављање, опремање и одржавање надстрешнице обезбеђују се у буџету Града Новог Сада.

Планираним средствима за материјал финансираће се и набавка моторног бензина и дизел горива за потребе Градског штаба за заштиту од пожара стрних усева и жетве у 2024. години, у вредности од 605,0 хиљада динара, а затим и набавке одговарајућег материјала, које ће спроводити индиректни корисници буџета Града, ради обављања своје делатности, пре свега набавка материјала Предшколској установи, у вредности од 732,3 милиона динара, који обухвата намирнице за исхрану деце, средства за хигијену и други материјал (ликовни и дидактички материјал и играчке), као и материјал за саобраћај (гориво, уље и мазиво за возила), док ће установе културе за набавку потребног материјала користити више од 54,0 милиона динара, а Туристичка организација 3,35 милиона динара.

3.3. Отплата камата и пратећи трошкови задуживања планирани су у укупном износу од 237,8 милиона динара.

3.4 Субвенције, које подразумевају пренос средстава из буџета Града корисницима субвенција, ради подстицања производње или пружања услуга, према економској класификацији расхода и издатака могу да буду текуће или капиталне, а у овом предлогу одлуке обухватају субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама и субвенције приватним предузећима, за које су планирана средства у укупном износу од 3.470,5 милиона динара, што је за 33,0% мање у односу на планиране субвенције у 2023. години.

Субвенцијама, текућим и капиталним, у 2024. години финансираће се програми предузећа који се тичу области комуналне потрошње, саобраћаја и спорта, чију ће реализацију пратити надлежне градске управе, које су, у буџетском смислу, одговорне за пословање јавних предузећа (Градска управа за комуналне послове, Градска управа за саобраћај и путеве и Градска управа за спорт и омладину), програм у области енергетике који реализује Агенција за енергетику Града Новог Сада, за коју је надлежна Градска управа за заштиту животне средине и програми које реализују приватна предузећа у функцији емитовања и штампања, за које је надлежна Градска управа за културу, као и посебан програм у функцији пољопривреде у надлежности Градске управе за привреду.

Од укупно планираних средстава за субвенције, које у укупним расходима и издацима буџета за 2024. годину учествују са 8,2%, за текуће субвенције (јавним и приватним предузећима) планирано је 1.420,4 милиона динара, што чини 40,9% укупних средстава за ову категорију расхода, док су за капиталне субвенције, а за реализацију програма инвестиционих активности корисника субвенција, планирана средства у износу од 1.887,3 милиона динара или 54,4% планираних субвенција. Остатак средстава од 4,7%, који износи 162,8 милиона динара, односи се на текуће субвенције приватним предузећима.

Субвенцијама јавним нефинансијским предузећима и организацијама (економска класификација 451) из буџета Града финансирају се, према посебним одлукама Скупштине Града, инвестициони и други програми јавних и јавних комуналних предузећа чији је оснивач Град Нови Сад, као и програми организација које је основао Град (Агенција за енергетику Града Новог Сада). У зависности од тога које се активности финансирају на овај начин (активности у оквиру редовног пословања предузећа или инвестиционе активности), овим корисницима се обезбеђују текуће или капиталне субвенције.

Субвенције приватним предузећима (економска класификација 454) у разделу Градске управе за културу, у укупном износу од 81,3 милиона динара, ова управа је планирала у складу са Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета

Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе¹, донетом у складу са Законом о култури ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 13/16, 30/16 - испр. 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23), који је проширио круг субјеката који могу учествовати на конкурс за избор пројеката у области културе на привредна друштва и предузетнике регистроване за обављање делатности у култури, као и остале субјекте у култури, осим невладиних непрофитних организација. Планираним субвенцијама овим субјектима финансираће се или ће се учествовати у финансирању њихових пројеката у култури, као и пројеката уметничких, односно стручних и научних истраживања у култури Града Новог Сада, којима се остварује јачање културне продукције и уметничког стваралаштва. Планирана средства за ове субвенције користиће се у складу са Уредбом и за финансирање и суфинансирање пројеката очувања и представљања културно-историјског наслеђа, који су од посебног значаја за развој културног стваралаштва, као и за финансирање и суфинансирање пројеката који представљају значајна остварења у области књижевног стваралаштва и издаваштва.

Градска управа за културу планирала је средства и за субвенције приватним предузећима у области јавног информисања, а за суфинансирање пројеката за остваривање и унапређивање јавног интереса у области јавног информисања, дефинисаног чланом 15. Закона о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС", бр. 83/14, 58/15 и 12/16 - аутентично тумачење), које ће бити реализоване у складу са Правилником о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања ("Службени гласник РС", бр. 16/16 и 8/17), који је донет на основу овог закона и важи за све нивое власти. Отуда су ове субвенције намењене и за унапређење јавног информисања припадника националних мањина, суфинансирањем пројеката на језицима националних мањина и за унапређење јавног информисања особа са инвалидитетом, суфинансирањем њихових пројеката, који ће бити одабрани, у складу са поменутиим Правилником..

Код Градске управе за привреду планиране су субвенције приватним предузећима, у укупном износу од 70,0 милиона динара, које ће бити додељиване бесповратно као *de minimis* државна помоћ у виду субвенције за подршку микро и малих предузећа и предузетника, у складу са Програмом подршке за унапређење и побољшање услова пословања микро и малих предузећа и предузетника на територији Града Новог Сада за 2024. годину, ради побољшања услова и унапређења њиховог пословања, а у оквиру функције Пољопривреде, планиране су текуће субвенције приватним предузећима у износу од 11,5 милиона динара, које ће бити реализоване у складу са Програмом мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на територији Града Новог Сада за 2024. годину, на име финансирања пољопривредника који се баве прерадом пољопривредних производа (воће, поврће, зачинско, лековито и ароматично биље), имају отворену предузетничку радњу и уписани су у Централни регистар објеката који се води у оквиру Сектора пољопривредне инспекције при Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Преглед средстава планираних за текуће и капиталне субвенције, појединачно по предузећима и другим корисницима субвенција, дат је у Табели 6.

¹ "Службени гласник РС", бр. 105/16 и 112/17

Табела 6.

ПЛАНИРАНЕ СУБВЕНЦИЈЕ ИЗ БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА ЗА 2022. И 2023. ГОДИНУ

- у динарима

Ред. број	Корисник субвенције	Текуће субвенције			Капиталне субвенције			УКУПНО субвенције		
		План за 2023.*	План за 2024.	Индекс 4/3	План за 2023.*	План за 2024.	Индекс 7/6	План за 2023.*	План за 2024.	Индекс 10/9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА, ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ФОНДОВИ										
1.	Агенција за енергетику	29.937.471,00	34.377.706,00	114,83	0,00	0,00	0,00	29.937.471,00	34.377.706,00	114,83
2.	ЈКП "Новосадска топлана"	0,00	0,00	0,00	0,00	170.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	ЈКП "Чистоћа"	0,00	0,00	0,00	295.367.660,00	220.467.660,00	74,64	295.367.660,00	220.467.660,00	74,64
4.	ЈКП "Градско зеленило"	0,00	0,00	0,00	75.800.000,00	21.860.000,00	28,84	75.800.000,00	21.860.000,00	28,84
5.	ЈКП "Зоохигијена и Ветерина"	0,00	0,00	0,00	9.600.000,00	8.000.000,00	83,33	9.600.000,00	8.000.000,00	83,33
6.	ЈКП "Водовод и канализација"	0,00	0,00	0,00	923.750.000,00	911.582.373,00	98,68	923.750.000,00	911.582.373,00	98,68
7.	ЈКП "Лисје"	0,00	0,00	0,00	24.000.000,00	32.000.000,00	133,33	24.000.000,00	32.000.000,00	133,33
8.	ЈКП "Тржница"	0,00	0,00	0,00	26.600.000,00	54.440.000,00	204,66	26.600.000,00	54.440.000,00	204,66
9.	ЈГСП "Нови Сад"	1.300.000.000,00	1.381.000.000,00	106,23	826.400.000,00	0,00	0,00	2.126.400.000,00	1.381.000.000,00	64,95
10.	ЈКП "Паркинг сервис"	0,00	0,00	0,00	65.000.000,00	0,00	0,00	65.000.000,00	0,00	0,00
11.	ЈП СПЦ "Војводина"	0,00	0,00	0,00	242.000.000,00	211.999.388,00	87,60	242.000.000,00	211.999.388,00	87,60
12.	ЈКП "Стан"	0,00	0,00	0,00	0,00	34.000.000,00	0,00	0,00	34.000.000,00	0,00
13.	ЈКП "Регионални центар за управљање отпадом"	0,00	5.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.000.000,00	0,00
	УКУПНО (1-13):	1.329.937.471,00	1.420.377.706,00	106,80	2.488.517.660,00	1.664.349.421,00	66,88	3.818.455.131,00	2.914.727.127,00	76,33
II ПРИВАТНА ПРЕДУЗЕЋА										
14.	Текуће субвенције приватним предузећима - у области културе	51.250.000,00	66.000.000,00	128,78	0,00	0,00	0,00	51.250.000,00	66.000.000,00	128,78
15.	Текуће субвенције приватним предузећима - у области информисања	60.261.000,00	15.261.000,00	25,32	0,00	0,00	0,00	60.261.000,00	15.261.000,00	25,32
16.	Текуће субвенције приватним предузећима - животна средина	2.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000.000,00	0,00	0,00
17.	Текуће субвенције приватним предузећима - привреда	70.000.000,00	81.500.000,00	116,43	0,00	0,00	0,00	70.000.000,00	81.500.000,00	116,43
	УКУПНО (14-17):	183.511.000,00	162.761.000,00	88,69	0,00	0,00	0,00	183.511.000,00	162.761.000,00	88,69
	УКУПНО СУБВЕНЦИЈЕ:	1.513.448.471,00	1.583.138.706,00	104,60	2.488.517.660,00	1.664.349.421,00	66,88	4.001.966.131,00	3.247.488.127,00	81,15

* Према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23), са свим изменама у складу са законом

3.5 Донације, дотације и трансфери, који према прописаној економској класификацији расхода и издатака (на 4. нивоу класификације) могу да буду текући или капитални, планирани су у укупном износу од 5.006,4 милиона динара, што је за 1,1% више у односу на планирани износ за ове намене у буџету за 2023. годину. Планирана средства за ову категорију расхода (чија је економска шифра 46) у структури укупних расхода и издатака из средстава буџета за 2024. годину учествују са 11,8%, а највећим делом, тачније у износу од 4.013,14 милиона динара, намењена су за **трансфере осталим нивоима власти** (економска класификација 463), којима се обезбеђује финансирање корисника другог нивоа власти са подручја Града Новог Сада: основних и средњих школа и установа у области социјалне заштите, које су индиректни корисници републичког буџета, а мањим делом за **дотације организацијама обавезног социјалног осигурања** (економска класификација 464), којима се финансира делатност здравствених установа и обезбеђују средства за реализацију програма преко Националне службе за запошљавање, за које је укупно планирано 429,2 милиона динара и за **остале дотације и трансфере** (економска класификација 465) планиране у износу од 562,6 милиона динара, као и **дотације међународним организацијама** (економска класификација 462), које су планиране у износу од 1,3 милиона динара.

Посматрано по корисницима **трансфера осталим нивоима власти**, од укупно планираних средстава у поменутом износу од 4.013,14 милиона динара за ову економску класификацију, који чини 80,2% планираних средстава за ову категорију расхода, а 9,5% укупних средстава из буџета, највећи део или 2.567,8 милиона динара (што је 64,0% планираних трансфера републичким индиректним корисницима буџетских средстава), намењен је функцији образовања, због великог броја корисника републичког буџета у овој области (39 основних и 16 средњих школа), који се финансирају у складу са Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17, 27/18-др.закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23).

Планираним трансферима корисницима у образовању финансираће се, у складу са Законом, утврђене обавезе буџета Града у овој области, односно финансираће се текући и капитални расходи основних и средњих школа са подручја Града Новог Сада. Тако ће текућим трансферима бити финансирани: трошкови извођења наставе у школама, који, поред трошкова набавке материјала неопходног за несметано одвијање наставног плана и програма (наставна средства, материјал за одржавање хигијене и материјал за посебне намене), који се распоређује школама према важећим нормативима (а на основу укупног броја уписаних ученика и броја одељења у школској 2023/2024. години), обухватају и трошкове превоза за запослене и превоза ученика основних школа који на то имају право, затим сталне, то јест комуналне и друге материјалне трошкове, текуће поправке и одржавање објеката и опреме, стручно усавршавање запослених, социјална давања запосленима, јубиларне награде, отпремнине и помоћи, превоз ученика на регионална и републичка такмичења и наставника, као ментора ученика који се такмиче, награде ученицима, новчане казне по решењу судова и друге трошкове по захтевима школа.

Планирана средства за **основно образовање** у износу од 1.483,4 милиона динара имају највеће учешће (37,0%) у укупно планираним трансферима за 2024. годину. Од овог износа 1.003,4 милиона динара односи се на текуће трансфере, којима ће се обезбедити основни материјални услови за функционисање основношколских установа: поред услуга и материјала који користи наставно и ненаставно особље, а који се распоређује школама сразмерно броју уписаних ученика и броју одељења у школској 2023/2024. години, финансираће се и трошкови превоза за запослене, обезбеђивањем претплатних маркица према зонском тарифном систему или исплатом трошкова превоза у готовом новцу

и трошкови превоза ученика који на то имају право (који испуњавају Законом утврђен услов да су настањени на удаљености већој од 4 km од седишта школе, ако на тој удаљености нема школе, што не важи за ученике ометене у развоју и њихове пратиоце, којима се обезбеђује превоз, а ученицима још и смештај и исхрана, без обзира на удаљеност њиховог места становања од школе), затим стални, то јест комунални и други материјални трошкови, услуге осигурања имовине и опреме, текуће поправке и одржавање објеката и опреме, стручно усавршавање запослених, социјална давања запосленима, отпремнине и помоћи, осигурање запослених и ученика, превоз ученика на такмичења¹ и наставника у њиховој пратњи, Видовданске награде, односно награђивање ученика који су остварили изузетне резултате на републичким и међународним такмичењима, у складу са Одлуком о Видовданској награди ученицима основних и средњих школа ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 47/16 и 27/23), новчане казне по решењу судова, обавезни порези и таксе (везано за добијање решења и дозвола од надлежних државних органа у функцији инвестиционих активности) и други трошкови по посебним захтевима школа. Поред тога, у оквиру планираних трансфера основним школама садржана су и средства намењена за такозвани виши квалитет образовања, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и Одлуком о обезбеђивању средстава установама образовања и васпитања на територији Града Новог Сада за виши квалитет образовања и васпитања ("Службени лист Града Новог Сада", број 48/18). За ову намену је основним школама планирано 52,7 милиона динара.

Планираним средствима за **средње образовање** у износу од 1.084,4 милиона динара, која учествују са 27,0% у средствима планираним за ову групу расхода, финансираће се, као и код основних школа, Законом утврђене обавезе буџета локалне власти у овој области, односно финансираће се текући и капитални расходи средњих школа са подручја Града Новог Сада који су неопходни за обављање ове образовне делатности. Текућим трансферима у функцији средњег образовања, планираним у износу од 655,7 милиона динара, финансираће се превоз запослених, комунални трошкови, текуће поправке и одржавање зграда и објеката, набавка материјала за одржавање наставе и другог материјала, стручно усавршавање запослених, социјална давања запосленима, јубиларне награде, отпремнине и помоћи, такмичење ученика, награде ученицима, новчане казне по решењу судова и други трошкови по посебним захтевима школа, као и виши квалитет образовања и васпитања за средње школе, за који је планиран износ од 1,8 милиона динара.

Правни основ за планирање капиталних пројеката, односно капиталних трансфера у делатности образовања садржан је у члану 189. Закона о основама система образовања и васпитања, којим је одређено да се у буџету јединице локалне самоуправе обезбеђују средства за капиталне издатке, који се реализују у складу са Уредбом о капиталним пројектима ("Службени гласник РС", број 79/23).

¹ Поред Закона о основама система образовања и васпитања, као правни основ за планирање трошкова превоза ученика, примењује се и Одлука Скупштине Града Новог Сада - Одлука о обезбеђивању превоза ученика основне школе, превоза, смештаја и исхране деце и ученика са сметњама у развоју, превоза деце ради похађања припремног предшколског програма и учешћа ученика на такмичењима ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 63/15, 47/16, 32/17, 35/17-испр. и 68/17), којом су ближе уређени разни видови превоза ученика. Градска управа за образовање доноси појединачна решења за финансирање трошкова превоза за ученике основних и средњих школа, у складу са наведеним Законом и овом одлуком, на почетку школске године.

Капиталним трансферима основним и средњим школама финансираће се радови на изградњи зграда и објеката и капиталном одржавању школских зграда и објеката, опремање школа и пројектно планирање, према посебном годишњем програму инвестиционих активности који доноси Градско веће Града Новог Сада, на предлог Градоначелника.

На име капиталних трансфера основним школама планирана су средства у укупном износу од 480,0 милиона динара, којима ће се финансирати инвестиционе активности у основном образовању, односно надоградња постојећих објеката: доградња спортске сале у ОШ "Васа Стајић" (за коју је планирано 638,9 хиљада динара), доградња 6 учионица и изградња нове фискултурне сале у ОШ "Соња Маринковић" (за коју је планирано 25,5 милиона динара) и доградња школе и изградња спортске сале у ОШ "Десанка Максимовић" у Футогу (за коју је опредељено 120,0 милиона динара), као и изградња нове школе у насељу Југовићево (за коју је планирано 306,4 милиона динара), али и капитално одржавање објеката, пројектно планирање и опремање других школа, у укупном износу од 27,5 милиона динара, према Програму инвестиционих активности за основне школе за 2024. годину.

Капиталним трансферима средњим школама у износу од 428,7 милиона динара финансираће се, према Програму инвестиционих активности за средње школе за 2024. годину, доградња и опремање објекта Медицинске школе "7. април", за коју је одређен износ од 140,0 милиона динара и изградња и опремање фискултурне сале у Гимназији "Лаза Костић", у износу од 262,4 милиона динара, као и капитално одржавање објеката, пројектно планирање и опремање других школа, у укупном износу од 26,3 милиона динара.

На име трансфера осталим нивоима власти у функцији **социјалне заштите** и у другим сродним функцијама које се односе на област социјалне заштите планирана су средства у укупном износу од 1.365,4 милиона динара, што чини 34,0% планираних трансфера осталим нивоима власти и 3,2% укупних средстава из буџета за 2024. годину.

Трансферима осталим нивоима власти који се односе на област социјалне заштите финансираће се Законом утврђене обавезе буџета локалне власти у овој области, односно индиректни корисници републичког буџета у овој области, а са територије Града Новог Сада (Геронтолошки центар "Нови Сад", Школа за основно и средње образовање "Милан Петровић", са домом ученика, Дом за децу и омладину ометену у развоју "Ветерник" у Ветернику и Центар за социјални рад Града Новог Сада), који те обавезе извршавају јер реализују услуге социјалне заштите, о чијем се обезбеђивању, у складу са Законом о социјалној заштити ("Службени гласник РС", бр. 24/11 и 117/22 – одлука УС), стара Град, као што су: услуге помоћи у кући старим, изнемоглим и хронично оболелим лицима, услуге дневног боравка одраслих и старих лица, деце и омладине ометене у развоју и деце и омладине са поремећајима у друштвеном понашању, услуге преноћишта за бескућнике и бескућнице и услуге привременог смештаја у прихватилиште и прихватну станицу, саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, социјално становање у заштићеним условима и привремено становање деце и омладине без родитељског старања у становима којима располаже Град. Планирана средства за финансирање наведених установа социјалне заштите обезбеђују плате и превоз са посла и на посао запослених у овим установама, било непосредно или путем цене услуге, као и сразмеран део материјалних и других трошкова ових установа (за енергетске и комуналне услуге, за услуге комуникација, за набавку материјала за одржавање хигијене, административног и другог материјала и услуга), у складу са утврђеним нормативима и стандардима и трошкове намирница за исхрану корисника, где је то предвиђено.

Ради реализације поменутих услуга социјалне заштите, текући трансфери из буџета Града наведеним корисницима планирани су у следећим износима: Геронтолошком центру 213,1 милион динара, од чега за: Службу помоћи у кући 51,2 милиона динара, клубове за одрасла и стара лица (клубови пензионера) 78,4 милиона динара, Дневни боравак за одрасла и старија лица 7,65 милиона динара, Дневни боравак за бескућнике 13,5 милиона динара, Прихватилиште са прихватном станицом 56,35 милиона динара и нову услугу: "Транспорт санитетом" 6,0 милиона динара; Центру за социјални рад планирано је 540,3 милиона динара, од чега: за послове Центра на утврђивању права из надлежности Града Новог Сада 93,8 милиона динара, а само за активности у вези са додељивањем једнократне новчане помоћи и друге врсте материјалне помоћи, укључујући и превоз ромске деце и њихових пратилаца, као и реализацију програма "Радна активација за кориснике социјалне новчане помоћи" 308,8 милиона динара, за услугу Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику (која се обезбеђује у Центру деци и омладини са поремећајем у друштвеном понашању) 28,3 милиона динара, Прихватилиште са прихватном станицом за децу и омладину "Сигурна дечија кућа" 42,7 милиона динара, Прихватилиште "Сигурна женска кућа" 15,9 милиона динара, Свратиште за децу улице 18,0 милиона динара, Прихватилиште за децу и младе који се налазе у скитњи, без пратње и у различитим кризним ситуацијама 1,4 милиона динара, преноћиште за бескућнике и бескућнице при Центру за социјални рад "Путоказ" – подршка бескућницима у Новом Саду 2,2 милиона динара, Саветовалиште за брак и породицу 14,6 милиона динара, Заштићено становање при Центру за социјални рад 4,1 милион динара, Привремено становање деце и омладине без родитељског старања у становима којима располаже Град 4,2 милиона динара, Додатну социјалну подршку детету и ученику, коју пружа Центар, 2,9 милиона динара и, у складу са Мерама за унапређење подршке подстицајном родитељству и раном развоју деце које Градско веће Града Новог Сада доноси за сваку годину, Програм бриге за младе родитеље кроз подстицајно родитељство при Центру за социјални рад 540,0 хиљада динара и Програм "Породични компас" при Центру за социјални рад 2,9 милиона динара; Школи "Милан Петровић" планирано је укупно 404,9 милиона динара, од чега за: Дневни боравак деце предшколског узраста са сметњама у развоју 36,4 милиона динара, Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју 103,9 милиона динара, Дневни боравак за одрасле и старије кориснике са тешкоћама (са организованим превозом уз асистенцију, асистенцијом у боравку и исхраном у боравку) 47,9 милиона динара, Додатну социјалну подршку детету и ученику, коју пружа Школа "Милан Петровић", по процени Интерресорне комисије, 125,4 милиона динара, "Предах" смештај 4,9 милиона динара, Услуге подршке за самосталан живот особа са инвалидитетом 78,3 милиона динара и програме саветодавно терапијске подршке и развоја услуга за самосталан живот 8,1 милион динара; Дому "Ветерник" планирано је 48,6 милиона динара, од чега за: Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју 11,8 милиона динара и Услуге подршке за самосталан живот особа са инвалидитетом 36,8 милиона динара.

Текућим трансферима у овој области биће обезбеђено и финансирање или суфинансирање програмских активности на пружању саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга за децу на хранитељству које реализује Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад у износу од 3,4 милиона динара, као и услуга у оквиру Пројекта "Подршка породици у кризи" Установе за децу и младе СОС Дечје село "Др Милорад Павловић", Сремска Каменица у износу од 5,6 милиона динара и програм мониторинга и евалуације услуга социјалне заштите од стране Покрајинског завода за социјалну заштиту у износу од 4,9 милиона динара.

Средствима планираним за ову групу расхода финансираће се и Одлуком о правима на финансијску подршку породици са децом ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 68/17, 42/18, 58/19, 54/20, 61/22 и 35/23) утврђено право на бесплатну исхрану деце у основним школама, које имају сва деца у новосадским основним школама, за које родитељи добијају дечији додатак или су остварили право на материјално обезбеђење породице (финансирање ђачких ужина и исхране деце у боравку у основним школама са територије Града Новог Сада, врши се у складу са Решењем о утврђивању цене исхране у боравку и цене ужине у основним школама Града Новог Сада, које је објављено у "Службеном листу Града Новог Сада", бр. 31/22, 41/23 и 44/23). За трошкове исхране деце у боравку и ужине у основним школама планирана су средства у износу од 119,45 милиона динара, док су за Додатну социјалну подршку детету и ученику, коју пружају основне и средње школе, ради подршке за завршавање средње школе, путем спречавања раног напуштања школовања и ојачавања капацитета за останак деце у основном и средњем образовном систему, планирана средства у износу од 1,0 милион динара.

Део планираних трансфера корисницима у области социјалне заштите намењен је за капитално улагање, односно инвестиције у овој области, с обзиром на то да је Законом о социјалној заштити предвиђено, између осталог, да се у буџету јединице локалне самоуправе обезбеђују и средства за изградњу, одржавање и опремање установа социјалне заштите које се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе.

Тако су за ове намене Центру за социјални рад Града Новог Сада планирана средства у износу од 15,7 милиона динара, којима ће се финансирати имплементација система за дојаву пожара у износу од 3,0 милиона динара (имајући у виду да је према главном пројекту заштите од пожара, који је израдио овлашћени пројектантски биро за објекат Сигурне женске куће, за потребе наручиоца-Градску управу за имовину и имовинско-правне послове, обавеза Центра за социјални рад да у наведени објект постави инсталацију за дојаву пожара, то јест Систем аутоматске дојаве пожара) и замена постојеће електроинсталације и радови на примени стандарда приступачности у објектима Центра на адреси Змај Огњена Вука 13-17, у износу од 12,7 милиона динара.

Школи "Милан Петровић" планирана су средства у износу од 4,1 милион динара која су предвиђена за израду пројекта гасне инсталације за објект Дневног боравка у Кисачу, у износу од 550,0 хиљада динара и адаптацију и реновирање Дневног боравка за децу, младе и одрасле кориснике са тешкоћама у развоју у Ковиљу, у износу од 3,6 милиона динара.

Планирана средства за трансфере осталим нивоима власти, која за функцију **културе** износе 28,25 милиона динара, користиће се у складу са раније поменутом Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројекта у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, за финансирање и суфинансирање, односно реализацију пројекта у култури, као и пројекта уметничких, односно стручних и научних истраживања у култури Града Новог Сада и пројекта очувања и представљања културно-историјског наслеђа, које реализују установе културе чији је оснивач Република Србија или Аутономна покрајина Војводина (дакле, републичке или покрајинске установе културе), изузев установа чији је оснивач Град Нови Сад, а који се бирају путем јавног конкурса, али и пројекта без расписивања конкурса које није било могуће унапред планирати, ако су од изузетног значаја за Град, за развој културног и уметничког стваралаштва Града (средства која се за ове намене опредељују, на годишњем нивоу могу да износе највише 25% од укупне масе средстава планиране за јавне конкурсе у култури).

Део планираних средстава за трансфере осталим нивоима власти, а у функцији културе, у износу од 2,95 милиона динара, користиће се за уплате средстава којима ће установе културе чији је оснивач Град Нови Сад испуњавати обавезу по Закону о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 32/13 и 14/22 - др. закон), којим је уређена обавеза запошљавања особа са инвалидитетом, као и друга питања од значаја за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

И за функцију услуга емитовања и штампања планирана су средства на име трансфера осталим нивоима власти, која износе 2,3 милиона динара, а користиће се за јачање културне продукције и уметничког стваралаштва, суфинансирањем пројеката који представљају значајна остварења у области књижевног стваралаштва и издаваштва, одабраних путем конкурса, као и без расписивања јавног конкурса, а у складу са поменутом Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе и са Законом о култури.

Планирани трансфери у разделу Градске управе за заштиту животне средине у износу од 15,0 милиона динара, у оквиру Програма коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине Града Новог Сада за 2024. годину, намењени су за суфинансирање истраживачких и развојних пројеката и програма чији резултати доприносе заштити и унапређењу стања животне средине на територији Града Новог Сада, а додељиваће се на основу јавног конкурса, у складу са Правилником о суфинансирању истраживачких и развојних пројеката и програма из области заштите животне средине ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 5/17 и 29/17), научно-истраживачким институцијама које су, према списку корисника јавних средстава¹, републички индиректни корисници буџетских средстава.

На име трансфера осталим нивоима власти планирана су и средства у функцији пољопривреде, у износу од 8,0 милиона динара, код Градске управе за привреду, која су намењена за наводњавање и одводњавање, односно одржавање постојеће каналске мреже на пољопривредном земљишту, које ће се реализовати путем учешћа Града на конкурсима Аутономне покрајине Војводине.

За реализацију мера активне политике запошљавања, а у складу са Акционим планом запошљавања Града Новог Сада за 2024. годину, код Градске управе за привреду планирано је 3,15 милиона динара на име трансфера осталим нивоима власти, којима ће се обезбедити финансирање стручног оспособљавања, односно обуке за занимања која су у дефициту (лични пратилац детета, књиговођа, руковалац грађевинским машинама - багером-утоваривачем и виљушкарном, оператер на CNC машинама), као и обуке до пасоша компетенција² и основе 3D моделирања у CAD софтверима, које ће се обавити у Едукативном центру за обуке у професионалним и радним вештинама, чији је оснивач Влада Аутономне покрајине Војводине. Средства за реализацију обуке за дефицитарна занимања планирана су у укупном износу од 3,0 милиона динара, док су за пасош компетенције планирана средства у износу од 150,0 хиљада динара.

¹ У Правилнику о списку корисника јавних средстава ("Службени гласник РС", број 143/22) који је ступио на снагу 1. јануара 2023. године.

² Пасош компетенција је начин да се путем обуке оснаже и едукују особе које су жртве трговине људима, да у процесу запошљавања упознају и препознају своје вештине и снаге те да на тај начин буду спремније за тржиште рада и конкурентније у процесу тражења посла.

Трансфери осталим нивоима власти на име уплате средстава у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 32/13 и 14-22 - др.закон) планирани су код свих корисника који немају запослених особа са инвалидитетом, у складу са чланом 24. овог закона, ради измирења обавезе¹ плаћања накнаде за незапошљавање особа са инвалидитетом, која се уплаћује месечно у Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом.

Дотације организацијама за обавезно социјално осигурање (које могу да буду текуће и капиталне у оквиру економске класификације 464), планиране су у укупном износу од 429,2 милиона динара (који је у односу на планирани износ за ове дотације у 2023. години већи за 2,9%), тако да чине 8,6% планираних средстава за ову категорију расхода и 1,0% укупних средстава из буџета, а намењене су, пре свега, за реализацију мера активне политике запошљавања, у складу са Акционим планом запошљавања Града Новог Сада за 2024. годину, за које су у разделу надлежне Градске управе за привреду планирана средства у износу од 253,6 милиона динара. Део ових средстава у износу од 43,8 милиона динара намењен је за реализацију започетих мера у јуну 2023. године, по уговорима из 2023. године, а у складу са Споразумом о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији мера активне политике запошљавања на територији Града Новог Сада за 2023. годину, између Националне службе за запошљавање и Града Новог Сада од 3. фебруара 2023. године и припадајућим анексима овог споразума, што ће значити: финансирање стручног оспособљавања и запошљавања 50 приправника, према Одлуци о одобравању средстава за финансирање програма приправника на територији Града Новог Сада у 2023. години ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 22/23, 25/23 и 30/23), као и финансирање 82 лица на стручној пракси, предвиђено Одлуком о спровођењу програма стручне праксе на територији Града Новог Сада у 2023. години ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 22/23, 25/23 и 30/23).

У оквиру исте економске класификације планирана су и средства за реализацију Акционог плана запошљавања Града Новог Сада за 2024. годину у потребном износу од 218,45 милиона динара, а за спровођење Програма приправника, што подразумева стручно оспособљавање 50 незапослених лица за самосталан рад у струци, за период од 12 месеци и стицање услова за полагање приправничког, односно другог стручног испита, затим за спровођење Програма стручне праксе, који се финансира од 6 до 12 месеци, што подразумева стручно оспособљавање незапослених лица за самосталан рад за занимање за које су стекли одређену врсту и степен стручне спреме, без заснивања радног односа (Програмом ће бити обухваћено 60 незапослених лица са завршеним високим образовањем I и II степена за период од 12 месеци, 15 незапослених лица са завршеним вишим образовањем за период од 12 месеци и 10 незапослених лица са завршеним средњим стручним образовањем за период од 6 месеци) и за спровођење јавних радова од интереса за Град, који ће трајати 5 месеци, у циљу радног ангажовања теже запошљивих незапослених лица и незапослених лица у стању социјалне потребе, као и очувања и унапређења радних способности незапослених лица. Планираним средствима за мере активне политике запошљавања у 2024. години биће обезбеђено и отварање нових радних места

¹ Овим законом је одређено да послодавац који не запосли особе са инвалидитетом у складу са овим законом "дужан је да уплати износ од 50% просечне зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, за сваку особу са инвалидитетом коју није запослио" (уплатом ових средстава, "послодавац испуњава обавезу запошљавања").

за 50 незапослених лица, одобравањем субвенција послодавцима који припадају приватном сектору, а запошљавају незапослена лица на новоотвореним радним местима, уз обавезу да их задрже у радном односу најмање 12 месеци. У оквиру мера активне политике запошљавања у 2024. години предвиђене су и субвенције за samozapošljavanje које се додељују незапосленим лицима са евиденције Националне службе за запошљавање, ради оснивања неког облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва, уколико оснивач у њему заснива радни однос. Незапослено лице које оствари право на субвенцију за samozapošljavanje у обавези је да регистровану делатност обавља најмање 12 месеци. У циљу поштовања принципа родне равноправности, део ових средстава у износу од 20,0 милиона динара планира се за подстицај женског предузетништва, као мере економског оснаживања и професионалног осамостаљивања жена.

За финансирање здравствене делатности на примарном нивоу на територији Града Новог Сада, у буџету Града за 2024. годину планиране су дотације организацијама обавезног социјалног осигурања у вредности од 175,65 милиона динара, које су намењене здравственим установама на примарном нивоу здравствене заштите у Граду Новом Саду - Дому здравља "Нови Сад" и другим здравственим установама које реализују активности из области друштвене бриге за јавно здравље, усмерене на водеће јавно-здравствене проблеме и развој средине која подржава здравље, превенцију и контролу хроничних незаразних болести, превенцију болести зависности и пронаталитетну популациону политику.

Планираним средствима за текуће дотације финансирање се реализација пројеката одабраних путем јавног конкурса који расписују стручна саветодавна радна тела Градоначелника и Градског већа Града Новог Сада, у оквиру годишњих програма из области јавног здравља којима се доприноси промоцији здравља и превенцији болести, пре свега: Промотивно-превентивног програма јавно-здравствене заштите, за који је опредељено 8,12 милиона динара, затим Програма пронаталитетне популационе политике, за који су планирана средства у износу од 5,0 милиона динара и Програма превенције и контроле хроничних незаразних болести, за који је планиран износ од 4,0 милиона динара, као и Програма превенције болести зависности (уместо ранијег Програма превенције злоупотребе дрога¹) за који је планирано 2,5 милиона динара, док је за Програм превенције HIV/AIDS-а планирано 1,0 милиона динара.

Поред ових програма, планираним средствима за текуће дотације организацијама обавезног социјалног осигурања финансирање се и Пројекат "Подршка подстицајном родитељству и раном развоју деце", који реализује Дом здравља "Нови Сад", као један од носилаца активности утврђених Мерама за унапређење подршке подстицајном родитељству и раном развоју деце ("Службени лист Града Новог Сада", број 50/21), а за програм под називом "On-line Школа родитељства", за који је планиран износ од 200,0 хиљада динара, са циљем повећања компетенције и оснаживања родитељских улога у раном развоју деце (узраста до 3 године), равноправним укључивањем оба родитеља, што треба да резултира едукованим родитељима за пружање емоционалне и когнитивне стимулације детету и помагање у развоју самосталности детета.

¹ с обзиром на то да ће се овим новим програмом омогућити финансирање пројеката који се баве и превенцијом бихевиоралних, а не само хемијских облика болести зависности, попут превенције зависности од коцкања и игара на срећу, прекомерне употребе интернета и играња игрица (како на интернету, тако и у објектима - online/offline)

Текућим дотацијама у износу од 3,0 милиона динара биће финансиран и нови програм - Програм менталног здравља, који реализују здравствене установе, као подршку за особе са проблемима менталног здравља и чланове њихових породица, едуковање грађана о важности менталног здравља и услугама у заједници, као и дестигматизација теме менталног здравља и особа са проблемом менталног здравља¹.

У оквиру средстава планираних за ове дотације у области здравства, у истом разделу, дакле, код надлежне Градске управе за здравство, планиране су и дотације којима се обезбеђује функционисање установа које обављају здравствену делатност на примарном нивоу здравствене заштите у износу од 32,9 милиона динара.

Ипак, највећи део средстава планираних за дотације организацијама обавезног социјалног осигурања у области здравства, намењен је за улагања капиталног карактера, у оквиру активности које се односе на функционисање установа примарне здравствене заштите и подстицање развоја примарне здравствене заштите на територији Града Новог Сада, инвестирањем средстава у складу са Одлуком о утврђивању мера којима се стварају услови за бољу доступност и приступачност у коришћењу здравствене заштите становништва у установама примарне здравствене заштите на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 45/20).

Планираним средствима за капиталне дотације организацијама обавезног социјалног осигурања, у укупном износу од 100,1 милион динара, финансираће се инвестиционе активности у објектима које користе поменуте здравствене установе, у циљу побољшања услова рада, као и повећања ефикасности и квалитета пружања здравствених услуга крајњим корисницима.

Највећи део ових средстава (87,7 милиона динара) намењен је Дому здравља "Нови Сад", за планиране инвестиционе активности у вези са реализацијом пројекта реконструкције, санације и адаптације здравственог објекта на Булевару цара Лазара 77, а за набавку, пре свега, медицинске опреме, а затим и рачунарске опреме, као и возила за потребе организовања кућних посета, док су Заводу за хитну медицинску помоћ Нови Сад планирана средства у износу од 10,0 милиона динара, на име набавке санитетска возила за потребе Завода, а Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад планирано је 1,5 милиона динара ради набавке медицинске, рачунарске и техничке опреме, док је 840,0 хиљада динара планирано за Апотекарску установу Нови Сад, за набавку рачунарске опреме.

Планираним дотацијама организацијама обавезног социјалног осигурања, у износу од 18,85 милиона динара, финансираће се, у складу са Законом² и трошкови прегледа умрлих и обдукције (такозвано мртвозорство), односно трошкови стручног утврђивања времена и узрока смрти умрлих изван здравствене установе на територији Града и издавања потврда о смрти, које врше доктори медицине, на основу непосредног прегледа умрлог лица и трошкови обдукције

¹ Потреба финансирања произилази из програма и стратегија Владе РС, као и анализе здравственог стања становништва Града Новог Сада, која је показала да је потребно обратити посебну пажњу на препознавање менталних поремећаја, јер ментални поремећаји утичу на функционисање јединке и узрокују не само емоционалну патњу него и смањење квалитета живота, отуђеност, стигму и дискриминацију, а њихов утицај протеже се на читаву заједницу и представља огроман економски и социјални терет.

² члан 203. став 6. Закона о здравственој заштити ("Службени гласник РС", број 25/19), којим је одређено да "средства за преглед умрлих лица и стручно утврђивање времена и узрока смрти за лица умрла ван здравствене установе, обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе", а само мртвозорство ближе је уређено чл. 204-208. овог закона

умрлог лица, која је извршена на захтев доктора медицине одређеног за утврђивање узрока смрти од стране надлежног органа Града, као и накнада ненаплаћених услуга хитне медицинске помоћи, које се обезбеђују Заводу за хитну медицинску помоћ "Нови Сад", када није у могућности да у року од 90 дана од дана испостављања фактуре за пружену хитну медицинску помоћ наплати ову услугу од организације обавезног социјалног осигурања.

Дотације међународним организацијама (економска класификација 462), планиране су у износу од 1,34 милиона динара, а планиране су на име годишње чланарине међународним асоцијацијама и организацијама, којима се Град придружио у протеклом периоду: међународној асоцијацији градова EUROCITIES, са седиштем у Бриселу, по основу Одлуке о придруженом чланству Града Новог Сада Асоцијацији градова "Eurocities", коју је донела Скупштина Града 2002. године (за коју је планирано 540,0 хиљада динара) и на име обавеза (финансијског доприноса) Града у вези са чланством Града у Европској мрежи здравих градова Светске здравствене организације, тачније годишње чланарине у износу од 450,0 хиљада динара, која је планирана у разделу надлежне Градске управе за здравство, за учешће Града Новог Сада у VII фази Европске мреже здравих градова Светске здравствене организације, а у складу са чланом 3. Одлуке о давању подршке за учешће Града Новог Сада у VII фази Европске мреже здравих градова Светске здравствене организације ("Службени лист Града Новог Сада", број 59/18).

Део планираних средстава за ове дотације, у износу од 300,0 хиљада динара, у разделу Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције, намењен је за финансирање чланства Града Новог Сада у Интернационалном удружењу за урбано осветљење (Lighting Urban Community International). Интернационално удружење за урбано осветљење је јединствена међународна мрежа која окупља градове и стручњаке за осветљење, ангажоване у коришћењу светла као главног алата за одрживи развој града.

У разделу Локалног омбудсмана планирана су средства у износу од 50,0 хиљада динара, на име годишње чланарине Европском Омбудсман Институту (EOI), чији је пуноправни институционални члан Локални омбудсман Града Новог Сада, почев од 2011. године.

У оквиру категорије 46, планиране су и **Остале дотације и трансфери** (економска класификација 465), у износу од 562,6 милиона динара, који чини 11,2% планираних средстава за ову категорију расхода и већи је за 2,2% у односу на износ планиран за исте намене у 2023. години.

Планирана средства за остале дотације и трансфере у 2024. години намењена су, пре свега, за стамбени развој, с обзиром на то да је у разделу надлежне Градске управе за имовину и имовинско правне послове за ове расходе планирано 260,0 милиона динара или 46,2% укупних средстава за остале дотације и трансфере, а за потребе Стамбене агенције Града Новог Сада, која је у име и за рачун Града Новог Сада исходвала Пројекат за грађевинску дозволу за изградњу стамбеног објекта на парцели број 731/7 у улици Момчила Тапавице бб (грађевинском дозволом одобрена је изградња стамбеног објекта и то у четири новопројектоване ламеле по фазној изградњи).

Остале дотације и трансфери планирани су и у разделу Градске управе за културу, у износу од 89,6 милиона динара, а за потребе спровођења активности у складу са Одлуком о финансирању Пројекта "Нови Сад 2021 - Европска престоница културе" ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 77/16 и 45/21).

Градска управа за заштиту животне средине планирала је средства за ову групу расхода у укупном износу од 75,0 милиона динара. Имајући у виду обавезе Града према Закону о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије ("Службени гласник РС", број 40/21), Градска управа за заштиту животне средине планирала је средства у износу од 10,0 милиона динара у оквиру програма: Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије, за Пројекат Мере енергетске ефикасности, који подразумева подршку грађанима Новог Сада у складу са Програмом енергетске ефикасности Града Новог Сада за период 2022-2024. године ("Службени лист Града Новог Сада", број 26/22) и Планом енергетске ефикасности Града Новог Сада за 2024. годину, као и за наставак реализације мера енергетске ефикасности, у оквиру истог Пројекта, а за обавезе за које су планирани расходи у износу од 30,0 милиона динара, у складу са поменутиим Програмом енергетске ефикасности Града Новог Сада за период 2022-2024. године и Уговором о суфинансирању програма енергетске санације породичних кућа и станова, који спроводи Град Нови Сад, који је Град закључио 20. јула 2023. године са Управом за финансирање и подстицање енергетске ефикасности, која је орган у саставу Министарства рударства и енергетике.

Градска управа за заштиту животне средине планирала је и средства у износу од 15,0 милиона динара, у оквиру свог Програма коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине за 2024. годину, која су намењена за учешће Града у финансирању истраживачких и развојних програма и пројеката, одабраних на јавном конкурс, у складу са Правилником о суфинансирању истраживачких и развојних пројеката и програма из области заштите животне средине ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 5/17 и 29/17), који доприносе заштити и унапређењу стања животне средине на територији Града Новог Сада, а које реализују научно-истраживачке институције које према списку корисника јавних средстава (према поменутом Правилнику о списку корисника јавних средстава) спадају у остале – посебне кориснике јавних средстава – правна лица и други субјекти који не припадају јавном сектору. Поред тога, у оквиру истог Програма планирана су и средства у износу од 20,0 милиона динара, намењена за финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха, у складу са Законом¹, којима ће се финансирати пројекти који промовишу и подстичу коришћење бицикла, као еколошки прихватљивог транспорта, по спроведеном јавном конкурс.

У оквиру планираних средстава за ову врсту расхода, 44,0 милиона динара планираних у разделу Градске управе за привреду намењено је за текуће дотације и трансфере у пољопривреди, а за сертификацију пољопривредних производа, контролу земљишта и воде, трошкове набавке органског семена и ђубрива и трошкове репроматеријала и опреме пољопривредним произвођачима из области органске и контролисане пољопривредне производње, произвођачима који су у процесу конверзије, као и новим пољопривредним произвођачима који ће бити одабрани по јавном позиву за 2024. годину. Такође, ова средства су намењена и за финансирање сертификације овлашћеним корисницима ознаке географског порекла и за дотације прерађивачима пчелињих производа и непољопривредне активности пољопривредних газдинстава везаних за рурални туризам. У складу са Програмом мера планирају се и остале дотације младим пољопривредницима који су почетници у пољопривредној производњи, а у циљу поштовања принципа родне осетљивости, део (50%) средства за подршку младима планира се за подстицај учешће жена у пољопривреди, у оквиру спровођења мера економског оснаживања и професионалног осамостаљивања жена.

¹ са чланом 71. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др.закон), којим је одређено да се "средства за финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха" обезбеђују и у буџету јединице локалне самоуправе, а чланом 72. истог Закона прописано је да се та средства користе и за реализацију планова квалитета ваздуха

Планирана средства за остале дотације и трансфере у разделу Градске управе за привреду, у износу од 6,9 милиона динара, на име подршке Социјално економском савету Града Новог Сада, који је основан у складу са Законом о социјално-економском савету ("Службени гласник РС", број 125/04), а на основу Споразума о оснивању Социјално-економског савета Града Новог Сада, између представника Града, синдиката и послодаваца од 24. маја 2006. године, користиће се за финансирање рада Социјално-економског савета у 2023. години који разматра и заузима ставове о питањима: развоја и унапређења колективног преговарања, утицаја економске политике на социјални развој и стабилност, политике запошљавања, политике зарада и цена, конкуренције и продуктивности, приватизације и других питања структурног прилагођавања, заштите животне и радне средине, образовања и професионалне обуке, здравствене и социјалне заштите и сигурности, демографских кретања и о другим питањима, у складу са актима Савета која се достављају Градоначелнику Града Новог Сада.

Градска управа за образовање планирала је по 52,0 хиљаде динара у функцији основног и средњег образовања за ову групу расхода, у складу са Одлуком о Видовданској награди ученицима основних и средњих школа ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 47/16 и 27/23), а на име обезбеђивања Видовданске награде ученицима приватних основних и средњих школа који су остварили изузетне резултате на републичким и међународним такмичењима у текућој школској години.

3.6 Социјално осигурање и социјална заштита, у смислу Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, обухватају права из социјалног осигурања и накнаде за социјалну заштиту из буџета, чија је шифра економске класификације 472, а подразумевају законом поверене послове и активности из области социјалне заштите, за које су планирана средства у износу од 2.168,5 милиона динара, што је 5,1% укупних расхода и издатака који се планирају из средстава буџета за 2024. годину, а у односу на план ове групе расхода за 2023. годину, то је повећање од 24,3%.

Планираним средствима за ове намене, у разделу Градске управе за социјалну и дечију заштиту, финансираће се услуге социјалне заштите и материјална подршка корисницима у области социјалне заштите, утврђена Законом о социјалној заштити, у складу са Одлуком о социјалној заштити Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 38/11, 10/12, 34/17-др. одлука, 42/18, 55/19, 5/21, 9/21 и 56/21), којом су ближе уређени обим, услови и начин остваривања социјалне заштите, о чијем се обезбеђивању, у складу са законом, стара Град, а која се обезбеђује корисницима у виду новчане помоћи, накнаде трошкова и друге врсте материјалне помоћи. Новчана помоћ обухвата месечну помоћ на коју право имају деца палих бораца из оружаних акција после 17. августа 1990. године, као и деца грађана Новог Сада цивилних жртава рата, који су страдали за време ратног стања у периоду од 24. марта до 26. јуна 1999. године, најдуже до навршене 27 године живота, ако се у својству редовног ученика, односно студента налазе на школовању, а за које је планирано укупно 2,2 милиона динара, док се материјална помоћ односи на опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или у другу породицу, такозване трошкове првог смештаја, за које су укупно планирана средства у износу од 1,2 милиона динара, којима ће се финансирати одећа, обућа и трошкови за превоз корисника до установе, односно породице (садржај опреме за смештај корисника, као и врсту и начин превоза корисника, у сваком појединачном случају, утврђује Центар за социјални рад, у зависности од потреба, узраста и пола корисника који се упућује на смештај, а не може сам да обезбеди опрему нити његови сродници који су према прописима о браку и породичним односима дужни да учествују у његовом издржавању).

Помоћ за новорођенчад, установљена и уређена поменутом Одлуком о правима на финансијску подршку породици са децом, сврстана је, такође, у ову групу расхода, а подразумева једнократну исплату родитељског додатка за прворођено дете и новогодишње новчане помоћи за дете рођено 1. јануара 2024. године, као и новогодишњег поклона за прворођено дете у Новом Саду 1. јануара 2024. године и новчане помоћи која се додељује мајкама које роде тројке, за које је укупно планирано 122,0 милиона динара.

Социјална заштита у виду накнада трошкова односи се на накнаде трошкова сахрањивања социјално угрожених, неидентификованих и других лица, која су у моменту смрти имала пребивалиште на територији Града и лица чији су посмртни остаци нађени на територији Града, за које се не може утврдити последње пребивалиште - такозване трошкове сахрана, по решењима Центра за социјални рад, за које је, у складу са Одлуком о социјалној заштити Града Новог Сада, планирано 4,1 милион динара.

У средства планирана за ову врсту накнада укључена су и средства материјалне подршке у виду накнаде трошкова за вантелесну оплодњу корисницима који имају пребивалиште на територији Града, која је уређена Правилником о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на накнаду трошкова за биомедицински потпомогнуто оплођење ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 27/20, 47/21 и 67/22), а за коју је планирано 12,5 милиона динара.

Планираним средствима за ову групу расхода финансира се, у складу са Правилником о ближим условима и поступку за остваривање права на накнаду трошкова за услугу личног пратиоца детета ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 62/19 и 35/22), којим је ближе уређено финансирање услуге личног пратиоца за децу са инвалидитетом, односно са сметњама у развоју, и додатна подршка деци у социјалној заштити, по мишљењу (решењу) Интерресорне комисије, односно накнада трошкова за услугу личног пратиоца детету и ученику, у износу од 373,1 милион динара, који ће ову услугу омогућити за највише 500 деце и ученика са сметњама у развоју, за школску 2023/2024. годину.

У оквиру накнада за социјалну заштиту из буџета планирана је и накнада за трошкове услуге персоналне асистенције за одрасле са инвалидитетом, у укупном износу од 98,15 милиона динара, која ће омогућити ангажовање персоналних асистената за укупно 50 корисника (од којих највише 7 корисника може да оствари право на целодневну подршку). Услуга персоналне асистенције намењена је особама са инвалидитетом које су старије од 18 година и друштвено активне, које остварују право на увећани додаток за туђу негу и помоћ и које имају способности за самостално доношење одлука.

У накнаде за социјалну заштиту из буџета сврстано је и плаћање накнаде дела трошкова међумесног превоза за око 450 ученика средњих школа који имају пребивалиште на територији Града Новог Сада, а похађају средњу школу чије је седиште на територији друге општине, због чега користе међумесни превоз за одлазак у школу. О праву на ову накнаду решава Градска управа за образовање, а реализација права је у надлежности Градске управе за социјалну и дечију заштиту, у складу са Одлуком о накнади дела трошкова међумесног превоза ученика који имају пребивалиште на територији Града Новог Сада, а похађају средњу школу чије је седиште на територији друге јединице локалне самоуправе ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 63/15, 47/16, 50/17 и 33/21). Од планираних 11,1 милион динара за превоз ученика средњих школа, непуних 2,1 милион динара очекује се из буџета Покрајине, која, такође, учествује у финансирању трошкова превоза ученика средњих школа, односно обезбеђује део средстава за регресирање ових трошкова, у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о додели буџетских средстава за финансирање и суфинансирање програмских активности и пројеката

у области основног и средњег образовања и васпитања и ученичког стандарда у Аутономној покрајини Војводини ("Службени лист АП Војводине", бр. 14/15 и 10/17).

Као накнада за социјалну заштиту из буџета планирана су и средства у износу од 4,5 милиона динара, сагласно Одлуци о материјалној подршци грађанима насељеног места Ковиљ на име накнаде за употребу дела ауто-пута Е-75 ("Службени лист Града Новог Сада", број 14/17), а у складу са решењем о утврђивању месечног броја пролазака возилом делом ауто-пута Е-75, за који се грађанима насељеног места Ковиљ обезбеђује материјална подршка из буџета Града Новог Сада, које Градско веће Града Новог Сада доноси за сваку буџетску годину посебно.

На име накнада за социјалну заштиту из буџета, а за наставак реализације програма решавања стамбених питања избеглица и интерно расељених лица на територији Града Новог Сада, који финансира Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије, уз учешће Града Новог Сада, у складу са раније закљученим уговорима о сарадњи између Града и Комесаријата, планирана су средства у износу од 2,0 милиона динара, на име учешћа Града у реализацији програма помоћи за доделу средстава намењених побољшању услова становања избеглица (доделом помоћи у грађевинском материјалу и опреми и кроз куповину сеоске куће са окућницом, односно одговарајуће непокретности и доделу једнократне помоћи у грађевинском и другом материјалу и опреми) и интерно расељених лица док су у расељеништву (кроз доделу помоћи у грађевинском материјалу и опреми, намењене за завршетак или адаптацију стамбеног објекта и кроз куповину сеоске куће, односно одговарајуће непокретности за становање и доделу помоћи у грађевинском и другом материјалу и опреми, односно за поправку или адаптацију предметне сеоске куће са окућницом, односно одговарајуће непокретности за становање).

За реализацију ових програма планиран је и неутрошени износ дозначених трансфера из републичког буџета током протеклих година, то јест износ од 18,4 милиона динара који ће бити пренет у буџет за 2024. годину, већим делом ради решавања стамбених питања избеглица (доделом средстава намењених побољшању услова становања избеглица кроз набавку грађевинског материјала и опреме (у пакетима вредности од 184,0 до 700,0 хиљада динара), доделом помоћи у грађевинском материјалу и опреми, куповином сеоске куће са окућницом, односно одговарајуће непокретности и доделом једнократне помоћи у грађевинском и другом материјалу и опреми, за адаптацију или поправку предметне сеоске куће са окућницом), а мањим делом ради реализације помоћи за побољшање услова становања интерно расељених лица док су у расељеништву (доделом помоћи намењене за набавку грађевинског материјала за завршетак или адаптацију стамбеног објекта, доделом помоћи у грађевинском и другом материјалу и опреми намењене за завршетак или адаптацију стамбеног објекта, набавком грађевинског материјала и опреме за завршетак или адаптацију стамбеног објекта и куповином сеоске куће, односно одговарајуће непокретности за становање и доделом помоћи у грађевинском и другом материјалу и опреми, за поправку или адаптацију предметне сеоске куће са окућницом, односно одговарајуће непокретности за становање).

У оквиру накнада за социјалну заштиту из буџета планирана је и помоћ избеглицама и интерно расељеним лицима, тачније додела једнократних новчаних помоћи за лечење и опоравак и у другим изузетним ситуацијама, у оквиру Програма економског оснаживања и других облика помоћи избеглицама и интерно расељеним лицима на територији Града Новог Сада, за коју ће Граду бити дозначен наменски трансфер у износу од 1,5 милиона динара, у складу са Упутством о начину и поступку одобравања исплате једнократне новчане помоћи, које је донео Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије 3. јуна 2018. године. За реализацију овог програма распоређена су и средства у износу од 4,5

милиона динара за друге облике помоћи (помоћи за покретање, развој и унапређење доходних активности интерно расељеним лицима, помоћи за набавку хране за најугроженије породице избеглица и интерно расељених и помоћи избеглицама за економско оснаживање).

Али највећи износ накнада за социјалну заштиту из буџета (870,0 милиона динара) планиран је у разделу Градске управе за образовање, на име регресирања трошкова борава деце у Предшколској установи "Радосно детињство" Нови Сад, као финансијска подршка родитељима деце уписане у Предшколску установу, сагласно Одлуци о финансијској подршци породици са децом, по којој ће сва уписана деца у ПУ "Радосно детињство" имати бесплатан боравак, без обзира на материјални положај породице, док је износ од 643,2 милиона динара, у разделу Градске управе за социјалну и дечију заштиту, планиран на име финансијске подршке породици са децом предшколског узраста уписаном у приватне вртиће, односно предшколску установу чији је оснивач друго правно или физичко лице, у складу са решењем Градског већа Града Новог Сада¹).

3.7 Остали расходи, који према прописаној економској класификацији категорија расхода имају шифру 48, планирани су у износу од 2.274,5 милиона динара, који чини 5,4% укупних средстава из буџета за 2024. годину.

У планираним средствима за остале расходе највеће учешће (тачније 69,3%), имају дотације невладиним организацијама, за које су планирана средства у износу од 1.576,6 милиона динара, док је остатак средстава планиран за новчане казне и пенале по решењу судова, порезе, обавезне таксе, казне, пенале и камате, накнаду штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока и накнаду штете за повреде или штету нанету од стране државних органа.

У планираном износу за **дотације невладиним организацијама** највећи део (42,7% или 672,8 милиона динара) намењен је за дотације **у области спорта**, којима ће се финансирати годишњи и посебни програми спортских клубова, односно организација са територије Града Новог Сада, као и програми од посебног значаја за Град, у складу са Правилником о одобравању и финансирању програма којима се остварују потребе и интереси грађана у области спорта на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 13/17), односно Одлуком о остваривању потреба и интереса грађана у области спорта на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 81/16), којом се уређује обезбеђивање средстава за остваривање потреба и интереса у области спорта на територији Града, услови, критеријуми и начин и поступак доделе средстава из буџета Града за годишње и посебне програме спортских организација, за коришћење спортских објеката, за стипендирање, спортско усавршавање перспективних и категорисаних спортиста, награђивање и доделу признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта, као и друга питања у области спорта.

Планираним дотацијама у овој области финансираће се, пре свега, тренажне и такмичарске активности спортских организација са територије Града Новог Сада, које су путем јавног конкурса, а по оцени комисије из реда спортских стручњака, на основу утврђених критеријума и мерила за оцену програма у овој области (које посебним актом утврђује Градско веће Града Новог Сада), стекле право да се финансирају из буџета Града и, при том, учествују у редовном систему такмичења, у складу са спортским правилима за спортску грану за коју су конкурисале, а своје тренажне и такмичарске активности спроводе у објектима и спортским просторима

¹ Чланом 33. Одлуке о правима на финансијску подршку породици са децом уређено је да се број деце која остварују финансијску подршку и месечни износ финансијске подршке по детету, према врсти борава, утврђују актом Градског већа, за сваку радну годину.

(салама и дворанама) Јавног предузећа "Спортски пословни центар Војводина" Нови Сад, хали спортског центра "Слана бара", хали Футог и хали Петроварадин, на отвореним спортским теренима и у осталим спортским објектима.

Дотацијама у спорту ће се, поред редовног система такмичења, односно годишњих програма спортских организација, финансирати и њихове посебне активности, то јест програми, одабрани од стране Комисије за оцену годишњих, односно посебних програма у области спорта, коју образује и именује Градско веће Града Новог Сада, ради анализе и оцене предлога посебних програма, поднетих по основу јавног позива надлежне градске управе¹ - финансираће се активности спортских организација које се баве предшколским и школским спортом са територије Града, тачније програми, односно пројекти Савеза за школски спорт и олимпијско васпитање Града Новог Сада, као што су: "Спорт у школе", "Школска спортска такмичења", "Спортске игре младих" и други програми за школски и предшколски узраст (Програм "Спорт у школе" ће се реализовати у свим новосадским основним школама и у школи за децу са посебним потребама "Милан Петровић", уз консултације са Факултетом спорта и физичке културе из Новог Сада).

У оквиру годишњих и посебних програма спортских организација финансираће се спортска такмичења од значаја за Град Нови Сад, која се сваке године одржавају, као што су: "Новосадски маратон", "Планинарски маратон на Фрушкој гори", "Трофеј сајамских градова", "Избор спортисте године", "Куп Демшар" и други.

Поред тога, у 2024. години у Новом Саду ће се одржати и низ великих спортских манифестација од посебног значаја за Град, по јавном позиву за финансирање посебних програма спортских организација који расписује Градска управа за спорт и омладину или по одобрењу Градоначелника, а у складу са чланом 13. поменуте Одлуке о остваривању потреба и интереса грађана у области спорта на територији Града Новог Сада (тако се очекује да у 2024. години у Новом Саду буду одржани: Меморијални турнир "Лаза Крстић и Марица Џелатовић", GRAND PRIX у самбоу, "Novi Sad 3x3 Challenger 2024", 16. Међународни ју јутсу турнир "Србија опен" и 17. Међународни карате турнир "Дунав куп-опен Новог Сада", Бицикличка трка Tour de Novi Sad и др.).

Дотацијама ће се финансирати и програми и пројекти из области политике за младе од значаја за Град, изабрани на јавном конкурс који ће расписати Градска управа за спорт и омладину – Канцеларија за младе, у складу са Одлуком о остваривању потреба и интереса младих у областима омладинског сектора на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 22/19, 35/19 и 15/20). За програме и пројекте које ће реализовати удружења младих, удружења за младе и њихови савези, а којима се остварују циљеви дефинисани Локалним акционим планом политике за младе Града Новог Сада за период 2023-2025. године и истовремено унапређује политика за младе, омладинско организовање и активно учешће младих у друштву јер се односе на: образовање младих, запошљавање младих, волонтерски рад, здравље младих, слободно време младих, културу, безбедност младих, активно укључивање младих у друштво и изградњу цивилног друштва, мобилност и информисање младих, заштиту животне средине и одрживи развој и социјалну политику према младима, планирана су средства у износу од 20,2 милиона динара, којима ће се финансирати пројекти Канцеларије за младе.

¹ Изузетно, а у складу са чланом 11. Одлуке, финансираће се и посебни програми, на основу поднетог предлога у току године, без јавног позива, које решењем одобри Градоначелник Града Новог Сада, на образложен предлог надлежне градске управе, уколико предлог из објективних разлога није могао да буде поднет у датом року, а предмет и садржај програма је такав да може да буде успешно реализован само од стране одређеног носиоца програма, који има споразум о сарадњи са надлежним националним савезом.

За пројекат "Нови Сад град младих – Србија земља младих", који обухвата активности младих и активности за младе проистекле из Пројекта "Нови Сад – Европска престоница младих 2019", у складу са Одлуком о пројекту "Нови Сад град младих – Србија земља младих" ("Службени лист Града Новог Сада", број 55/20), планирана су средства у износу од 25,0 милиона динара, којима ће бити финансиране омладинске активности у складу са Законом о младима ("Службени лист РС", број 50/11) и Одлуком о остваривању потреба и интереса младих у областима омладинског сектора на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 22/19, 35/19 и 15/20), а у циљу подстицања младих да активно учествују у друштвеном и културном животу Града.

Дотацијама ће се финансирати и пројекти за талентоване младе на основу Одлуке о финансијској подршци Фонду за стипендирање и подстицање напредовања даровитих студената и младих научних радника и уметника Универзитета у Новом Саду за школску 2023/2024. годину ("Службени лист Града Новог Сада", број 46/23), којом се Град обавезао да, као финансијску подршку Фонду, обезбеди средства за финансирање даровитих младих који постижу изузетне резултате у студирању на Универзитету у Новом Саду, у области природно-математичке, техничке, технолошке, медицинске, правне, економске, пољопривредне и хуманистичке науке и у области спорта и уметности, а што за школску 2023/2024. годину значи обезбеђивање средстава, по Уговору о сарадњи између Универзитета у Новом Саду и Града Новог Сада, за 20 студентских стипендија у нето износу од 22.000,00 динара, што увећано за одговарајуће порезе и доприносе, у складу са важећим прописима, износи 5,3 милиона динара.

И помоћ у школовању даровитих ученика средњих школа и студената, која се реализује путем Српског привредног друштва Фондације "Привредник", у складу са раније поменутом Одлуком о правима на финансијску подршку породици са децом, планирана је као дотације овом друштву, у разделу Градске управе за социјалну и дечију заштиту, које обезбеђују помоћ у школовању даровитој сиромашној деци - даровитим и успешним ученицима и студентима, посебно уколико су слабијег материјалног стања. Планирани износ за ову намену, у висини од 10,7 милиона динара, обезбеђује исплату помоћи од 11.110,00 динара месечно за 80 корисника помоћи.

У области **културе** дотацијама у износу од 368,8 милиона динара биће обезбеђено финансирање или суфинансирање пројеката у култури невладиних организација и непрофитних организација и удружења у овој области, као и пројеката уметничких, односно стручних и научних истраживања у култури Града Новог Сада и пројеката очувања и представљања културно-историјског наслеђа, у складу са раније поменутом Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, који се бирају путем јавног конкурса, али и пројеката одабраних без расписивања конкурса, које није било могуће унапред планирати, ако су од изузетног значаја за Град. Планирана средства за дотације у култури користиће се и за суфинансирање пројеката који представљају значајна остварења у области књижевног стваралаштва и издаваштва, изабраних путем конкурса, као и без расписивања јавног конкурса¹, а у складу са истом Уредбом. Такође, средства планирана за ове намене користиће се и за суфинансирање текућих расхода и издатака удружења

¹ Стручну процену и избор пројеката који представљају значајна остварења у области књижевног стваралаштва и издаваштва, врши Комисија која, затим, сачињава извештај о спроведеном поступку конкурса, са предлогом пројеката и износом средстава за реализацију сваког појединачног пројекта учесника на конкурс, на основу којег надлежна Градска управа за културу предлаже акт Градоначелнику Града Новог Сада, којим се утврђују пројекти, носиоци пројеката и износ средстава за реализацију сваког појединачног пројекта.

у култури у складу са критеријумима из Одлуке о начину, мерилима и критеријумима за суфинансирање текућих расхода и издатака удружења у култури која својим радом доприносе развоју културе Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 81/16), највише до 45% ових трошкова на годишњем нивоу.

Планираним средствима за дотације у култури финансираће се, сагласно обавези јединица локалне самоуправе према Закону о култури, и доприноси за пензијско и инвалидско осигурање и доприноси за здравствено осигурање лица која су стекла статус лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе, преко репрезентативних удружења у култури¹ чији су чланови та лица, ако имају пребивалиште на територији Града Новог Сада, а у складу са Одлуком о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и доприноса за здравствено осигурање за лице које је стекло статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе ("Службени лист Града Новог Сада, бр. 3/12 и 46/20), којом је ближе уређен начин обрачуна и уплате доприноса.

У оквиру планираних средстава за ову групу расхода, 3,6 милиона динара односи се на планирано учешће Града у финансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, у циљу унапређења општег информисања, у складу са поменутиим Правилником о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интреса у области јавног информисања. У складу са истим Правилником планиране су и дотације за унапређење јавног информисања на језицима националних мањина и за унапређење јавног информисања особа са инвалидитетом, суфинансирањем пројеката на језицима националних мањина у износу од 523,0 хиљаде динара и пројеката особа са инвалидитетом за које су планирана средства у износу од 1,1 милион динара.

У планираним средствима за ову групу расхода износ од 31,4 милиона динара намењен је за дотације верским заједницама, којима ће се финансирати, у складу са законом, односно Одлуком о начину, мерилима и критеријумима за суфинансирање пројеката изградње, одржавања и обнове верских објеката на територији Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 8/20), изградња, одржавање и обнова верских објеката, који као споменици културе уживају заштиту, да би се спречила њихова девастација, а по спроведеном јавном конкурс, који се расписује једном годишње, на којем ће Комисија за спровођење поступка јавног конкурса за избор пројеката за суфинансирање изградње, одржавања и обнове верских објеката у Граду Новом Саду одабрати пројекте у чијој ће реализацији и Град учествовати.

Дотацијама ће се обезбедити и суфинансирање, односно учешће Града у финансирању манифестација из области привреде од значаја за Град Нови Сад, које доприносе развоју привреде, пољопривреде, туризма и предузетништва, према Правилнику о условима и критеријумима за доделу средстава - дотација из буџета Града Новог Сада за реализацију програма, манифестација и догађаја из области привреде од значаја за Град Нови Сад ("Службени лист Града

¹ Према важећем Регистру репрезентативних удружења у култури, 34 удружења у култури имају статус репрезентативности. Министарство културе и информисања образовало је Комисију за утврђивање репрезентативности удружења, чији је задатак да утврди које од регистрованих удружења у једном подручју културе испуњава услове репрезентативности и да сачини образложени предлог, на основу којег министар културе и информисања доноси решење о утврђивању статуса репрезентативног удружења у култури, као и да достави мишљење министру културе и информисања о престанку статуса репрезентативног удружења у култури, на основу којег министар културе и информисања доноси решење о престанку статуса репрезентативног удружења у култури. Министар културе и информисања Републике Србије донео је решења о утврђивању репрезентативности 34 удружења у култури ("Службени гласник РС", број 15/19).

Новог Сада", број 7/18), за које је планирано 235,0 милиона динара, док је 10,0 милиона динара планирано за јачање удружења у пољопривреди, према Програму мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на територији Града Новог Сада, који ће се спроводити у складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16), а по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства.

Дотацијама у области **социјалне заштите**, у планираном износу од 159,3 милиона динара, који чини 10,1% укупних дотација, финансираће се програми унапређења социјалне заштите, које реализује Црвени крст Новог Сада и удружења грађана која својим програмима остварују циљеве у социјалној заштити од интереса за Град, а у складу са раније поменутом Одлуком о социјалној заштити Града Новог Сада. Између осталог, финансираће се бесплатан оброк у кухињи за социјално угрожене грађане, који обезбеђује Градска организација Црвеног крста Новог Сада и програм рада ове организације за 2024. годину, као и појединачни програми и пројекти Црвеног крста (пројекти за децу и младе из социјално угрожених категорија, програми за старе, промовисање хуманих вредности, волонтерски рад и подела помоћи за директно ублажавање сиромаштва и други видови помоћи - у огреву, прехранбеним и хигијенским пакетима, грађевинском и другом материјалу), које Црвени крст даје социјално угроженим породицама, то јест грађанима.

За рад кухиња Црвеног крста (за припрему и дистрибуцију куваних оброка и ланч пакета за социјално угрожена лица) планирана су средства у укупном износу од 40,6 милиона динара, док су за програм рада Градске организације Црвеног крста (у вршењу јавних овлашћења на територији Града Новог Сада) планирана средства у висини дела плата запослених у овој организацији, то јест у износу од 12,2 милиона динара, а за остале програме (за децу, младе и старе из социјално угрожених категорија) и помоћи за ублажавање сиромаштва социјално угроженим породицама Црвеном крсту су планирана средства у износу од 12,5 милиона динара.

Планираним средствима за дотације у области социјалне заштите, осим Градске организације Црвеног крста, финансираће се (делом или у целости) и програми удружења грађана од интереса за Град, одабрани на јавном конкурс, који обухватају: програме саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга од посебног интереса за Град (у укупној вредности од 29,0 милиона динара), као и програме подршке породици и деци од интереса за Град Нови Сада, као што су: подршка деци и породицама са децом из социјално осетљивих група, подршка деци са сметњама у развоју и њиховим породицама и друге врсте подршке које реализују удружења грађана (за које је планирано 2,0 милиона динара) и програме рада социјално-хуманитарних, стручних и других организација и удружења грађана у овој области од интереса за Град (репрезентативна удружења слепих, слабовидних и глувих особа, особа оболелих од параплегије, дистрофије и сродних обољења, церебралне и дечије парализе и мултипле склерозе, ментално недовољно развијених особа, инвалида рада, бораца, цивилних инвалида рата, ратних војних инвалида и ратних и мирнодопских војних инвалида), али и посебне програме и пројекте које реализују хуманитарне организације и удружења грађана који пружају услуге дневне подршке у заједници за стара лица, за особе са инвалидитетом, лечене зависнике и друге кориснике, у циљу унапређења положаја ових корисника и чланова њихових породица, за које су планиране дотације у укупном износу од 45,0 милиона динара, док су осталим удружењима грађана која реализују програме подршке за самосталан живот особама са инвалидитетом планиране дотације у износу од 5,0 милиона динара.

Планираним дотацијама у износу од 2,3 милиона динара у разделу исте Управе финансираће се и програм обележавања "Дечије недеље", заправо разноврсне активности за време одржавања ове манифестације, која је уведена чланом 73. Закона о друштвеној бризи о деци ("Службени гласник РС", бр. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 48/94, 25/96, 29/01, 16/02 - др. закон, 62/03 - др. закон, 64/03 - испр. др. закона, 101/05 - др. закон, 18/10 - др. закон и 113/17 - др. закон) и организује се сваке године у првој недељи октобра, ради подстицања и организовања разноврсних културно-образовних, рекреативних и других манифестација посвећених деци и предузимања других мера за унапређивање развоја друштвене бриге о деци и породици, а ближе је уређена Одлуком о правима на финансијску подршку породици са децом ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 68/17, 42/18, 58/19, 54/20, 61/22 и 35/23) и Правилником о начину и поступку доделе средстава из буџета Града Новог Сада за реализацију програма обележавања манифестације "Дечија недеља" на нивоу Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 40/17).

Дотацијама у функцији заштите животне средине у износу од 32,95 милиона динара учествоваће се, у складу са Правилником о суфинансирању програма и пројеката из области заштите животне средине ("Службени лист Града Новог Сада", број 45/14), у финансирању програма и пројеката удружења у области заштите животне средине, са седиштем на територији Града Новог Сада, који доприносе јачању свести о потреби и значају заштите животне средине, а биће одабрани на јавном конкурс за доделу средстава за суфинансирање програма и пројеката из области заштите животне средине на територији Града Новог Сада за 2024. годину, који се односе на подстицање, усмеравање и популаризацију заштите животне средине (организовањем предавања, скупова, трибина, кампова, еко-радионица и других пригодних активности и манифестација на ову тему) и на унапређивање образовања о одрживом развоју и заштити животне средине, заштићеним природним добрима, обновљивим изворима енергије, рециклажи, поступању са отпадом и очувању, заштити и унапређењу основних природних ресурса (ваздух, вода, земљиште, шуме) и потом укључени у Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине за 2024. годину, у складу с којим ће бити и реализовани.

Дотације које се обезбеђују за финансирање редовног рада политичких субјеката чији су кандидати изабрани за одборнике скупштине јединице локалне самоуправе, планирају се у складу са Законом о финансирању политичких активности ("Службени гласник РС", број 14/22), применом одредбе члана 16. овог закона, сагласно којој су средства којима се финансира редован рад политичких странака, које имају одборнике у Скупштини Града Новог Сада одређена на нивоу од 0,105% пореских прихода буџета Града Новог Сада за 2024. годину, у оквиру извора 01 – Општи приходи и примања буџета, то јест у износу од 29,3 милиона динара, а распоред ових средстава по политичким субјектима врши се у складу са истим Законом. Иако основу за утврђивање расхода за рад политичких странака представљају порески приходи, дотације политичким субјектима одобравају се као апропријација у одлуци о буџету и не мењају се у складу са остварењем пореза или извршавањем расхода током буџетске године.

За финансирање редовне делатности националних савета националних мањина планиране су дотације невладиним институцијама у износу од 8,4 милиона динара. Финансирање рада националних савета националних мањина уређено је Законом о националним саветима националних мањина ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 20/14 - Одлука УС, 55/14 и 47/18), којим је одређено да се средства за финансирање делатности националних савета обезбеђују у буџету на свим нивоима власти, из донација и осталих прихода, а на локалном нивоу (дакле, из буџета јединица локалне самоуправе) обезбеђују се одлуком о буџету јединице локалне власти, а критеријуме за расподелу средстава из буџета ближе уређује

јединица локалне самоуправе. Сагласно Закону, средства се, у складу са одлуком надлежног органа, распоређују националним саветима који имају седиште на територији Града Новог Сада и оним националним саветима који представљају националне мањине чији је језик и писмо у службеној употреби у Граду Новом Саду. Средства за финансирање редовне делатности националних савета националних мањина обезбеђују се Националном савету ашкалијске националне мањине, Националном савету египатске националне мањине и Националном савету грчке националне мањине, који имају седиште на подручју Града Новог Сада и Националном савету мађарске националне мањине, Националном савету русинске националне мањине и Националном савету словачке националне мањине чији је језик и писмо у службеној употреби на територији Града Новог Сада.

Дотацијама из буџета финансираће се и услуге противпожарне заштите, за које је надлежна Градска управа за комуналне послове планирала средства у укупном износу од 19,0 милиона динара. Део ових средстава у износу од 15,0 милиона динара планиран је на основу Закона о добровољном ватрогаству ("Службени гласник РС", број 87/18)¹ за финансирање добровољног ватрогаства, реализацијом пројеката и програма из ове области који су од јавног интереса, као и учешћа добровољних ватрогасних јединица у спровођењу заштите од пожара и спасавања људи и имовине на територији Града Новог Сада, док је износ од 4,0 милиона динара планиран код исте Управе за потребе Ватрогасног савеза Града Новог Сада, будући да је део надлежности Градске управе за комуналне послове у погледу обучавања и делимичног опремања јединица цивилне заштите опште намене, делегиран Савезу, на основу Протокола о сарадњи у циљу спровођења мера цивилне заштите на територији Града Новог Сада, број 352-1/2022-123-II од 16. марта 2022. године који је закључен између Градоначелника Града Новог Сада и Ватрогасног савеза Града Новог Сада.

Дотације у области здравства планиране су, сагласно Уредби о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења ("Службени гласник РС", број 16/18), у укупном износу од 14,7 милиона динара, који ће бити изабрани путем јавног конкурса, а којима ће се финансирати, у складу са Правилником о начину и поступку доделе средстава из буџета Града Новог Сада за програме и пројекте из области здравства ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 9/12, 3/14, 27/14, 9/19 и 40/21), програми и пројекти удружења, задужбина и фондација у области јавног здравља, који су од изузетног значаја за Град Нови Сад јер доприносе промоцији здравља и превенцији болести, као што су: Промотивно-превентивни програм јавно-здравствене заштите (за који је планиран износ од 7,0 милиона динара), Програм превенције болести зависности који се уводи уместо Програма превенције злоупотреба дрога јер ће се овим програмом омогућити финансирање пројеката који се баве и превенцијом бихевиоралних, а не само хемијских облика болести зависности, попут превенције зависности од коцкања и игара на срећу,

¹ Одредбом члана 32. Закона о добровољном ватрогаству уређено је да се добровољном ватрогасном друштву и савезима могу доделити финансијска средства из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма који су од јавног интереса. У складу са наведеном одредбом Закона, ова средства су намењена за финансирање пројеката и програма, програмских активности и трошкова реализације пројеката и програма за 2024. годину добровољних ватрогасних друштава и савеза на територији Града и додељиваће се путем јавног позива или конкурса.

Поступак за доделу средстава за финансирање удружења из области добровољног ватрогаства спровешће се у складу са прописима којима се уређује додела средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса (Уредба о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења, објављена у "Службеном гласнику РС", број 16/18).

прекомерне употребе интернета и играња игрица (како на интернету, тако и у објектима - online/offline), за који су опредељена средства у износу од 3,7 милиона динара и Програм превенције HIV/AIDS-a, за који су планиране дотације у износу од 1,0 милион динара. Овим предлогом одлуке планирана су и средства у износу од 3,0 милиона динара за нови програм - Програм менталног здравља, који реализују удружења, задужбине и фондације, а којим ће се омогућити унапређење доступне подршке за особе са проблемима менталног здравља и чланове њихових породица, едуковање грађана о важности менталног здравља и услугама у заједници, као и дестигматизација теме менталног здравља и особа са проблемом менталног здравља. Потреба финансирања оваквог програма произилази из програма и стратегија Владе РС, као и анализе здравственог стања становништва Града Новог Сада, по којој је потребно обратити посебну пажњу на препознавање менталних поремећаја, јер ментални поремећаји утичу на функционисање јединке и на читаву заједницу и представљају огроман економски и социјални терет.

Дотације су планиране и за Пројекат омасовљења добровољног давалаштва крви, који реализује Црвени крст Новог Сада - Градска организација, сагласно Закону о Црвеном крсту Србије ("Службени гласник РС", број 107/05), а у складу са планираним активностима на подизању свести о култури добровољног давалаштва крви код становништва Града Новог Сада, за које је намењено 520,0 хиљада динара.

За дотације, односно средства која се уплаћују у Фонд "Меланија Бугариновић", код Градске управе за имовину и имовинско-правне послове планиран је износ од 5,0 милиона динара, који ће бити обезбеђен из средстава која се остварују од давања у закуп легата у Београду, по основу Уговора о поклону, број: Р.273/78 од 30. марта 1978. године (средства се уплаћују у Фонд у целокупном годишњем износу остварене закупнине).

Дотације Организацији резервних војних старешина Града Новог Сада, у коју су удружене резервне војне старешине Војске Републике Србије настањене у Граду Новом Саду, планиране су, сагласно Правилнику о начину и поступку остваривања права на доделу средстава из буџета Града Новог Сада за програме из области одбране и области противпожарне заштите ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 5/06 и 8/09), у раз делу надлежне Градске управе за опште послове у износу од 1,25 милиона динара, којим ће бити финансирана реализација Програма рада Организације резервних војних старешина Града Новог Сада, у складу са којим ова организација врши обуку, оспособљавање и информисање резервних војних старешина, организује сусрете резервних војних старешина у циљу развијања и унапређивања цивилно-војних односа и сарадње и популарисања професионалног војног позива.

Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате, који су, такође, сврстани у ову категорију расхода, као група са шифром 482, планирани су у износу од 214,2 милиона динара, због чега чине 0,5% укупних средстава из буџета за 2024. годину, а за обавезе директних и индиректних буџетских корисника на име пореза, обавезних (градских, републичких и других административних) такси (за оверу уговора), судских такси, за регистрацију возила, за накнаду за коришћење аутопутева, новчане казне (републичке, покрајинске и градске), за пенале и др. Највећи део ових средстава (205,0 милиона динара) распоређен је код Градске управе за имовину и имовинско-правне послове, за измирење обавеза за порез на додату вредност у оквиру редовног рада Управе и посебне накнаде за заштиту и унапређење животне средине, од чега је износ од 5,0 милиона динара намењен за плаћање такси за утужење, републичке и градске административне таксе, таксе за извршитеље, таксе за озакоњење, као и за плаћање обавезних такси по захтеву ликвидационог управника ЈП "Пословни простор" Нови Сад - у ликвидацији. Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције планирала је 2,6

милиона динара, највише за потребе плаћања пореза на додату вредност, у складу са законом и за плаћање обавезних (судских) такси. Служба за заједничке послове проценила је да су јој за ове расходе потребна средства у износу од 900,0 хиљада динара, а Градска управа за саобраћај и путеве планирала је 550,8 хиљада динара за ову групу расхода, од чега за новчане казне 545,8 хиљада динара, а за остале порезе 5,0 хиљада динара. Дирекција за робне резерве је за ову групу расхода планирала 440,0 хиљада динара, за потребе плаћања пореза на додату вредност, пре свега, а затим и плаћања обавезних такси по извршним решењима судова и других такси у вези са пословањем Дирекције.

И индиректни корисници планирали су средства за ове намене: установе културе 2,05 милиона динара, Предшколска установа 1,15 милиона динара, док је Туристичка организација планирала 800,0 хиљада динара за републичке, покрајинске, градске и друге таксе (за таксе за ISBN¹ и CIP² бројеве).

Новчане казне и пенали по решењу судова, у оквиру исте категорије расхода (шифра 483), планирани су у износу од 238,14 милиона динара, који чини 0,6% укупних средстава из буџета, а који је, у поређењу са планом ових расхода у 2023. години, мањи за 58,1%. Овај износ намењен је за трошкове парничног поступка, односно обавезе исплате накнада по судским решењима, то јест трошкова који произилазе из правоснажних пресуда, којима се утврђује накнада штете проузроковане рупама и другим оштећењима на коловозу, накнада за експроприсане објекте, као и накнада за преузета земљишта, са припадајућим законским каматама и трошковима по основу судских поступака који се воде код надлежних судова и друге накнаде по изгубљеним споровима, укључујући и плаћања судских поравнања на основу решења суда, односно правоснажне исправе. Од овог износа, највећи део је планиран код Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције, која је износ по овом основу од 151,0 милион динара планирала у Програму уређивања грађевинског земљишта, за финансирање судских трошкова, камата, новчаних казни и других трошкова насталих у току судских поступака и поступака принудне наплате, док је Градска управа за имовину и имовинско-правне послове за ову намену планирала 15,0 милиона динара за обрачунате камате и трошкове поступка по правоснажним судским пресудама, као и за потребе измирења обавеза које се односе на ЈП "Пословни простор" Нови Сад - у ликвидацији и друге, а које су настале по основу изгубљених судских спорова.

Остатак средстава планираних за новчане казне и пенале по решењу судова, то јест за обавезе по судским решењима, распоређен је код осталих директних корисника, највише (56,0 милиона динара) код Градске управе за комуналне послове, а за трошкове судског поступка и остале трошкове који произилазе из судских пресуда, које су везане за надлежност Градске управе за комуналне послове по члану 8. Одлуке о градским управама Града Новог Сада.

¹ Међународни стандардни књижни број (енгл. *International Standard Book Number*, ISBN) јединствени је идентификатор књига и других омеђених публикација без обзира на медијум (папир, компакт диск...) на којем се објављују. ISBN број (међународни стандардни број књиге) је јединствени идентификатор за књигу, а издаје га агенција за регистрацију ISBN броја.

² CIP - *Cataloguing in Publication* - Каталогизација у публикацији је јединствен запис који добијају публикације у штампаној или електронској форми и приказују информације о библиографском садржају дате публикације. Каталогизације у Србији извршавају Народна библиотека Србије са седиштем у Београду, док за издаваче из Војводине то чини Библиотека Матице српске из Новог Сада

Градска управа за инспекцијске послове планирала је 1,5 милиона динара имајући у виду могућност плаћања трошкова поступка, нематеријалне штете и других трошкова везаних за судске поступке у току, док је Градска управа за урбанизам и грађевинске послове, за плаћање накнада за изгубљене спорове у поступцима за које је надлежна, планирала 700,0 хиљада динара, а Дирекција за робне резерве је за обавезе по извршним судским решењима по основу судских поступака које води код надлежних судова планирала средства у износу од 300,0 хиљада динара.

Предшколска установа је за ову групу расхода планирала 10,1 милион динара, а установама културе је планиран износ од 1,1 милион динара у разделу надлежне Градске управе за културу, док је Туристичка организација планирала 500,0 хиљада динара.

Накнада штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока (у економској класификацији расхода шифра 484) планирана је, према предлогу Градске управе за комуналне послове, у износу од 7,3 милиона динара којим ће се финансирати санирање штета насталих природном и другом незгодом, у складу са материјалним могућностима, као и друге потребе заштите и спасавања у ванредним ситуацијама на територији Града Новог Сада, у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", број 87/18) и предлогу.

Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа (по економској класификацији расхода шифра 485) планирана је у износу од 238,3 милиона динара. Од укупног износа за ове накнаде, код Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције планирано је 106,8 милиона динара у Програму уређивања грађевинског земљишта, од чега је у оквиру функције Друмског саобраћаја, за финансирање накнада штете и других трошкова насталих у току судских поступака и поступака принудне наплате по споровима које је Град Нови Сад или ЈП "Завод за изградњу Града" у Новом Саду изгубио на основу неадекватног одржавања саобраћајних површина на територији Града и приградских насеља и по споровима за отуђено грађевинско земљиште планирано 106,0 милиона динара, а 800,0 хиљада динара је у истом Програму, али у функцији Развоја заједнице, планирано за накнаду трошкова по решењима Комисије за заштиту права понуђача у поступцима јавних набавки и друге накнаде штете, док је код Градске управе за комуналне послове планирано 110,0 милиона динара, а за обавезе на име исплате накнада по правоснажним судским пресудама, као и накнада у поступку мирног решавања спорова које су везане за надлежност Градске управе за комуналне послове. Градска управа за имовину и имовинско-правне послове за ове накнаде је планирала 15,0 милиона динара, углавном због накнаде штете у судским споровима, по правоснажним решењима, који се односе на ЈП "Пословни простор" Нови Сад - у ликвидацији, за које је опредељен износ од 14,5 милиона динара, док је 500,0 хиљада динара намењено за измирење трошкова по поднетом захтеву за заштиту права понуђача, а по донетој одлуци од стране Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, као и друге штете нанете од стране државних органа. Градска управа за културу планирала је за потребе својих индиректних корисника – установа културе (Позориште младих и "Атеље 61") средства за ове намене у износу од 684,6 хиљада динара, док је Туристичка организација планирала 240,0 хиљада динара за измирење трошкова по поднетом захтеву за заштиту права подносиоцу захтева, а по донетој одлуци од стране Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки.

3.8 Средства резерве, са шифром 49 у економској класификацији расхода, која су распоређена у разделу Градске управе за финансије (с обзиром на законску одредбу по којој овај орган управе предлаже њихову употребу, као и на Одлуку о градским управама Града Новог Сада, сагласно којој се у Градској управи за финансије обављају послови који се односе на употребу средстава текуће и сталне резерве), планирана су у складу са одредбама Закона о буџетском систему, као део укупних прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за буџетску годину, који се у буџету не распоређује унапред, већ се користи за одређене намене током буџетске године, као текућа или стална буџетска резерва, у зависности од намене ових средстава.

Износ средстава текуће и сталне буџетске резерве је законом лимитиран, с обзиром на одредбу члана 69, односно 70. Закона о буџетском систему, сагласно којима се у текућу буџетску резерву издваја највише до 4%, а у сталну буџетску резерву до 0,5% укупних прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за буџетску годину. Сходно томе, за текућу буџетску резерву, која ће се користити за непланиране или недовољно планиране сврхе, планирано је 803,15 милиона динара, а за сталну резерву, која је, у складу са овим законом, планирана и исказана као посебна апропријација, планирано је 20,0 милиона динара, за намене утврђене Законом, дакле, на име учешћа Града у отклањању последица ванредних околности, као што су земљотрес, поплава, суша, пожар, еколошка катастрофа и друге елементарне непогоде, односно други ванредни догађаји који могу да угрозе живот и здравље људи или проузрокују штету већих размера, тако да укупно планирана средства резерве износе 823,15 милиона динара, због чега у структури укупних расхода и издатака из средстава из буџета за 2024. годину учествују са 1,9%.

Имајући у виду да је Законом одређено да надлежни извршни орган локалне власти доноси, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије, решење о употреби текуће буџетске резерве, као и решење о употреби средстава сталне буџетске резерве, предложеном одлуком о буџету Града за 2024. годину, за надлежни извршни орган који ово решење доноси одређен је Градоначелник, као наредбодавац за извршење буџета.

О употреби, односно коришћењу буџетске резерве, које подразумева административне трансфере из буџета, саставља се извештај који се, сагласно важећим прописима¹, доставља скупштини локалне власти, уз завршни рачун буџета те анализа овог извештаја показује на који начин је извршна власт користила средства резерви.

¹ члану 3. Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова ("Службени гласник РС", бр. 18/15, 104/18, 151/20, 8/21, 41/21, 130/21 и 17/22) и члану 7. Уредбе о буџетском рачуноводству ("Службени гласник РС", бр. 125/03, 12/06 и 27/20)

3.9 У Контном плану за буџетски систем (који чине економске класификације прихода и примања и расхода и издатака) класом 5 означени су **издаци за нефинансијску имовину**, који, у смислу Закона о буџетском систему, представљају капиталне пројекте.

Капитални пројекти су (чланом 2. тачка 21а овог закона) дефинисани као "пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које су саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса".

Капиталним пројектима се, путем изградње и капиталног одржавања грађевинских објеката инфраструктуре и улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, увећава имовина Републике Србије, односно локалне власти.

У складу са Законом о буџетском систему планирани капитални издаци се исказују за три године, у општем делу одлуке о буџету локалне власти, без обзира да ли се капитални пројекти уговарају фазно по годинама или корисник преузима обавезе по уговору који захтева плаћање у више година.

Тако су у члану 9, у Општем делу предложене одлуке о буџету, укупни издаци за нефинансијску имовину исказани у посебном прегледу планираних капиталних издатака буџетских корисника за 2024. и наредне две буџетске године, како је одређено чланом 28. Закона о буџетском систему, којим је, како је већ поменуто, ближе уређен садржај буџета (његовог општег и посебног дела и образложења буџета).

Овакав преглед даје могућност корисницима буџета да, поред капиталних издатака за све једногодишње пројекте, односно за пројекте чија реализација траје годину дана, исказу и издатке за вишегодишње капиталне пројекте, које планирају у наредном средњорочном периоду.

Капитални пројекти подразумевају ангажовање значајних средстава и најчешће се финансирају из више извора - зато су у члану 9. предложене одлуке о буџету приказани сви извори финансирања приказаних пројеката.

Капитални пројекат може бити заједнички пројекат, када се спроводи од стране два или више корисника буџетских средстава, јавних предузећа, односно других корисника јавних средстава, који својим споразумом уређују међусобне односе, то јест права и обавезе у вези са реализацијом капиталног пројекта.

Према прописаној економској класификацији издатака у Контном плану за буџетски систем, средства за капиталне пројекте планирају се на контима категорија 51, 52 и 54.

У Табели 5, која капиталне пројекте посматра са становишта прописане економске класификације расхода и издатака, приказани су подаци о планираним средствима за улагања у нефинансијску имовину (која обухвата, између осталог, основна средства, залихе и природну имовину - економске категорије 51, 52 и 54), за која су овим предлогом одлуке опредељена средства у укупном износу од 9.253,4 милиона динара, што чини 21,9% укупних средстава из буџета за 2024. годину. Овај износ односи се, пре свега, на издатке за основна средства, за које је планирано 8.389,9 милиона динара, док је остатак средстава распоређен на осталу нефинансијску имовину и то: за природну имовину 849,5 милиона динара и за залихе 14,0 милиона динара.

У структури планираних издатака за основна средства највеће је учешће издатака за **зграде и грађевинске објекте** (економска класификација 511), који су планирани у износу од 7.071,2 милиона динара, док су **машине и опрема** (економска класификација 512), планирани у износу од 347,3 милиона динара, **остале некретнине и опрема** (економска класификација 513) у износу од 606,0 милиона динара, **култивисана имовина** (економска класификација 514) у износу од 1,0 милион динара и **нематеријална имовина** (економска класификација 515) планирана је у износу од 364,4 милиона динара.

Од укупног износа планираних средстава за групу издатака 511, највећи део (чак 62,8% или 4.443,5 милиона динара) распоређен је код Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције, која и у 2024. години планира интензивну инвестициону активност, то јест бројне капиталне пројекте у функцији друмског саобраћаја и развоја заједнице у оквиру Програма уређивања грађевинског земљишта за 2024. годину.

Планираним средствима финансираће се, пре свега, редовне програмске активности на управљању и одржавању саобраћајне инфраструктуре, које обухватају откуп зграда и других објеката при прибављању земљишта за изградњу инфраструктурних објеката, радове на опремању појединачних локалитета објектима инфраструктуре на територији Града по појединачним захтевима инвеститора, као и радове на изградњи саобраћајних површина са пратећом инфраструктуром на више локалитета у Новом Саду и друге радове (радови на изградњи бициклистичке стазе на деоници Нови Сад – Руменка – Ирмово – Кисач – Ченеј – 1. деоница Нови Сад – мост на каналу ДТД ка Ирмову, изградња водовода и канализације у Петроварадину, изградња канализационе мреже у Адицама, измештања далековода за потребе Регионалне депоније у Новом Саду и др.) у овом Програму, за које је планирано укупно 2.731,0 милион динара, док је 301,5 милиона динара предвиђено за пројектно планирање, а за израду техничке документације са техничком контролом радова на изградњи и уређењу саобраћајних и осталих јавних површина на више локалитета у Граду и потребне документације за бројне друге пројекте који се планирају у оквиру опремања улица и појединачних локалитета на територији Града.

Поред описаних активности, поменути Програмом предвиђен је и наставак раније започетих пројеката у функцији Друмског саобраћаја те су и средства за њихову реализацију планирана, у већем или мањем износу, у оквиру Програма уређивања грађевинског земљишта за 2024. годину и то: за наставак активности на партерном уређењу дела градског језгра у Новом Саду планирано је 781,5 милиона динара; за уређење јавних површина Кинеске четврти, које је започето у ранијем периоду у оквиру пројекта "Нови Сад 2021 - Европска престоница културе" и наставак активности на изради пројектно-техничке документације за инфраструктурно уређење око Културне станице "Ново насеље" у оквиру истог пројекта, планирано је 3,2 милиона динара; за инфраструктурно опремање локалитета Радио-телевизије Војводине, тачније наставак активности на изради пројектно-техничке документације санације сутерена помоћних објеката и изградње гараже у саставу објекта RTV-а, планирано је 3,3 милиона динара, а за почетак радова на изградњи новог моста преко Дунава на траси некадашњег моста Франца Јозефа, приступних саобраћајница и пратеће инфраструктуре и израду пројектно-техничке документације за изградњу моста планирано је 76,6 милиона динара.

Истим програмом (Програмом уређивања грађевинског земљишта за 2024. годину), али у функцији Развоја заједнице, планирани су и пројекти изградње канализације отпадних вода у насељеним местима: Ветерник и Руменка. Тако је за завршетак радова на изградњи канализационе мреже у делу насељеног места Ветерник, тачније исплату преосталих обавеза за пројектно-техничку документацију за изградњу канализације отпадних вода у Ветернику, планирано 2,7 милиона динара, док је за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода у Руменки планирано 102,4 милиона динара (изградња овог постројења представља предуслов за изградњу канализационе мреже и приључење појединачних корисника на систем канализације).

Поред ових пројеката, поменути Програмом уређивања грађевинског земљишта за 2024. годину предвиђена је и изградња у оквиру активности које се односе на управљање грађевинским земљиштем, у истој функцији Развоја заједнице. За ове активности у Програму су планирана средства у износу од 73,5 милиона динара, којима ће се финансирати изградња и реконструкција спортских и рекреационих терена и дечијих игралишта на територији Града и приградских насеља, партерно уређење са пратећом инфраструктуром и израда постаментa и постављање Споменика апотеозе српске Војводине, уређење микролокација у оквиру блоковских површина, реконструкција спортских терена код Средње машинске школе и друго, док је износ од 1,4 милиона динара планиран за израду техничке документације Спомен обележја чесме олимпијца, као и техничке документације постаментa и партерног уређења за Споменик апотеозе српске Војводине.

У функцији развоја заједнице су и пројекти планирани истим Програмом (Програмом уређивања грађевинског земљишта за 2024. годину) који се односе на Програм – Развој спорта и омладине у износу од 233,8 милиона динара.

У оквиру истог Програма, а у функцији Уличне расвете, планирано је 170,6 милиона динара, за изградњу и адаптацију јавног осветљења на територији Града и реконструкцију јавног осветљења насеља Боцке и дела насеља Чардак у Сремској Каменици и за пројектно планирање, односно за пројектно-техничку документацију јавног осветљења на територији Града Новог Сада и приградских насеља.

Градска управа за имовину и имовинско-правне послове планирала је за ову групу издатака 1.251,14 милиона динара, пре свега за активности и пројекте у функцији развоја заједнице, за које је планирано 1.249,7 милиона динара, највише за капитално одржавање зграда и објеката (952,4 милиона динара) и изградњу зграда и објеката (195,1 милион динара), док је за пројектно планирање опредељен износ од 102,2 милиона динара. Тако је за спровођење редовне програмске активности на унапређењу привредног и инвестиционог амбијента, од значаја за локални економски развој, планирано укупно 155,5 милиона динара, ради финансирања радова капиталног одржавања објеката од интереса за Град (радови на фасадама и крововима, радови на халама и радови на дојави пожара у објекту на адреси Жарка Зрењанина 2 и на другим објектима), за које је планирано 85,5 милиона динара, као и пројектног планирања, а за услуге израде пројектно-техничке документације за потребе реконструкције, адаптације и изградње објеката за које је, у складу са важећим прописима о планирању и изградњи, потребна пројектно-техничка документација, израде пројеката изведеног стања са аспекта противпожарне заштите, као и израде осталих пројеката за објекте од интереса за Град, озакоњења - легализације објеката, укњижбе, стручни надзор и друго, за које је опредељено 70,0 милиона динара. Поред извођења инвестиционих и других радова (радова капиталног одржавања и унапређења својстава објеката) на непокретностима у јавној својини Града, планираним средствима за улагања у зграде и грађевинске објекте, ова управа ће финансирати и реализацију других инвестиционих пројеката, који се односе на област културе и спорта,

а који ће допринети њиховом развоју и бољој доступности грађанима. Највећи део средстава (501,6 милиона динара) усмерен је на подршку развоју културе и информисања, а за наставак радова на реконструкцији, санацији и адаптацији објеката у комплексу "Кинеске четврти", у оквиру пројекта "Нови Сад 2021 - Европска престоница културе", укључујући и радове на трафо станици и за прикључке на објектима, за које је планирано 338,0 милиона динара, као и за изградњу Културне станице Ново насеље, у оквиру истог пројекта, за коју планирано готово 146,0 милиона динара, док је за пројектно планирање, везано за исти пројекат, односно стручни надзор над извођењем поменутих радова, планиран износ од 17,6 милиона динара. У оквиру планираних активности на обезбеђивању функционисања локалних спортских установа, а за потребе програма развоја спорта и омладине, 363,7 милиона динара планирано је за наставак радова на подтрибинском простору на стадиону у Руменачкој број 152, у Новом Саду, за трафо станицу и друго у вези са овим објектом, као и за радове на Стадиону Карађорђе, док је 9,6 милиона динара планирано за стручни надзор над извођењем радова. Поред поменутих пројеката, ова управа планира и друге пројекте у 2024. години и средства за њихову реализацију: за наставак изградње објекта намењеног за верске потребе и потребе сахрањивања (капеле) у Руменки и стручни надзор над извођењем радова планирана су средства у износу од 15,1 милион динара, за наставак изградње и стручни надзор при извођењу радова на изградњи новог објекта за потребе ватрогасаца у Футогу, Цара Лазара 13, планирано је 35,2 милиона динара, док је за наставак радова на обезбеђивању простора за потребе месних заједница (због пресељења Месне заједнице у Футогу) укључујући и стручни надзор над радовима, планиран износ од 165,2 милиона динара, којим ће се финансирати наставак радова на реконструкцији, санацији и адаптацији са надоградњом једног дела објекта и реконструкција постојеће мултифункционалне сале са уређењем припадајућег дворишта.

У функцији Стамбеног развоја, код ове управе планирано је 1,5 милиона динара, а за потребе регулисања имовинских односа и решавања стамбених потреба, односно куповине станова за извршење обавезе Града за пресељење носиоца станарског права из стана у својини грађана, уколико се за то укаже потреба, то јест утврди обавеза правоснажном одлуком, донетом у управном односно судском поступку, сагласно Закону о становању и одржавању зграда ("Службени гласник РС", бр. 104/16 и 9/20 – др.закон), али и за куповину зграда и објеката за извршење обавеза Града у оквиру стамбене подршке, као и за пројектно планирање, то јест прибављање потребне документације у поступку легализације, за потребе озакоњења станова у јавној својини Града Новог Сада, с обзиром на обавезу озакоњења имовине – станова, а све у циљу увећања стамбеног фонда Града Новог Сада.

Издатке за зграде и грађевинске објекте планирала је и Градска управа за комуналне послове у укупном износу од 127,1 милион динара, који је већим делом намењен за функцију управљања отпадом, то јест за изградњу постројења за рециклажу грађевинског отпада у складу са Регионалним планом управљања отпадом за Град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беоцин, Жабаљ, Србобран, Темерин и Врбас, за период 2019 – 2028. године ("Службени лист Града Новог Сада", број 29/20) и утврђеним мерама, активностима и роковима у Акционом плану за имплементацију плана управљања отпадом, за коју је опредељен износ од 117,0 милиона динара, а што ће допринети адекватном поступању са грађевинским отпадом, по принципу циркуларне економије за унапређење система управљања отпадом. Ова управа је планирала и издатке у функцији услуга противпожарне заштите, у складу са чланом 96. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама¹ ("Службени гласник

¹ Чланом 96. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама је дефинисано да "набавку, постављање и одржавање сирена обезбеђује јединица локалне

РС", број 87/18), за које су опредељена средства у износу од 10,1 милион динара, којима ће се финансирати израда пројектне документације за изградњу система за јавно узбуњивање (наставак реализације).

Издатке за зграде и грађевинске објекте планирала је и Предшколска установа у укупном износу од 175,7 милиона динара, који је распоређен у разделу надлежне Градске управе за образовање, а на име изградње и реконструкције објеката Предшколске установе (доградње објекта у Ковиљу и реконструкције објекта на Клисанском путу) и редовног капиталног одржавања више објеката Установе.

Код установа културе је за ову групу издатака, а за потребе капиталног одржавања зграда и објеката, распоређено 22,9 милиона динара, према предлогу установа: Новосадског позоришта (који планира реконструкцију три дела објекта (због појаве влаге у зидовима, настале услед прокишњавања и недостатка хидроизолације) и за те радове средства у износу од 7,0 милиона динара, како би се обезбедио безбедан и хигијенски адекватан радни простор); Културног центра "Младост", Футог (који планира средства за реконструкцију крова, чиме би се решило питање санације кровне конструкције, као и средства за замену седишта и итисона, као и постојећег слоја подног материјала новим слојем армираног бетона, у згради у улици цара Лазара, у укупном износу од 8,0 милиона динара) и Установе за културу и образовање Културни центар "Кисач", Кисач (која планира 7,3 милиона динара за радове на замени и поправци крова дела Етно куће у Кисачу и 600,0 хиљада динара за прикључак на канализацију, водоводну и електричну мрежу).

Ипак, највећи део средстава планираних за ове издатке у разделу надлежне Градске управе за културу односи се на изградњу зграда и објеката и финансирање пројектног планирања поводом реализације пројекта уређења Алмашког краја у Новом Саду, коју планира Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада, као један од носилаца посла, који управља Пројектом, а који заједнички инвестирају и реализују Град Нови Сад и Аутономна покрајина Војводина, Покрајинска влада, у складу са законом којим се уређује заштита и коришћење културних добара и утврђују услови за обављање делатности заштите културних добара, с обзиром на то да је Алмашки крај заштићена културно-историјска целина, за чију је обнову неопходна реконструкција и изградња саобраћајних површина са јавним осветљењем и комуналне инфраструктуре, односно реконструкција водоводне мреже на Подбари у Новом Саду, као и обнова фасада и кровова, а за трошкове извођење радова и стручног и конзерваторског надзора у 2024. години планирана су средства у износу од 661,8 милиона динара.

Градска управа за заштиту животне средине планирала је укупно 381,8 милиона динара за зграде и грађевинске објекте, од чега је износ од 256,9 милиона динара намењен за реализацију пројекта "Паркови на територији Града Новог Сада", која обухвата издатке за уређење паркова: "Парка код СПЕНС-а" (за измирење обавеза по основу радова на уређењу и опремању овог парка и стручни надзор над извођењем радова, у износу од 183,3 милиона динара, измирење обавеза по уговорима за припремање, односно опремање земљишта, у укупном износу од 30,0 милиона динара и услуге израде и техничке контроле пројектно-техничке документације за изградњу бунара у парку, укључујући и стручни надзор над хидро-геолошким истраживањима, у износу од 8,0 милиона динара), као и Универзитетског парка (за услуге израде пројектно-техничке документације реконструкције, уређења и опремања парка, са техничком контролом и услуге израде и техничке контроле пројектно-техничке документације за изградњу бунара за потребе парка, са стручним надзором над хидро-геолошким истраживањима, у износу од 15,7 милиона динара) и Парка на Телепу

(за услуге израде и техничке контроле пројектно-техничке документације за парк у износу од 12,0 милиона динара). Ова управа је планирала и издатке за реализацију пројекта Мере енергетске ефикасности у износу од 12,5 милиона динара, ради наставка радова на унапређењу енергетске ефикасности Основне школе "Бранко Радичевић" у Новом Саду, улица Футошка број 5 и израде пројектно-техничке документације за радове на унапређењу енергетске ефикасности у објектима од јавног значаја на територији Града Новог Сада, док је 103,0 милиона динара планирано за радове на унапређењу енергетске ефикасности Средње машинске школе у Новом Саду, са стручним надзором над извођењем радова, у складу са Програмом енергетске ефикасности Града Новог Сада за период 2022-2024. године ("Службени лист Града Новог Сада", број 26/22) и Планом енергетске ефикасности Града Новог Сада за 2024. годину.

У оквиру спровођења активности на управљању заштитом животне средине планирана су средства за зграде и грађевинске објекте у износу од _ милиона динара, ради финансирања наставка реализације израде пројектно-техничке документације за рециклажно двориште на јавним зеленим површинама на територији Града Новог Сада, а износ од 7,5 милиона динара за услуге израде пројектно-техничких документација за зграде и остале објекте које су у функцији очувања животне средине, док је 780,0 хиљада динара планирано за преузете обавезе и односе се на наставак реализације израде пројектовање заливних система на јавним зеленим површинама на територији Града Новог Сада.

Градска управа за социјалну и дечију заштиту планирала је средства у износу од 7,3 милиона динара, која су намењена за наставак израде пројектно-техничке документације за изградњу нових објеката при Центру за социјални рад Града Новог Сада, намењених за пружање услуга социјалне заштите, на основу Одлуке о прибављању непокретности у јавну својину Града Новог Сада, путем изградње два нова објекта јавне намене од посебног значаја за Град Нови Сад, намењена за пружање услуга социјалне заштите ("Службени лист Града Новог Сада", број 33/21). Поред тога, у складу са најављеним изменама Закона о социјалној заштити, очекује се увођење обавезе за јединицу локалне самоуправе да, поред организационог раздвајања послова који се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе, и просторно одвоји објекте у којима се те услуге реализују, због чега постоји потреба за изградњом нових објеката у Граду намењених за пружање услуга социјалне заштите које се финансирају из буџета Града.

За **машине и опрему** (економска класификација 512) планирана су средства у износу од 347,3 милиона динара, који је већим делом распоређен код Службе за заједничке послове, која је за набавку опреме за све директне кориснике планирала износ од 168,8 милиона динара, док је планирани износ за ове издатке у разделу Градске управе за комуналне послове у висини од 38,5 милиона динара намењен за набавку опреме за јавну безбедност, у складу са Законом о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др.закон)¹, у оквиру Програма коришћења средстава за заштиту од пожара за 2024. годину, односно за набавку ватрогасног возила - аутоцистерне са опремом, једног ватрогасног возила (теретног) са мануелним мењачем и једног ватрогасног возила са аутоматским мењачем, набавку опреме за везу, техничке опреме, опреме за гашење, опреме за одвођење дима (електро вентилатор са додацима за пену) и друге опреме

¹ Законом о заштити од пожара је одређено да јединица локалне самоуправе, у оквиру надлежности утврђених Уставом и законом, организује и обезбеђује услове за спровођење мера заштите од пожара и пружање помоћи код отклањања, односно ублажавања последица проузрокованих пожаром и доноси акта за унапређење стања заштите од пожара.

за потребе Ватрогасне спасилачке јединице Нови Сад, која је у саставу Министарства унутрашњих послова, Сектора за ванредне ситуације.

Код Градске управе за заштиту животне средине за набавку опреме за заштиту животне средине, а у циљу развоја смарт система за мониторинг ваздуха (II фаза) планирано је 45,0 милиона динара, у оквиру Програмом коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине за 2024. годину планиране активности контроле и заштите ваздуха и сузбијање инхалационих алергена .

Код Градске управе за имовину и имовинско-правне послове за набавку опреме планирано је 15,0 милиона динара, а на име набавке опреме у вредности од 2,0 милиона динара за опремање станова за лица којима је потребно стамбено збрињавање, као и административне опреме (у вредности од 12,0 милиона динара) и спортске и друге опреме (вредности од 1,0 милион динара) за потребе спортских хала, базена "Слана бара" и других простора.

Индиректним корисницима је за ову групу издатака распоређено укупно 80,0 милиона динара, највише Предшколској установи 37,0 милиона динара (од чега је 6,0 милиона динара опредељено за опремање објекта у Ковиљу, а остатак средстава за набавку потребне опреме и за све остале објекте Установе: административне и друге опреме у објектима ове установе), док је установама културе распоређено 41,8 милиона динара, а Туристичкој организацији 1,2 милиона динара.

Остале некретнине и опрема (економска класификација 513) планиране су у износу од 606,0 милиона динара, пре свега за Градску управу за грађевинско земљиште и инвестиције, којој је распоређено 590,3 милиона динара, највише у функцији Развоја заједнице, а за постављање подлога и набавку опреме за дечија и спортска игралишта на територији Града и приградских насеља и набавке и уградње урбаног мобилијара (клубе и корпе), као и за реконструкцију фудбалског терена ФК Нови Сад, у спровођењу редовних активности на управљању грађевинским земљиштем, а затим и за набавку и монтажу елемената визуелне комуникације на територији Града, у оквиру спровођења пројекта "Европска престоница културе" (што ће умногоме допринети оријентацији становника Града и туриста), као и за постављање семафора и опреме за детекцију саобраћајних прекршаја на територији Града, у оквиру редовних активности на управљању и одржавању саобраћајне инфраструктуре у функцији друмског саобраћаја.

Код Градске управе за саобраћај и путеве, у оквиру активности на организацији јавног градског и приградског превоза путника, планирано је 15,7 милиона динара, а за постављање 10 електронских информационих дисплеја, који представљају софтверско решење за приказ и управљање информацијама на дигиталним медијима, постављеним на аутобуским стајалиштима, у укупној вредности од 8,4 милиона динара, као и за набавку и постављање надстрешница на аутобуским стајалиштима у складу са Програмом Градског већа Града Новог Сада, с обзиром на одредбе члана 14. Одлуке о јавном превозу путника на територији Града Новог Сада¹, којим је прописано да надстрешницу на аутобуским стајалиштима поставља Градска управа за саобраћај и путеве, на основу програма које доноси Градско веће Града Новог Сада и да се средства за ову намену обезбеђују у буџету Града Новог Сада, а да објекат за продају аутобуских карата, новина, цигарета и друго поставља Јавно градско саобраћајно предузеће "Нови Сад", Нови Сад, у складу са програмом пословања Предузећа. У 2024. години биће довршена набавка и постављање планираних надстрешница по Програму постављања надстрешница на аутобуским стајалиштима на територији Града Новог Сада за градски и приградски превоз путника за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада",

¹ Објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 60/10, 28/14, 69/14 и 74/16, "Сл. гласник РС", бр. 104/17 – одлука УС и "Службени лист Града Новог Сада", бр. 29/18, 48/18, 27/19, 49/19, 61/19, 22/20, 24/21, 27/21-испр, 58/21 и 24/22)

број 4/22) јер ће планираним средствима у износу од 1,3 милиона динара, на име преузетих обавеза из 2023. године, бити финансирана набавка и постављање преосталих 5 надстрешница за 2023. годину, као и набавка и постављање до 20 нових надстрешница на аутобуским стајалиштима на територији Града Новог Сада у вредности од 6,0 милиона динара.

За **култивисану имовину** (економска класификација 514), тачније вишегодишње засаде, код Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције планирана су средства у износу од 1,0 милион динара, која су намењена за финансирање откупа вишегодишњих засада у оквиру споразума о прибављању градског грађевинског земљишта, као и за финансирање накнаде за вишегодишње засаде у току судских поступака и поступака принудне наплате по споровима које је Град Нови Сад или ЈП "Завод за изградњу Града" у Новом Саду изгубио.

За **нематеријалну имовину** (економска класификација 515) планирано је укупно 364,5 милиона динара. Од овог износа 200,0 милиона динара распоређено је у разделу Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције, на име израде просторних и урбанистичких планова, а све у циљу стварања стимулативног пословног амбијента за привреднике и инвеститоре и успостављања пословног окружења које ће омогућити пораст страних и домаћих улагања, док је 30,0 милиона динара код исте Управе намењено за финансирање израде и испоруке скулптуре споменика Апотеоза српске Војводине. Код Службе за заједничке послове планирано је 90,9 милиона динара, због продужења Microsoft лиценсе за потребе органа Града и набавке Васкуп система за податке Града Новог Сада и ЈКП "Информатика", а затим и набавке информационог система за Градску управу за имовину и имовинско правне послове, унапређења и дораде Диспечер плус информационог система, за потребе Градске управе за инспекцијске послове, набавке софтвера за потребе директних корисника, Adobe PRO лиценци и осталих лиценци, дораде и проширења постојећих апликација и друго. Градска управа за заштиту животне средине планирала је 25,0 милиона динара за развој (унапређење) смарт система за мониторинг ваздуха (II фаза), ради реализације активности контроле и заштите ваздуха и сузбијање инхалационих алергена, која је планирана Програмом заштите животне средине Града Новог Сада за период 2015-2024. године ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 22/15 и 59/20) и Планом квалитета ваздуха у Агломерацији "Нови Сад" за период 2022-2026. године (развој смарт система за мониторинг ваздуха, осим што унапређује сам систем мониторинга, обезбеђује и обавештавање о квалитету ваздуха путем интернета у реалном времену), док је Градска управа за саобраћај и путеве, у оквиру реализације активности унапређења безбедности саобраћаја, планирала 6,5 милиона динара, у складу са Програмом коришћења средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима на територији Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 3/23, 14/23 и 40/23).

Преостала средства за ову групу издатака планирана су за потребе индиректних корисника, највише код установа културе (11,8 милиона динара), а за набавку књига, пре свега за Градску библиотеку (за библиотечке огранке), према националним стандардима за планску набавку нових књига и друге библиотечке грађе¹, а затим и за Културни центар Новог Сада и Завод за заштиту споменика културе, као и за откуп ауторских права и набавку лиценци и софтвера за рачунарске програме и антивирус програме код већег броја установа културе. Туристичкој организацији су за ову врсту издатака планирана средства у износу од 300,0 хиљада динара, којима ће се финансирати набавка ауторских права, лиценцираних софтвера и других заштићених ауторских права и интелектуалних својина.

¹ Да би се задовољили минимални захтеви, препорука износи: једна публикација по уписаном кориснику или за око 5% увећање постојећег фонда.

За економску класификацију 52, **залихе**, планирано је 14,0 милиона динара, којима ће се финансирати обнављање робних резерви Града Новог Сада у 2024. години, које се спроводи по посебном годишњем програму Дирекције за робне резерве Града, у складу са Одлуком о образовању робних резерви Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 59/19).

У оквиру **природне имовине** (економска класификација 54) планирана су средства у укупном износу од 849,5 милиона динара, којима ће бити финансирано **земљиште** (шифра економске класификације 541), односно расељавање (које подразумева решавање имовинско-правних послова и прибављање грађевинског земљишта), као и исплата накнада за земљиште по судским одлукама.

3.10 Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине, који представљају одлив средстава, а не текуће расходе, обухватају средства намењена за отплату главнице по основу примљених зајмова од домаћих и страних кредитора и за набавку финансијске имовине - домаће и стране (у смислу Закона о буџетском систему, новчана средства, потраживања, акције и уделе у капиталу правних лица, хартије од вредности и друга улагања у правна лица). С обзиром на одредбу члана 74. став 4. Закона о буџетском систему, сагласно којој "локални орган управе надлежан за финансије, у име надлежног извршног органа локалне власти, одговоран је за рачуноводство примљених зајмова и дугова", у разделу Градске управе за финансије планирана су средства везана за задуживање Града на домаћем и страном финансијском тржишту.

Издаци по овом основу, а на име отплате главнице дуга, планирани су у укупном износу од 432,13 милиона динара, којим ће се у 2024. години измирити доспеле обавезе по задуживању, коришћењем зајма од Европске инвестиционе банке (EIB) за пројекат изградње градског водовода у Новом Саду.

3.11 Расходи и издаци на терет средстава из додатних прихода корисника буџета Града Новог Сада

Већ је речено да су, ради сагледавања додатних прихода корисника, посебно располагања овим средствима од стране буџетских корисника, у овом предлогу одлуке додатни приходи, односно апропријације које се из њих извршавају, исказани у посебној колони, у Општем и Посебном делу одлуке.

У Посебном делу буџета, додатни приходи планирани су, то јест распоређени су само у разделу Градске управе за културу, као јединог директног корисника који у својој надлежности има индиректне буџетске кориснике (а то су установе културе које је основао Град), који, у складу са законом (обављањем изворних активности, продајом роба или наплатом услуга од трећих лица и сл.), остварују и сопствене приходе на свом подрачуну сопствених средстава, то јест приходе из извора финансирања означеног шифром 04, а њиховом расподелом по одговарајућим апропријацијама приказан је начин на који ће ти корисници утрошити планирана "сопствена средства" у 2024. години.

Расходи и издаци који се финансирају из сопствених, то јест додатних прихода код корисника којима закон "дозвољава" остваривање сопствених прихода, морају да буду у висини процењеног остварења ових средстава у 2024. години, ради успостављања равнотеже између планиране приходне и расходне стране, с обзиром на већ поменути законску одредбу да "буџетски приходи и примања морају бити у равнотежи са буџетским расходима и издацима".

За кориснике је исказивање расхода који се финансирају из других извора финансирања (који нису буџетски) посебно важно, с обзиром на то да су у предложеној одлуци о буџету Града Новог Сада предвиђене посебне апропријације за расходе из додатних прихода, а још више зато што се, по овом предлогу, расходи чије је извршење планирано из сопствених извора не могу извршавати на терет буџетских средстава.

* * *

Закон о буџетском систему установио је, сагласно Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, утврђивање резултата пословања као буџетски суфицит, односно дефицит, који се дефинише као "разлика између укупног износа прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине и укупног износа расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине"¹. То је и обавезан део у Општем делу буџета, поред рачуна прихода и расхода, као и рачуна финансирања, који "обухвата примања од продаје финансијске имовине и задуживања, те издатке за набавку финансијске имовине и за отплату кредита и зајмова"². Тако исказан финансијски резултат, главни је показатељ успешности буџета јер показује покриће текућих расхода и издатака, односно колико је текућа потрошња финансирана приходима и примањима текуће године, а у којој мери је зависна од других извора финансирања, попут пренетих средстава из претходне године.

Такав финансијски резултат не презентује, међутим, стварно стање средстава, с обзиром на то да се у исказивању резултата у смислу члана 2. тачка 24. Закона о буџетском систему не узима у обзир износ пренетих неутрошених средстава и нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година (економска класа 3), који се користи за покриће расхода и издатака текуће године, за коју се утврђује резултат нити се узимају у обзир капитални расходи и издаци за нефинансијску имовину, финансирани из кредита и приватизационих примања (класа 6, односно 9). Зато је и планирани финансијски резултат на годишњем нивоу (исказан, у овом случају, као буџетски, односно укупни фискални дефицит) резултат само планирања потрошње на терет примања од задуживања и пренетих неутрошених средстава из ранијих година у финансирању потрошње (расхода и издатака) у 2024. години.

Ради појашњења начина утврђивања резултата, приходи и примања и расходи и издаци буџета приказани су у табели, сачињеној према методологији Међународног монетарног фонда, која омогућава јасан преглед резултата који се очекује (у овом случају дефицита), а која се састоји из два дела:

Део **А** обухвата "Рачун прихода и расхода", односно приходе и примања по основу продаје нефинансијске имовине, као и расходе и издатке по основу набавке нефинансијске имовине буџета. Приходи су, по свом карактеру, подељени на пореске и непореске и трансфере, а у оквиру ових категорија, сврстани су према конкретној групи пореза, односно непореских прихода или трансфера којој припадају, по шифри економске класификације.

Примања по основу продаје нефинансијске имовине обухватају све приливе готовине по основу продаје нефинансијске имовине (примања по основу продаје непокретности, примања по основу продаје покретне имовине и осталих основних средстава, као и по основу продаје залиха и продаје природне имовине).

Расходи су подељени на текуће и капиталне (инвестиционе) расходе.

У овом делу је утврђена и "Нето набавка нефинансијске имовине", односно разлика између примања од продаје нефинансијске имовине и издатака по основу набавке ове имовине.

¹ члан 2. тачка 24. Закона о буџетском систему

² члан 2. тачка 32. истог Закона

У првом делу табеле, такође, приказан је и финансијски резултат као буџетски дефицит, који је добијен, према основном начину обрачуна, као разлика између укупног износа текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине, са једне стране и укупног износа текућих расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине, са друге стране.

Део **Б** садржи податке о задуживању и отплати дуга јер обухвата законом установљен "Рачун финансирања", у оквиру којег се исказују примања и издаци по основу продаје, односно набавке финансијске имовине и наплате, односно отплате одобрених кредита и зајмова.

Овај део табеле садржи и на други начин исказан финансијски резултат (изведен из претходног резултата), као и категорије које објашњавају (у овом случају) финансирање буџетског дефицита.

Планирани финансијски резултат, исказан у овом делу као укупни фискални дефицит, једнак је буџетском дефициту, коригованом за разлику између примања остварених приватизацијом (која имају третман финансијске имовине и укључују се у рачун финансирања) и издатака по основу датих кредита и набавке финансијске имовине.

Иако нормативно није посебно одређено, на крају табеле исказано "Нето финансирање" представља сумарни приказ износа потребног за финансирање планираног буџетског дефицита. Зато је овај износ једнак износу планираног буџетског дефицита, али са супротним предзнаком.

Иако у Предлогу одлуке није дефинисана, "Промена стања на рачуну" добија се рачунски као резултат, заправо збир података исказаних у табели, у делу који се односи на прилив, односно одлив средстава по основу утврђеног суфицита, односно дефицита, нето разлику између прилива по основу продаје финансијске имовине и одлива по основу набавке финансијске имовине, као и прилива по основу задуживања, умањеног за одлив по основу отплате дуга. У том смислу исказано стање показује (у овом случају) негативну промену, што говори о смањењу готовинских средстава на рачуну.

в) према функционалној класификацији расхода и издатака

Расходи и издаци, осим према економској класификацији, могу да се искажу и према прописаној функционалној класификацији¹, која исказује расподелу планираних средстава према функцији, то јест функционалној намени за одређену област јавне потрошње, односно сврстава расходе и издатке према области за коју су намењени, без обзира на економску класификацију на коју се односе или на организацију која их је извршила или планира да их изврши (организациона класификација), спроводећи ту функцију, тако да један буџетски корисник може да обавља активности у оквиру једне или више функција, а исто тако, више буџетских корисника може да има исту функцију.

¹ Функционална класификација је заснована на класификацији државних функција, која је усвојена и објављена у сарадњи ОЕЦД и Организације уједињених нација и, с обзиром на то да представља међународни стандард који није подложен променама (због чега додавање функција које нису прописане међународном класификацијом није могуће), подесна је за међународна поређења. Функционална класификација дели послове које обавља држава у одређене сегменте и показује колико средстава се троши на образовање, здравство, одбрану, социјалну заштиту или друге државне функције. С обзиром на то да обезбеђује преглед трошења средстава према званично признатој класификацији државних функција, ова класификација је значајна јер показује улагања влада појединих земаља у економске, социјалне и друге функције државе и као таква, представља механизам помоћу којег се активности и услуге државе и расходи који из тога проистичу могу једноставно и једнообразно исказати и препознати.

Функционална класификација даје одговор на питање шта се финансира, односно за које намене се планирају и троше буџетска средства. Функционална класификација не зависи од корисника који одређену функцију спроводи, већ се везује искључиво за област, то јест функционалну намену која се финансира.

Функционална класификација се у буџету исказује као троцифрен број, а шема (структура) функционалне класификације прописана је Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, сагласно којој функционалну класификацију чине категорије, групе и класе. Категорије функционалне класификације групишу и исказују опште циљеве и задатке државе. Групе и класе садрже детаљнију разраду садржаја категорија (група се означава двоцифреном, а класа троцифреном шифром).

У Табели 7 и у графичком приказу, у наставку Образложења, приказани су планирани расходи и издаци буџета Града за 2024. годину, према категоријама функционалне класификације, које су означене једноцифреном шифром.

Планирана улагање средстава у поједине области јавне потрошње за 2024. годину нису битније променила функционалну структуру расхода и издатака из средстава буџета у односу на раније године.

Како Графикон и подаци у табели приказују, **Економски послови**, који обухватају Туризам, Пољопривреду, Саобраћај и Друге економске послове, неклассификоване на другом месту (који су, иначе, већ дуги низ година водећи у систему финансирања из буџета Града), заједно са **Пословима становања и заједнице** (у оквиру којих су Водоснабдевање, Улична расвета и Развој заједнице) "ангажују" готово половину планираних средстава из буџета (40,6%).

У функционалној структури планираних расхода и издатака Економски послови имају највеће учешће у планираној буџетској потрошњи за 2024. годину, јер чине 23,3% укупног износа планираних средстава из буџета.

У остатку средстава значајније учешће имају још и **Послови становања и заједнице** (17,3%), функција **Образовања** (17,4%) и **Опште јавне услуге**, којима се финансира рад органа управе (15,0%), а приближно једнако учешће имају планирана издвајања за **Рекреацију, спорт, културу и вере** (9,7%), за **Социјалну заштиту** (8,8%) и за **Заштиту животне средине** (7,7%).

Планирани расходи за **Здравство** чине 0,5% укупног буџета, а издвајања за **Јавни ред и безбедност** 0,4%, што не изненађује, с обзиром на надлежност Града у овој области, у складу са законом - углавном се планирани расходи за функцију Јавни ред и безбедност односе на Услуге противпожарне заштите (нижи ниво функционалне класификације у оквиру функције Јавни ред и безбедност).

Оваква структура потрошње, мање или више, задржава се из године у годину па се већ може говорити о структурној стабилности потрошње, са аспекта функционалне класификације.

Табела 7.

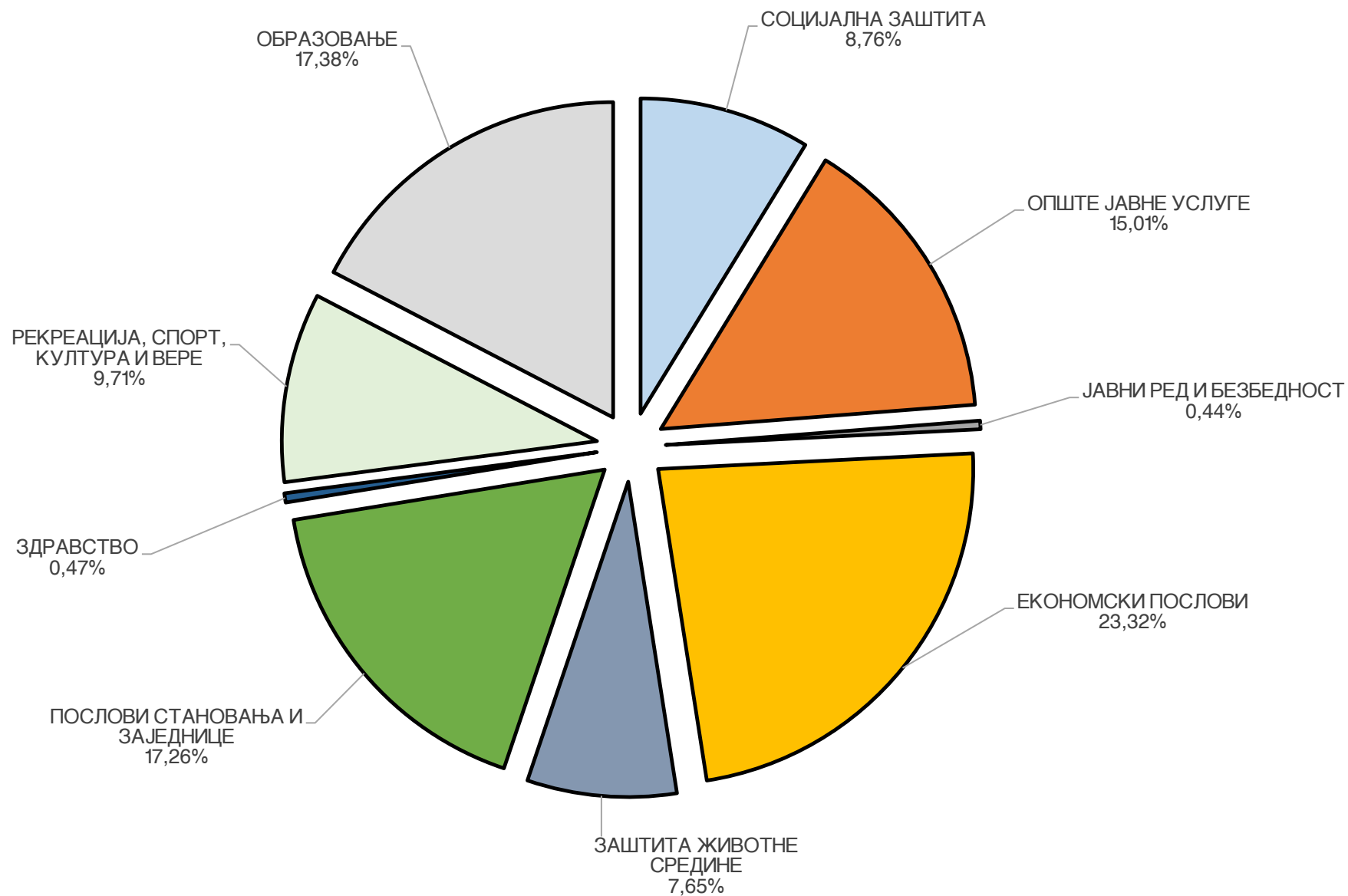
РАСХОДИ И ИЗДАЦИ БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА ПРЕМА ФУНКЦИОНАЛНОЈ КЛАСИФИКАЦИЈИ

- у динарима

ФУНКЦИЈА	ОПИС	Средства из буџета				Средства из додатних прихода				Укупна средства			
		Буџет 2023.*	Буџет 2024.	Струк. кол. 4 у %	Инд. 4/3	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	Струк. кол. 8 у %	Инд. 8/7	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	Струк. кол. 12 у %	Инд. 12/11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
0	СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	3.115.130.442,30	3.704.479.794,08	8,76	118,92	0,00	0,00	0,00	0,00	3.115.130.442,30	3.704.479.794,08	8,66	118,92
1	ОПШТЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ	5.284.745.343,42	6.352.619.959,84	15,01	120,21	0,00	0,00	0,00	0,00	5.284.745.343,42	6.352.619.959,84	14,85	120,21
3	ЈАВНИ РЕД И БЕЗБЕДНОСТ	159.940.038,00	185.099.304,00	0,44	115,73	0,00	0,00	0,00	0,00	159.940.038,00	185.099.304,00	0,43	115,73
4	ЕКОНОМСКИ ПОСЛОВИ	16.305.686.154,82	9.867.214.011,57	23,32	60,51	0,00	0,00	0,00	0,00	16.305.686.154,82	9.867.214.011,57	23,06	60,51
5	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	3.359.580.209,00	3.237.972.184,24	7,65	96,38	0,00	0,00	0,00	0,00	3.359.580.209,00	3.237.972.184,24	7,57	96,38
6	ПОСЛОВИ СТАНОВАЊА И ЗАЈЕДНИЦЕ	6.981.176.811,02	7.304.763.391,96	17,26	104,64	0,00	0,00	0,00	0,00	6.981.176.811,02	7.304.763.391,96	17,07	104,64
7	ЗДРАВСТВО	191.978.716,44	199.437.211,52	0,47	103,89	0,00	0,00	0,00	0,00	191.978.716,44	199.437.211,52	0,47	103,89
8	РЕКРЕАЦИЈА, СПОРТ, КУЛТУРА И ВЕРЕ	4.409.777.996,61	4.107.417.648,92	9,71	93,14	468.225.788,36	476.488.000,00	100,00	101,76	4.878.003.784,97	4.583.905.648,92	10,71	93,97
9	ОБРАЗОВАЊЕ	7.166.815.796,76	7.351.910.010,68	17,38	102,58	0,00	0,00	0,00	0,00	7.166.815.796,76	7.351.910.010,68	17,18	102,58
	УКУПНО:	46.974.831.508,37	42.310.913.516,81	100,00	90,07	468.225.788,36	476.488.000,00	100,00	101,76	47.443.057.296,73	42.787.401.516,81	100,00	90,19

* према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23) са свим изменама ове одлуке у складу са законом

Графикон 5. СТРУКТУРА РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТА
ГРАДА НОВОГ САДА ЗА 2024. ГОДИНУ
(према функционалној класификацији, без додатних прихода корисника)

г) према организационој класификацији расхода и издатака

У Посебном делу предложене одлуке о буџету расходи и издаци исказани су по свим класификацијама које садржи Стандардни класификациони оквир, а које су обавезне за све нивое власти, почев од доношења буџета за 2015. годину, дакле по организационој и функционалној класификацији, по програмској и економској класификацији и по изворима њиховог финансирања.

Организациона класификација расхода и издатака идентификује распоред финансијских средстава по свим корисницима буџетских средстава (директним и индиректним), који се финансирају из буџета.

Организациона класификација, која подразумева расподелу планираних средстава по корисницима буџетских средстава, користи се за идентификацију и груписање буџетских корисника, с обзиром на то да расходе и издатке исказује управо по корисницима средстава, са расподелом апропријација између корисника. Апропријације за индиректне кориснике буџетских средстава исказују се збирно по врстама индиректних корисника и наменама средстава у оквиру раздела директног корисника који је, у буџетском смислу, одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава, како је одређено чланом 2. тачка 31. Закона о буџетском систему¹.

Како не постоје међународни стандарди за уређивање структуре и означавање организационе класификације, у овом предлогу је организациона класификација исказана шифром директног корисника, која се састоји од ознаке раздела, односно главе, при чему је, хронолошким редом, за сваког директног корисника одређен посебан раздео, означен двоцифреним шифром, у оквиру којег су њихови расходи и издаци, исказани у складу са економском класификацијом, исказани и према функцијама које врше, као и програмима и изворима средстава из којих ће се финансирати. При том су, у сваком разделу, ознакама главе одвојени, то јест посебно исказани (економски) расходи и издаци директних корисника (а код корисника сложене организационе структуре и расходи и издаци њихових ужих организационих јединица) и индиректних корисника, који су, истовремено, исказани и према осталим класификацијама: функционалној и програмској класификацији и по изворима финансирања.

За све буџетске кориснике средства су опредељена у складу са делокругом послова и надлежностима утврђеним посебним градским одлукама:

- Статутом Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 11/19),
- Одлуком о градским управама Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 52/08, 55/09, 11/10, 39/10, 60/10, 69/13, 70/16, 54/20, 58/21, 65/22 и 35/23),
- Одлуком о Правобранилаштву Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 63/14, 59/18 и 46/23),
- Одлуком о Служби Скупштине Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 4/05),
- Одлуком о Служби извршних органа Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 48/08, 5/12, 67/13, 58/17 и 1/23),

¹ Сагласно истом члану овог закона, апропријација је овлашћење које, законом о буџету, односно одлуком о буџету локалне власти, Влади, односно надлежном извршном органу локалне власти, даје Народна скупштина, односно скупштина локалне власти, за трошење јавних средстава до одређеног износа и за одређене намене за буџетску годину.

- Одлука о образовању Службе за интерну ревизију Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 38/13 и 36/14) и најзад
- Одлуком о локалном омбудсману ("Службени лист Града Новог Сада", број 59/19) и Одлука о образовању и раду Стручне службе Локалног омбудсмана ("Службени лист Града Новог Сада", број 2/20).

Приликом утврђивања потребних средстава по појединим корисницима буџетских средстава пошло се од предлога финансијских планова директних корисника и анализе захтева, нарочито за додатна средства која се односе на финансирање постојећих, редовних активности које не могу да се ускладе са буџетским ограничењима, којима су утврђени оквири за планирање појединих врста расхода, односно са предложеним обимом средстава у Упутству Градске управе за финансије, уважавајући назначене приоритете у финансирању.

Свим директним и индиректним корисницима из средстава буџета планирани су расходи за запослене, као и трошкови путовања, у оквиру категорије Коришћење услуга и роба и стални трошкови, који припадају истој категорији расхода.

Поред поменутих трошкова, свим корисницима су планирана средства буџета и за друге расходе, у зависности од специфичности сваког од њих. Заједничко је за директне кориснике који у свом разделу имају индиректне кориснике републичког буџета (Градска управа за образовање и Градска управа за социјалну и дечију заштиту), да су им планирани трансфери осталим нивоима власти.

Корисницима који у својој надлежности имају јавна комунална и друга јавна предузећа и организације чији је оснивач Град Нови Сад (Градска управа за комуналне послове, Градска управа за саобраћај и путеве, Градска управа за спорт и омладину) планиране су субвенције, а корисницима који су надлежни за организације и удружења грађана из разних области, који представљају јавне службе, у смислу Закона о јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 42/91, 71/94, 79/05-др. закон, 81/05-испр. др. закона, 83/05-испр. др. закона и 83/14-др. закон) и за друге непрофитне организације (Градска управа за социјалну и дечију заштиту, Градска управа за здравство, Градска управа за културу, Градска управа за спорт и омладину) планиране су дотације невладиним организацијама, које су планиране и код Скупштине Града, а за финансирање политичких странака, као и код Градске управе за привреду и Градске управе за заштиту животне средине, за финансирање удружења и организација у овим областима.

У табели 8. дат је упоредни преглед планираних средстава за 2023. и 2024. годину по корисницима, носиоцима раздела, односно главе.

Табела 8.

ПЛАН РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА ЗА 2024. ГОДИНУ
(према организационој класификацији)

- у динарима

РАЗДЕО	ГЛАВА	ФУНКЦИЈА	ОПИС	Средства из буџета	Средства из додатних прихода	Укупна средства (5+6)
1	2	3	4	5	6	7
01			СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА	321.131.257,00	0,00	321.131.257,00
	01.01		СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА	321.131.257,00	0,00	321.131.257,00
		111	Извршни и законодавни органи	321.131.257,00	0,00	321.131.257,00
02			ГРАДОНАЧЕЛНИК	29.883.000,00	0,00	29.883.000,00
	02.01		ГРАДОНАЧЕЛНИК	29.883.000,00	0,00	29.883.000,00
		111	Извршни и законодавни органи	29.883.000,00	0,00	29.883.000,00
03			ГРАДСКО БЕЋЕ	56.746.000,00	0,00	56.746.000,00
	03.01		ГРАДСКО БЕЋЕ	56.746.000,00	0,00	56.746.000,00
		111	Извршни и законодавни органи	56.746.000,00	0,00	56.746.000,00
04			ГРАДСКА УПРАВА ЗА КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ	5.959.919.246,00	0,00	5.959.919.246,00
	04.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ	5.959.919.246,00	0,00	5.959.919.246,00
		130	Опште услуге	98.036.709,00	0,00	98.036.709,00
		133	Остале опште услуге	90.730.000,00	0,00	90.730.000,00
		320	Услуге противпожарне заштите	88.928.304,00	0,00	88.928.304,00
		436	Остала енергија	170.000.000,00	0,00	170.000.000,00
		510	Управљање отпадом	1.114.412.660,00	0,00	1.114.412.660,00
		520	Управљање отпадним водама	136.500.000,00	0,00	136.500.000,00
		540	Заштита биљног и животињског света	901.860.000,00	0,00	901.860.000,00
		560	Заштита животне средине неklasификована на другом месту	466.050.000,00	0,00	466.050.000,00
		620	Развој заједнице	881.849.200,00	0,00	881.849.200,00
		630	Водоснабдевање	1.008.082.373,00	0,00	1.008.082.373,00
		640	Улична расвета	1.003.470.000,00	0,00	1.003.470.000,00
05			ГРАДСКА УПРАВА ЗА САОБРАЋАЈ И ПУТЕВЕ	1.684.513.340,00	0,00	1.684.513.340,00
	05.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА САОБРАЋАЈ И ПУТЕВЕ	1.684.513.340,00	0,00	1.684.513.340,00
		130	Опште услуге	34.953.540,00	0,00	34.953.540,00
		451	Друмски саобраћај	1.649.559.800,00	0,00	1.649.559.800,00
06			ГРАДСКА УПРАВА ЗА УРБАНИЗАМ И ГРАЂЕВИНСКЕ ПОСЛОВЕ	187.904.000,00	0,00	187.904.000,00
	06.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА УРБАНИЗАМ И ГРАЂЕВИНСКЕ ПОСЛОВЕ	187.904.000,00	0,00	187.904.000,00
		130	Опште услуге	185.597.000,00	0,00	185.597.000,00
		620	Развој заједнице	2.307.000,00	0,00	2.307.000,00
07			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	866.079.230,24	0,00	866.079.230,24
	07.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	866.079.230,24	0,00	866.079.230,24
		130	Опште услуге	55.652.000,00	0,00	55.652.000,00
		436	Остала енергија	191.277.706,00	0,00	191.277.706,00
		560	Заштита животне средине неklasификована на другом месту	619.149.524,24	0,00	619.149.524,24
08			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПРИВРЕДУ	870.982.320,00	0,00	870.982.320,00
	08.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПРИВРЕДУ	749.992.210,00	0,00	749.992.210,00
		130	Опште услуге	58.329.500,00	0,00	58.329.500,00
		320	Услуге противпожарне заштите	1.850.000,00	0,00	1.850.000,00
		412	Општи послови по питању рада	262.300.500,00	0,00	262.300.500,00
		421	Пољопривреда	82.690.000,00	0,00	82.690.000,00
		473	Туризам	8.363.000,00	0,00	8.363.000,00
		490	Економски послови неklasификовани на другом месту	336.459.210,00	0,00	336.459.210,00
	08.02		ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАДА НОВОГ САДА	120.990.110,00	0,00	120.990.110,00
		473	Туризам	120.990.110,00	0,00	120.990.110,00
09			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ФИНАНСИЈЕ	1.668.847.986,26	0,00	1.668.847.986,26
	09.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ФИНАНСИЈЕ	1.668.847.986,26	0,00	1.668.847.986,26
		112	Финансијски и фискални послови	35.001.000,00	0,00	35.001.000,00
		130	Опште услуге	140.886.000,00	0,00	140.886.000,00
		160	Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту	823.148.221,26	0,00	823.148.221,26
		170	Трансакције јавног дуга	669.812.765,00	0,00	669.812.765,00
10			ГРАДСКА ПОРЕСКА УПРАВА	168.609.500,00	0,00	168.609.500,00
	10.01		ГРАДСКА ПОРЕСКА УПРАВА	168.609.500,00	0,00	168.609.500,00
		130	Опште услуге	168.609.500,00	0,00	168.609.500,00
11			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ	8.274.188.454,68	0,00	8.274.188.454,68
	11.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ	3.490.513.802,00	0,00	3.490.513.802,00
		040	Породица и деца	870.000.000,00	0,00	870.000.000,00
		130	Опште услуге	52.278.444,00	0,00	52.278.444,00
		912	Основно образовање	1.483.411.062,00	0,00	1.483.411.062,00
		920	Средње образовање	1.084.824.296,00		1.084.824.296,00
	11.02		ПУ "РАДОСНО ДЕТИЊСТВО"	4.783.674.652,68	0,00	4.783.674.652,68
		911	Предшколско образовање	4.783.674.652,68	0,00	4.783.674.652,68
12			ГРАДСКА УПРАВА ЗА КУЛТУРУ	3.279.024.260,92	476.488.000,00	3.755.512.260,92
	12.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА КУЛТУРУ	628.346.438,61	0,00	628.346.438,61

РАЗДЕО	ГЛАВА	ФУНКЦИЈА	ОПИС	Средства из буџета	Средства из додатних прихода	Укупна средства (5+6)
1	2	3	4	5	6	7
		130	Опште услуге	56.976.000,00	0,00	56.976.000,00
		820	Услуге културе	510.626.438,61	0,00	510.626.438,61
		830	Услуге емитовања и штампања	29.219.000,00	0,00	29.219.000,00
		860	Рекреација, спорт, култура и вере, неklasификовано на другом месту	31.525.000,00	0,00	31.525.000,00
	12.02		УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ	2.650.677.822,31	476.488.000,00	3.127.165.822,31
		820	Услуге културе	2.650.677.822,31	476.488.000,00	3.127.165.822,31
13			ГРАДСКА УПРАВА ЗА СПОРТ И ОМЛАДИНУ	920.321.388,00	0,00	920.321.388,00
	13.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА СПОРТ И ОМЛАДИНУ	920.321.388,00	0,00	920.321.388,00
		130	Опште услуге	34.952.000,00	0,00	34.952.000,00
		810	Услуге рекреације и спорта	885.369.388,00	0,00	885.369.388,00
14			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗДРАВСТВО	215.964.082,36	0,00	215.964.082,36
	14.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ЗДРАВСТВО	215.964.082,36	0,00	215.964.082,36
		130	Опште услуге	16.526.870,84	0,00	16.526.870,84
		760	Здравство неklasификовано на другом месту	199.437.211,52	0,00	199.437.211,52
15			ГРАДСКА УПРАВА ЗА СОЦИЈАЛНУ И ДЕЧИЈУ ЗАШТИТУ	2.951.942.836,82	0,00	2.951.942.836,82
	15.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА СОЦИЈАЛНУ И ДЕЧИЈУ ЗАШТИТУ	2.951.942.836,82	0,00	2.951.942.836,82
		040	Породица и деца	1.630.335.961,00	0,00	1.630.335.961,00
		070	Социјална помоћ угроженом становништву неklasификована на другом месту	412.399.112,20	0,00	412.399.112,20
		090	Социјална заштита неklasификована на другом месту	791.744.720,88	0,00	791.744.720,88
		130	Опште услуге	117.463.042,74	0,00	117.463.042,74
16			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	526.763.000,00	0,00	526.763.000,00
	16.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	526.763.000,00	0,00	526.763.000,00
		130	Опште услуге	526.763.000,00	0,00	526.763.000,00
17			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	359.009.500,00	0,00	359.009.500,00
	17.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	323.138.000,00	0,00	323.138.000,00
		130	Опште услуге	323.138.000,00	0,00	323.138.000,00
	17.02		МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	35.871.500,00	0,00	35.871.500,00
		160	Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту	35.871.500,00	0,00	35.871.500,00
18			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПРОПИСЕ	27.909.000,00	0,00	27.909.000,00
	18.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПРОПИСЕ	27.909.000,00	0,00	27.909.000,00
		130	Опште услуге	27.909.000,00	0,00	27.909.000,00
19			СЛУЖБА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ	1.533.976.835,00	0,00	1.533.976.835,00
	19.01		СЛУЖБА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ	1.533.976.835,00	0,00	1.533.976.835,00
		130	Опште услуге	1.533.976.835,00	0,00	1.533.976.835,00
20			БИРО ЗА ПРУЖАЊЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ	13.201.400,00	0,00	13.201.400,00
	20.01		БИРО ЗА ПРУЖАЊЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ	13.201.400,00	0,00	13.201.400,00
		130	Опште услуге	13.201.400,00	0,00	13.201.400,00
21			ДИРЕКЦИЈА ЗА РОБНЕ РЕЗЕРВЕ	41.950.921,03	0,00	41.950.921,03
	21.01		ДИРЕКЦИЈА ЗА РОБНЕ РЕЗЕРВЕ	41.950.921,03	0,00	41.950.921,03
		130	Опште услуге	17.216.100,00	0,00	17.216.100,00
		490	Економски послови неklasификовани на другом месту	24.734.821,03	0,00	24.734.821,03
22			ПРАВОБРАНИЛАШТВО ГРАДА НОВОГ САДА	73.006.000,00	0,00	73.006.000,00
	22.01		ПРАВОБРАНИЛАШТВО ГРАДА НОВОГ САДА	73.006.000,00	0,00	73.006.000,00
		330	Судови	73.006.000,00	0,00	73.006.000,00
23			ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН	21.315.000,00	0,00	21.315.000,00
	23.01		ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН	21.315.000,00	0,00	21.315.000,00
		330	Судови	21.315.000,00	0,00	21.315.000,00
24			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ И ИНВЕСТИЦИЈЕ	9.114.764.821,00	0,00	9.114.764.821,00
	24.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ И ИНВЕСТИЦИЈЕ	9.114.764.821,00	0,00	9.114.764.821,00
		130	Опште услуге	399.522.075,00	0,00	399.522.075,00
		451	Друмски саобраћај	7.012.748.427,04	0,00	7.012.748.427,04
		620	Развој заједнице	1.531.943.288,00	0,00	1.531.943.288,00
		640	Улична расвета	170.551.030,96	0,00	170.551.030,96
25			ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИМОВИНУ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ	2.878.830.700,00	0,00	2.878.830.700,00
	25.01		ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИМОВИНУ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ	2.878.830.700,00	0,00	2.878.830.700,00
		130	Опште услуге	172.270.200,00	0,00	172.270.200,00
		610	Стамбени развој	335.500.000,00	0,00	335.500.000,00
		620	Развој заједнице	2.371.060.500,00	0,00	2.371.060.500,00
26			СЛУЖБА СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА	60.333.000,00	0,00	60.333.000,00
	26.01		СЛУЖБА СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА	60.333.000,00	0,00	60.333.000,00
		130	Опште услуге	60.333.000,00	0,00	60.333.000,00
27			СЛУЖБА ИЗВРШНИХ ОРГАНА	189.300.437,50	0,00	189.300.437,50
	27.01		СЛУЖБА ИЗВРШНИХ ОРГАНА	189.300.437,50	0,00	189.300.437,50
		130	Опште услуге	181.210.000,00	0,00	181.210.000,00
		411	Општи економски и комерцијални послови	8.090.437,50	0,00	8.090.437,50
28			СЛУЖБА ЗА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ	14.496.000,00	0,00	14.496.000,00
	28.01		СЛУЖБА ЗА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ	14.496.000,00	0,00	14.496.000,00
		130	Опште услуге	14.496.000,00	0,00	14.496.000,00
			УКУПНО:	42.310.913.516,81	476.488.000,00	42.787.401.516,81

4. Програмска структура расхода и издатака корисника буџетских средстава

Програмска структура корисника буџета, коју чине три програмске категорије: програм, програмске активности и пројекти¹, за које се опредељују средства, односно распоређују расходи и издаци, омогућава да се сваки расход, односно издатак повеже са активношћу буџетског корисника која се одвија као део неке програмске активности или пројекта у оквиру програма који реализује те се тако трошкови функционисања буџетских корисника примарно исказују по програмској структури, то јест по конкретним програмима, односно активностима и пројектима. То је основно обележје програмског буџета које га разликује од раније примењиваног линијског буџета.

Прелазак на нови (програмски) модел буџетирања, од доношења буџета за 2015. годину на свим нивоима власти, подразумевао је истовремено и увођење у буџет програмске класификације расхода и издатака, поред постојећих, раније примењиваних класификација. Програмска класификација, која је у систем јединствене буџетске класификације уведена изменама Закона о буџетском систему из 2006. године, а у примени је од доношења буџета на свим нивоима власти за 2015. годину, намењена је за разврставање расхода и издатака буџета по програмима корисника буџетских средстава. Према дефиницији из члана 2. тачка 58. Закона о буџетском систему, програм представља "скуп мера које корисници буџетских средстава спроводе у складу са својим кључним надлежностима и утврђеним средњорочним циљевима. Састоји се од независних, али тесно повезаних компонената – програмских активности и/или пројеката. Утврђује се и спроводи од стране једног или више корисника буџетских средстава и није временски ограничен".

Дакле, програмску структуру, у смислу Закона о буџетском систему, чине програм, програмске активности и пројекти, који су дефинисани чланом 2. овог закона. И Упутством за израду програмског буџета, које је сачинило Министарство финансија, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина (СКГО), дефинисана је програмска структура, коју чине програми, као највиша програмска категорија и програмске активности и пројекти, као ниже програмске категорије, према којима се групишу (класификују) расходи и издаци, при чему се сваки програм састоји од независних, али међусобно повезаних компонената (програмске активности и пројекти).

¹ Те програмске категорије распоређене су у два хијерархијска нивоа: на вишем нивоу су програми, а на нижем су програмске активности и пројекти који им припадају. **Програм** је скуп независних, али тесно повезаних компонената – програмских активности и пројеката усмерених ка испуњењу заједничког циља (дакле, програм се састоји од једне или више активности и (или) пројеката), а активност и пројекат припадају само једном програму. **Активност** је део програма за који није унапред утврђено време трајања, а у којем су планирани расходи и издаци за остваривање циљева утврђених програмом. И **пројекат** је део програма у којем су планирани расходи и издаци за остваривање циљева утврђених програмом, али са унапред утврђеним временом трајања. Пројекат се планира једнократно, а може да буде текући или капитални. Спровођењем текућег пројекта, имовина се не повећава, а капитални пројекат подразумева улагање у повећање имовине.

Из наведених дефиниција може да се закључи да је основна разлика између активности и пројекта у временској ограниčenости трајања пројекта, као и у чињеници да се програмска активност односи на уже дефинисане надлежности (уже од програма), а пројекат на текућу делатност. Тумачењем наведених дефиниција, могуће је закључити да пројекти нису саставни део програмских активности, већ заједно са програмским активностима или самостално чине саставни део програма и на тај начин доприносе остварењу циљева програма.

За програмску структуру се везују циљеви које корисник буџета планира да оствари реализацијом програма, у складу са својим средњорочним планом и стратегијама које се односе на његов делокруг.

Програмска активност је текућа делатност корисника буџета, чијим се спровођењем постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма. Програмске активности се утврђују на основу уже дефинисаних надлежности буџетског корисника.

Достизању циљева програма доприносе и циљеви који се постижу спровођењем Пројекта, као временски ограниченог "пословног подухвата" корисника буџета. Пројекат може да се односи на капитално улагање (инвестициони, односно капитални пројекти), за које постоји законска обавеза да се исказе и у општем делу буџета, а може да буде и текући, којим се планирају одређене краткорочне (једнократне) активности, које трају краће од годину дана.

Предложена одлука о буџету Града Новог Сада за 2024. годину припремљена је по програмској методологији, у складу са законом.

У одређивању циљева и индикатора програма и програмских активности корисници буџета Града Новог Сада, у својим програмским структурама, користили су ревидирану структуру програмског буџета јединица локалне самоуправе, као и Предлог за градове, општине и градске општине у Републици Србији - Циљеви програма и програмских активности и листа униформних индикатора за програмску структуру буџета, које су припремили Министарство финансија и Стална конференција градова и општина.

Сасгласно изменама Закона о буџетском систему из 2015. године, у оквиру спровођења реформе јавних финансија, започет је процес унапређења програмског модела буџета увођењем принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес те саставни део програмског буџета постају родно одговорни циљеви, родни индикатори учинка, исхода и резултата, који се дефинишу са циљем да се прикаже очекивани допринос програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности.

Изменама Закона о буџетском систему, дакле, крајем 2015. године у буџетски процес уведен је принцип родне равноправности, то јест родно одговорно буџетирање и истовремено је, као један од циљева (у члану 4. Закона), које буџетски систем треба да оствари, одређена алокацијска ефикасност "која подразумева распоређивање средстава буџета са циљем унапређења родне равноправности". Ово практично значи да се у буџетском процесу узимају у обзир и потребе и приоритети свих грађана, без обзира на пол, ради унапређења равноправности између жена и мушкараца.

У том смислу, Законом је одређено да "неки од дефинисаних циљева, односно показатеља учинка програма, програмских активности или пројекта представљају родно одговорне циљеве, односно родне показатеље којима се приказују и прате планирани доприноси програма, програмских активности или пројекта остваривању родне равноправности", што практично значи обавезу да се приликом утврђивања програмске структуре, односно припреме програмског дела буџета дефинишу родно одговорни циљеви, родни индикатори учинка, исхода и резултата, којима се приказују планирани (очекивани) доприноси програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности.

Родно одговорно буџетирање дефинисано је чланом 2. став 1. тачка 58в) Закона о буџетском систему, као "увођење принципа родне равноправности у буџетски процес, што подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности".

Овај облик буџетирања, у крајњем исходу, значи да родно одговорни циљеви и родни индикатори учинка, исхода и резултата постају саставни део програмског буџета, а дефинишу се са циљем да се прикаже очекивани допринос одређеног програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности. У овом облику буџетирања, дакле, у оквиру програмског модела буџета, неки од дефинисаних циљева, односно показатеља учинка програма, програмске активности или пројекта представљају родно одговорне циљеве, односно родне показатеље којима се приказују и прате планирани доприноси програма, програмске активности или пројекта остваривању принципа родне равноправности (у Предлогу одлуке о буџету Града Новог Сада за 2024. годину поједини директни корисници укључили су "родну компоненту" у циљеве и индикаторе у оквиру своје програмске структуре, дефинисањем родно одговорних циљева и одговарајућих индикатора који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца, у оквиру једног или више програма или програмских активности).

Табела 9.

ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ БУЏЕТА ГРАДА НОВОГ САДА ПРЕМА ПРОГРАМСКОЈ КЛАСИФИКАЦИЈИ

- у динарима

ПРОГРАМ	ОПИС	Средства из буџета				Средства из додатних прихода				Укупна средства			
		Буџет 2023.*	Буџет 2024.	струк. кол. 4 у %	Инд. 4/3	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	струк. кол. 8 у %	Инд. 8/7	Буџет 2023.*	Буџет 2024.	струк. кол. 12 у %	Инд. 12/11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1101	Програм 1: Становање, урбанизам и просторно планирање	1.264.362.168,10	1.574.197.200,00	3,72	124,51	0,00	0,00	0,00	0,00	1.264.362.168,10	1.574.197.200,00	3,68	124,51
1102	Програм 2: Комуналне делатности	5.144.556.667,71	5.355.917.563,96	12,66	104,11	0,00	0,00	0,00	0,00	5.144.556.667,71	5.355.917.563,96	12,52	104,11
1501	Програм 3: Локални економски развој	2.070.396.868,51	2.002.684.710,00	4,73	96,73	0,00	0,00	0,00	0,00	2.070.396.868,51	2.002.684.710,00	4,68	96,73
1502	Програм 4: Развој туризма	142.354.356,00	129.353.110,00	0,31	90,87	0,00	0,00	0,00	0,00	142.354.356,00	129.353.110,00	0,30	90,87
0101	Програм 5: Пољопривреда и рурални развој	91.752.160,00	84.540.000,00	0,20	92,14	0,00	0,00	0,00	0,00	91.752.160,00	84.540.000,00	0,20	92,14
0401	Програм 6: Заштита животне средине	995.922.450,00	846.699.764,24	2,00	85,02	0,00	0,00	0,00	0,00	995.922.450,00	846.699.764,24	1,98	85,02
0701	Програм 7: Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	14.680.188.749,07	8.600.812.627,04	20,33	58,59	0,00	0,00	0,00	0,00	14.680.188.749,07	8.600.812.627,04	20,10	58,59
2002	Програм 8: Предшколско васпитање	4.785.525.157,32	4.783.674.652,68	11,31	99,96	0,00	0,00	0,00	0,00	4.785.525.157,32	4.783.674.652,68	11,18	99,96
2003	Програм 9: Основно образовање	1.605.012.785,36	1.483.411.062,00	3,51	92,42	0,00	0,00	0,00	0,00	1.605.012.785,36	1.483.411.062,00	3,47	92,42
2004	Програм 10: Средње образовање	1.115.888.454,08	1.084.824.296,00	2,56	97,22	0,00	0,00	0,00	0,00	1.115.888.454,08	1.084.824.296,00	2,54	97,22
0902	Програм 11: Социјална и дечија заштита	3.129.001.276,96	3.704.479.794,08	8,76	118,39	0,00	0,00	0,00	0,00	3.129.001.276,96	3.704.479.794,08	8,66	118,39
1801	Програм 12: Здравствена заштита	276.458.116,44	199.437.211,52	0,47	72,14	0,00	0,00	0,00	0,00	276.458.116,44	199.437.211,52	0,47	72,14
1201	Програм 13: Развој културе и информисања	3.716.332.775,96	3.775.103.860,92	8,92	101,58	468.225.788,36	476.488.000,00	100,00	101,76	4.184.558.564,32	4.251.591.860,92	9,94	101,60
1301	Програм 14: Развој спорта и омладине	2.046.242.025,69	1.492.490.436,00	3,53	72,94	0,00	0,00	0,00	0,00	2.046.242.025,69	1.492.490.436,00	3,49	72,94
0602	Програм 15: Опште услуге локалне самоуправе	5.195.217.615,67	6.352.706.265,37	15,01	122,28	0,00	0,00	0,00	0,00	5.195.217.615,67	6.352.706.265,37	14,85	122,28
2101	Програм 16: Политички систем локалне самоуправе	524.691.418,00	649.303.257,00	1,53	123,75	0,00	0,00	0,00	0,00	524.691.418,00	649.303.257,00	1,52	123,75
0501	Програм 17: Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	190.928.463,50	191.277.706,00	0,45	100,18	0,00	0,00	0,00	0,00	190.928.463,50	191.277.706,00	0,45	100,18
	УКУПНО:	46.974.831.508,37	42.310.913.516,81	100,00	90,07	468.225.788,36	476.488.000,00	100,00	101,76	47.443.057.296,73	42.787.401.516,81	100,00	90,19

* према Одлуци о буџету Града Новог Сада за 2023. годину ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 61/22, 34/23 и 50/23), са свим изменама у складу са законом

* * *

На крају овог образложења дате су Програмске информације, са приказаним програмским структурама за 2024. и наредне две године, које су сачинили корисници буџета, а у Прилогу је, ради јаснијег сагледавања предложеног буџета, дат преглед финансијских планова директних корисника, односно расхода и издатака буџета Града Новог Сада за 2024. годину на четвртом нивоу економске класификације.